

Aurelian Silvestru

A C T O R U L
A N O N I M
(roman)

Chişinău, 2021

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Silvestru, Aurelian

Actorul anonim/ Aurelian Silvestru;
cop.: Aurelian Silvestru. - Chișinău: Tocono, 2021
(Combinatul Poligrafic). - 258 p.

3000 ex.

ISBN (

© Text: **Aurelian Silvestru**

Paginare computerizată: **Iulia Bîrsan**

Copertă: **Romeo Schițco**

Editura „TOCONO”, str.C.Stere,2.

Chișinău MD 2064

Tel./fax: 022-24.34.51; 078888373; 079994040

E-mail: liceulprometeuprotalent@gmail.com

Toate drepturile asupra ediției aparțin autorului.

Lumea ar fi din ce în ce mai minunată, dacă numărul celor care se jertfesc pentru alții ar fi din ce în ce mai mare.

... Când îl duceau spre eșafod, avea pasul vioi al omului care știe unde trebuie să ajungă. Nu protesta și nici nu implora iertare. Cunoștea cât de mare e tentația sufletelor mărunte să se bucure de suferința celor fără de prihană.

În clipa când flăcările au prins a-i arde carnea, s-a uitat în ochii mei, așteptând, probabil, o confirmare a faptului că și eu sunt gata să mor pentru iubire. Eu însă am ezitat.

Rugul creștea din ce în ce mai amenințător, aruncând în jur scânteii. O parte din ele se înălțau spre cer, transformându-se în stele. Curând întreaga boltă a devenit un rug...

1.

Talentul e o fiară

(Chișinău)

Mereu mărturisim ceva despre noi înșine. O facem chiar și atunci când nu rostim niciun cuvânt. Ne exprimăm prin felul cum zâmbim, cum ne mișcăm, cum ne rotim îngrijorați ochii în toate părțile. Majoritatea dintre noi încearcă să-și ascundă Eu-l. Acesta însă e făcut ca să comunice. Dacă îl împiedicăm să-și exercite funcția, atunci prinde a se revolta și, pe această cale, transmite altora mesaje despre sine. Altfel spus, trage plapuma de pe suferința noastră. Un om atent și, mai cu seamă, cointerestat poate citi din mers aceste informații, strecurându-se nestingherit în grădina sufletului tău.

Era o dimineață fără soare, când doi prieteni s-au întâlnit în parcul de lângă Tribunal. Se vedeau din când în când – mai mult din întâmplare. Fuseseră colegi la școala de arte plastice, dar nici unul dintre ei nu ajunsese pictor. Talentul e o fiară egoistă. Nu suportă să pretinzi ca el să te hrănească. Înțelegând aceasta,

ambii s-au îndepărtat de şevalet, mulţumindu-se să practice activităţi din care să-şi poată achita facturile fără bătaie de cap.

– Dacă n-aş şti că eşti un optimist, se adresa Adi Corn amicului său Tudor Cerescu, aş considera că te întorci dintr-un război pierdut.

Preluându-i tonul degajat, Tudor rosti:

– Iar eu, care cunosc în ce lume trăim, mă întreb cum reuşeşti să supravieţuieşti în ea, fără să-ţi ieşi din minţi?

– Îmi trăiesc viaţa ca pe o glumă. În serios nu se poate.

Se îmbrăţişară, bătându-se amical pe umăr.

– Pari în derivă, insistă Adi Corn.

– De unde ai luat-o?

– Te citesc ca pe o carte.

– Şi ce scrie în ea?

– Că ai nevoie de odihnă.

– Aşa consideri?

– Sunt la curent cu neplăcerile prin care treci. Cum le suporti?

– Cu stoicism, îl asigură Tudor.

– Atunci e simplu. Fă o pauză. Du-te undeva. Sau... dacă nu ai nimic împotrivă, ia cheile de la vila mea. E liberă. Ce zici?

– Nu vreau să deranjez.

– Lasă modestia! În week-end, voi pleca la Paris. Nu ezita! Voi lipsi vreo două săptămâni.

– De ce atât de mult?

– Am treburi...

Poate că altă dată, într-o dispoziţie mai bună, Tudor ar fi intrat în detalii, cerându-i explicaţii. Acum însă era sătul de sâcâiala altora. Mereu se găseau tot

felul de „binevoitori” care să-l întrebe ce planuri are pentru viitor. Ce să le spună? Că nu-și făcuse încă niciun plan...

– Urăsc să fiu luat la întrebări. De asta nu te întreb ce faci și cum o duci.

– Fii sigur că n-o duc rău, îi răspunse Adi, mimând o satisfacție exagerată.

Oricine, în locul lui Tudor, ar fi remarcat în vorbele lui umbra unei amărăciuni ascunse. Dar, pentru că Adi Corn era un tip prosper, amicul său trecu acest detaliu în contul derutei personale.

În anii studenției, împreună cu un alt coleg, Florin Montana, au locuit într-o garsonieră de la Valea Morilor. Toți trei veniseră la „arte” din provincie. Erau modești, dar plini de energie și de speranță.

Gândul la acele timpuri trezi în sufletul lui Tudor un val de nostalgie. „Bietul Florin”, își zise, simțind că i se face frig. Era sfârșit de iarnă. O iarnă văduvită de zăpadă. Doar umezeală și răceală. Ca să se protejeze de vântul din ce în ce mai agresiv, își potrivi fularul sub bărbie. La mică distanță de ei, câțiva pietoni grăbeau pasul spre stația de autobuz.

– Să mergem undeva, propuse Adi. Nu e cel mai potrivit timp pentru o plimbare.

Intrară peste drum de parc, la „Vatra Satului” – o crâșmă veche, amenajată în exterior ca o șandramă cu aspect rustic, iar în interior având un demisol boltit și spațios unde te puteai delecta cu bucate „ca la mama”. Se așezară la o masă liberă, mai aproape de cuptorul din colț, pe lângă care trebuia o tânără în costum național. Focul din vatră oferea clienților un confort mai mult decât mulțumitor.

– Îți amintești? Veneam aici săptămânal pe când

eram studenți.

– Sigur, clătină din cap Tudor, cântărindu-și prietenul din ochi.

Adi Corn arăta mai bine ca oricând. Era înalt și voinic. Purta un costum elegant, albastru închis, cu cravată și cămașă uniton. Totul – stilat și bine asortat. Păru-i castaniu (care pe timpuri cobora până la umeri) acum era tuns scurt, militărește. Tatăl său fusese ofițer într-o unitate medicală. Ajunsese să îmbrace uniforma după absolvirea Institutului de Medicină unde trecuse prin catedra militară și, la absolvire, primise gradul de locotenent în rezervă. Fiind student eminent, intenționa să facă doctorantura, în domeniul geneticii, dar, înainte de a-și susține teza, fusese mobilizat și trimis cu tot cu familie în alt oraș. Adi se născu „pe drumuri”, în timpul unor manevre militare. Părea că va călca și el pe urmele tatălui său, preferând să poarte epoleți. El însă deveni captivul artei și, chiar dacă ulterior își dădu seama că nu avea vocație pentru pictură, merse înainte, ignorând insistențele tatălui care și-l dorea alături. „Mâinile tale de fierar sunt făcute să țină coarnele plugului, nu pensula,” îi reproșa până și profesorul de desen. În cele din urmă, inevitabilul se produse: în pofida faptului că avea în buzunar o diplomă care îi dădea dreptul să predea copiilor arta plastică, se angajă în calitate de administrator la o întreprindere privată. Câștiga, probabil, foarte bine. Părea un om satisfăcut. Avea mașină, casă, vilă. Și toate – grație faptului că mereu manifestase aptitudini organizatorice ieșite din comun. El fusese cel care, în timpul vacanțelor de vară, îi lua pe cei doi prieteni cu sine în echipă să zugrăvească locuințele recent date în exploatare.

Le mergea destul de bine. Erau uniți și harnici. Cu

banii încasați își achitau chiria, își procurau vopsele, cărți, albume. În avântul pe care și-l luaseră, aproape că uitaseră de pictură. Doar Florin Montana se ținea de ea. Avea talent cu carul. Toți cunoscuții lui se întrebau ce căuta el la o simplă școală de arte, când ar fi putut fi admis în cele mai superioare instituții de profil? Unde mai pui că, pe lângă aptitudini, poseda și o voință de fier. Era ca o mașină de pictat. În fiecare dimineață se trezea înaintea zorilor, ieșea din oraș și, plin de energie, parcurgea kilometri pe jos în căutarea unui loc care să-l inspire. O pânză începută odată cu primele raze ale soarelui căpăta contur deja pe la chindii. Se întorcea apoi în atelierul său improvizat într-o casă veche de la periferia orașului și, după ce mânca te miri ce pe apucate, lucra la lumina lămpilor până ce cădea răpus de oboseală. Casa se afla într-o zonă pustie, fără agent termic și energie electrică. Era o gospodărie privată, stăpânii căreia plecaseră cu ani în urmă la muncă în străinătate, iar vecinul care o supraveghea nu avu nimic împotriva să i-o „închirieze” lui Florin Montana pentru o plată modică. În sezonul rece o încălzea cu lemnele aduse din pădurea de alături. Uneori simțea că moare de foame sau de frig, dar nu-i păsa de asta. Era beat de culoare. Putea să trăiască fără sănătate, dragoste sau bucurii, putea să se lipsească de siguranța zilei de mâine, nu însă și de ceea ce constituia esența vieții sale – creația.

Dar... Ironia soartei!

Când omul ajunge să fie încrezător că este arhitectul propriei nemuriri, destinul își bate joc de planurile lui. Poți nutri cele mai înălțătoare aspirații, iar întâmplarea să ți le spulbere într-o fracțiune de secundă!

Florin Montana visa în taină să devină un

Michelangelo al zilelor noastre. În multe privințe îl imita pe semizeul său. Era și el un mare solitar. Se ascundea de ochii lumii. În timp ce lucra, nu-i plăcea să fie urmărit de nimeni. Își ținea lucrările încuiate într-o debara, cât mai departe de curioși și nepoftiți. Până și Tudor, cel mai apropiat prieten al său, văzuse foarte puține din pânzele la care trudea fără odihnă.

„Încă nu e timpul, îi spunea Florin, de parcă l-ar fi implorat să nu se supere. Rabdă puțin. Curând voi organiza o expoziție. Va fi și pentru tine o surpriză”.

Doar că ”surpriza” se transformă în tragedie.

Într-o duminică, în prima zi de primăvară, atelierul luă foc. Bătea un vânt puternic și incendiul cuprinse rapid toată clădirea. Se presupune că s-a declanșat din cauza unei lămpi cu cherosin ce se răsturnă peste hârtiile din încăpere. Vrând să-și salveze opera, Florin se avântă în flăcări, însă o grindă putredă se desprinsese din tavanul căptușit cu lemn și îl lovi în cap.

Adi Corn, care tocmai venise în vizită la el, îi sări în ajutor, dar – prea târziu! Chemați la fața locului, medicii constatară decesul lui. Atelierul se transformă într-o ruină, iar pânzele – într-un morman de scrum.

– Ce doriți?

O chelneriță cu părul prins într-o broboadă albă se apropie de masa lor, gata să le ia comanda. Adi împinse spre ea mapa cu meniul și îi spuse: „Vin roșu și plăcinte”, apoi, întorcându-se spre Tudor, se lăudă:

– Vezi? Deși nu am intrat aici de ani de zile, țin minte foarte bine ce preferai pe timpuri.

Amicul lui rămase în continuare trist.

– Ce ai?

– Mi-am amintit de Florin. Peste două zile se vor

împlini zece ani de când ne-a părăsit.

– Îl port mereu aici, în inimă, îl asigură Adi Corn.

Cu ochii pe jăratecul din vatră, Tudor îl completează:

– A fost cel mai în drept, dintre colegii noștri, să se realizeze prin talent. Părea neîmblânzit și aspru, însă nimeni nu avea un suflet mai sensibil ca al lui. La prima atingere a nedreptății, sângera ca un martir. Era născut pentru pictură.

Terorizat de emoții, Adi rosti cu voce stinsă:

– Sincer să fiu, mă simt vinovat că nu am fost în stare să-l salvez.

Chelnerița le puse în față două pahare și un ulcior cu vin.

– Mai adu unul, îi ceru Adi, iar când fata mai aduse un pahar, le umplu pe toate trei, acoperind unul din ele cu o felie de pâine, și zise: E ca și cum ar fi și *el* cu noi.

Băură în tăcere, apoi, fără să-și ridice privirea din spuza cuptorului, Tudor vru să știe:

– Nici tu nu le-ai văzut?

– Ce să văd?

– Tablourile la care lucra Florin.

Adi sorbi lacom o înghițitură de vin sec și, plin de suspiciune, îl întrebă la rândul său:

– Chiar crezi că lucra?

2.

Nimic nu e veșnic

(Chișinău)

Există oameni singuri și oameni condamnați să fie singuri. Totuși, când ai personalitate, când nu-ți calci demnitatea în picioare, când știi ce vrei, atunci nici în deșert nu ești absolut singur: te ai pe tine însuți.

Dar cum să procedezi în cazul când deșertul e în tine? Cine mai poate sta atunci în preajma ta? Cine te sprijină sau te alină, dacă cel care ai fost până mai ieri te-a părăsit, iar abisul din interiorul tău e fără fund?

Eu, Tudor Cerescu, la cei treizeci și doi de ani ai mei, s-ar fi convenit să am o situație stabilă și demnă de respect, dar, cântărindu-mi trecutul, mi se face silă de el: arată ca o grămadă de lucruri inutile de care nu ai nevoie, dar pe care încă nu te-ai hotărât să le arunci. Oare nu cumva și eu am ajuns *un om inutil*?

Citisem undeva că viața e o iluzie pe care trebuie s-o reinventezi în fiecare zi. O fi poate așa, dar am obosit să fiu sedus de viață. Vechile iluzii mi s-au destrămat,

iar cu altele noi nu mă încumet să mă amănesc. Când începi să crezi că nu mai ai ce aștepta de la viață, ea (viața) te părăsește la prima cotitură a destinului și se duce mai departe fără tine. Mi-am dat seama de asta la scurtă vreme după ce am fost demis din postul de director al teatrului de tineret. Preluasem funcția într-un moment de criză. Nu existau finanțe. Salariile erau mici. Clădirea teatrului ajunsese o ruină. Nu se monta niciun spectacol. Actorii treceau printr-o depresie cumplită. Mulți se pregăteau să părăsească țara.

Mizând pe dorința arzătoare a tineretului de a se afirma, am adunat în jurul meu un grup de entuziaști, cu care am început reforma teatrului. Am făcut rost de investiții. Am construit și dat în exploatare un nou sediu al teatrului. Am schimbat repertoriul. Am acordat salarii mult mai bune decât în alte teatre. Curând ne-am situat în fruntea clasamentului. Eram apreciați. Aveam turnee. Participam la festivaluri. Părea că nimic nu e în stare să ne abată de la idealurile pe care le nutream.

Anul trecut însă, în urma alegerilor parlamentare, s-au făcut remanieri în guvern și adjunctul meu, Emil Mohor, a fost numit vice-ministru al Culturii. M-am bucurat din toată inima. Avea o bună pregătire. Trecuse prin mai multe cursuri de calificare și nu încăpea îndoială că era persoana potrivită la locul potrivit. „În sfârșit, vom avea și noi, oamenii teatrului, un sprijin de nădejde în guvern”, mi-am zis, nebănuind că mi se pregătește o pacoste.

La două săptămâni după înscăunarea lui în funcție, primul ordin pe care fostul meu coleg l-a pus spre semnare pe masa domnului ministru a fost ordinul de demitere a mea din funcția de director al teatrului.

Eram plecat într-un turneu prin România, când

colegii, nedumeriți, m-au pus la curent cu cele întâmplate. „Nu e nimic personal, mi-a explicat Emil prin telefon. Pur și simplu, trupa ta a devenit peste măsură de *occidentală*, iar asta deranjează”. „Pe cine?” l-am întrebat. „Nu contează... Ca mâine se va rezolva”.

Dar nu s-a rezolvat. Dimpotrivă: drept răspuns la protestele actorilor care nu voiau să recunoască autoritatea noului director, mi s-a interzis accesul în teatru. Au început denigrările. Mi s-au atribuit tot felul de păcate pe care nu le săvârșisem. O bună parte dintre cunoscuți mi-a întors spatele. Cealaltă parte s-a distanțat de mine. Astfel, m-am pomenit într-o totală izolare. Am intrat într-un fundac al destinului, fiind conștient de faptul că, dacă nu voi întreprinde nimic și voi lăsa ca lucrurile să alunece în haos, s-ar putea să ajung foarte curând fie la casa de nebuni, fie în situația unui câine bătrân care nici de folos nu este, dar nici să fie alungat cu totul de la casă parcă nu s-ar cuveni.

În prima săptămână, cum eram obișnuit să merg zilnic la serviciu, coboram din apartament și rătăceam prin centrul Chișinăului. Nu știam unde urma să ajung. Nu aveam o destinație precisă. Țin minte că într-o zi am trecut de trei ori prin intersecția din fața teatrului, neîncumetându-mă să-mi salut foștii colegi care, văzându-mă de la distanță, grăbeau pasul în altă parte.

Situația îmi provoca o chinuitoare suferință, dar nu era decât ecoul amar al vieții cu care mă obișnuisem, nefiind încă în stare să accept faptul că trebuie să mă despart de ea. Lucrurile se derulează cam așa... Îți asumi un rol. Lupti pentru el. Te zbați. Învingi. Câștigi. Te bucuri. Te contopești cu rolul și, fără să-ți dai seama, devii prizonierul lui. Nu poți trăi decât prin el. Împiedicat să-l joci, ajungi infirm. Cum să te

miști? Cum să respiri? Spre ce să tinzi? O mulțime de nelămuriri atârnav în aer. Urmau să taie, să rănească, să alunge liniștea... Din viața mea? Din viața lor?

În aceeași zi, după amiază, am urcat într-un autobuz de rută, cu stația-terminus în zona unde altă dată Florin Montana și-a improvizat atelierul. Era și acum un sector părăsit, cu clădiri ce așteptau să fie demolate. Casele arătau ca după un bombardament. Ici-colo, coșuri de sobă stârceau în picioare ca niște santinele moarte. Părea că mă aflu în fața unui destin distrus de prea multă durere.

Mi-am tras gluga peste frunte și am fugit cât mai departe din fața acelei deprimări. În drum spre casă, mi-am amintit cuvintele regelui Mihai I al României. Obligat să-și părăsească țara și s-o ia pe drumul pribegiei, Majestatea Sa a spus: *„Un lucru pe care l-am învățat în tinerețe a fost că prietenii te pot dezamăgi mai mult decât dușmanii. Un alt lucru învățat atunci a fost că, în momentele cruciale, rămâi singur!”*

Dacă până și regii trăiesc asemenea dezamăgiri, atunci ce așteptări să aibă niște muritori de rând?

Nu erau idei noi pentru mine. Le auzisem și mai înainte. Poate chiar le rostisem eu însumi în fața unor necăjiți care aveau nevoie de încurajare. Știam că viața își urmează cursul, indiferent de stările noastre. Știam că există ziua de mâine, dar, ca să ai parte de ea, e necesar să crezi în tine însuși, în șansa de a începe totul de la zero. Iar eu mă aflam într-o răspântie. Puteam înființa un nou teatru sau, pur și simplu – puteam reveni la mai vechea mea pasiune pentru scris. Important era să dau curs imboldului de autoexprimare. Creația nu suportă infidelitatea. Prietenește doar cu cei care muncesc în permanență și au încredere în sine.

„Niciodată să nu te îndoiești de faptul că Dumnezeu te-a plăsmuit după chipul și asemănarea Sa, adică – apt pentru creație”, mi-a spus Florin Montana în ultimul an de studenție.

Stăteam alături de el pe malul Nistrului. Apele râului se agitau la picioarele noastre, iar Florin a conchis îngândurat:

„Nu e corect să credem că doar râul curge către mare. Vine și marea în întâmpinarea lui. Creația e o mare în căutare de fluvii. Nu te întreba ce este inspirația. Nu aștepta să vină ea la tine. Ridică-te și mergi tu însuți în întâmpinarea ei. O vei descoperi pe drum, muncind din greu... Știu: sună ca o lozincă. Poți să nu ții cont de ea. În genere, nu asculta de sfaturile nimănui. Talentul rar de tot e rezultatul unei instruiți venite din afară, iar geniul aproape totdeauna e produsul unei munci pornite din interior”.

Deci, totul depindea de mine. Urma să hotărâsc ce vreau să fac: pictură sau ceva de mântuială? Eram eu, oare, pregătit să mă consacru artei? Aveam suficientă înzestrare pentru asta? „Cunosc un singur mare vampir – talentul”, s-a plâns odată Nietzsche unui prieten. Am meditat îndelung la spusele lui și, în cele din urmă, am abandonat pictura. Abia absolvisem școala de arte. Trebuia să-mi caut un rost în viață, să țin cont de faptul că talentul nu are zile de odihnă. Eu însă voiam din când în când să chiulangesc. Drept care m-am angajat ca ajutor de scenograf la Operă. Făceam o muncă de rutină, zugrăvind decoruri. Concomitent, scriam. La început – mici prostioare umoristice, apoi, împătimit de teatru, m-am încumetat să scriu și piese. Erau naive și lipsite de valoare. Nimeni nu mi le-a luat în serios, până într-o bună zi, când un regizor în vârstă, din

generozitate, a acceptat să-mi monteze „*Secretul lui Nero*” – o tragedie despre tirania împăraților romani. Evident, din lipsă de finanțe, spectacolul așa și nu a fost montat.

Am rezistat cu greu la glumele colegilor care anticipaseră acest final. Eram din ce în ce mai obișnuit cu gândul că nenorocul își face efectul tocmai atunci când te aștepți cel mai puțin. Știam asta și din copilărie...

Odată, întorcându-mă de la grădiniță, am descoperit în vitrina unui magazin de jucării un cavaler medieval care se rotea într-un glob de sticlă, escaladând obstacole și doborând din mers cu lancea un balaur fioros. Ore în șir stăteam în fața vitrinei, imaginându-mi că viteazul cavaler eram eu însumi.

În dimineața când am împlinit șapte ani, tata mi l-a așezat pe noptiera de la căpătâi. A fost, cu siguranță, cea mai fericită zi din viața mea! O simplă jucărie alcătuia un Univers întreg! Și tocmai eu, la scurtă vreme, am scăpat-o pe dușumea...

Cât ai bate din palme, s-a risipit în mii de cioburi. Deznădejdea m-a nefericit, dar tot ea m-a învățat că visurile, ca și speranțele, sunt incredibil de fragile. Le nutrești o viață, dar le poți pierde într-o fracțiune de secundă.

– Fiule, mi-a zis tata cu blândețe. În viitor, să fii mereu pregătit de faptul că nimic nu e veșnic.

Alungat din teatru, aveam impresia că fusesem alungat din viață și că era nedrept să mai trăiesc. Bezna de dincolo de suflet – această fereastră murdară de după care pândesc gândurile negre ale sinucigașilor – a pus stăpânire pe mine...

Într-o noapte, am deschis safeul în care păstram (legal) un revolver înregistrat pe numele meu și, fără să ezit, mi-am băgat țeava pistolului în gură. Arma însă mirosea a sulf, a ceva scârbos de tot și mi s-a făcut greață de gestul meu nenorocit. Tot atunci mi-am amintit de Lev Tolstoi care, trecând printr-o stare similară, a scris în jurnalul său intim: „Eram sănătos și voinic. Puteam să respir, să dorm, să mănânc, dar nu mai puteam să trăiesc, deoarece nu mai aveam nicio dorință. Viața a ajuns să mi se pară lipsită de sens. Trebuia să recurg la șiretenii, ca să nu mă sinucid. Și atunci eu, bărbatul norocos, ascundeam funia, ca să nu mă spânzur cu ea de grinda din camera mea, unde rămâneam singur în fiecare seară. Și nu mă mai duceam nici la vânătoare cu pușca, de teamă să nu mă tenteze...”

Înainte să-mi pierd postul, nu-mi plăcea să stau acasă. Seară de seară, îmi iroseam timpul prin cluburi și restaurante, mereu înconjurat de prieteni.

Acum m-am închis în micul meu apartament ca într-o fortăreață. Și (straniu!) a început să-mi placă.

Cu ocazia apropiatei zile de naștere, îmi anunț colegii că mi-ar plăcea să-i am alături. Le dau adresa localului și ora fixată pentru întâlnire, dar răspund invitației doar câțiva dintre ei. Oricum, ne așezăm la masă, discutăm, glumim. Mă bucur că nimeni nu îndrăznește să-mi deschidă rănilile. În unul din cele două separeuri ale sălii, câțiva apropiați din anturajul lui Emil Mohor beau vodcă și vociferează atât de provocator, încât nici nu prind de veste când, unul câte unul, oaspeții mei se topesc, lăsându-mă absolut singur în capul unei mese încărcate cu bucate neatrinse. Chelnerul se apropie nedumerit de mine, dar, înțelegând totul, îmi spune compătimitor: „Viața e

mai mult tristețe, decât bucurie”. Vreau să-l contrazic, dar știu că are dreptate, iar el continuă: „Dumnezeu ne pune la încercare, ca să ne facă mai puternici”. Îmi vine să sparg paharele și să prefac în țandări tot ce-mi stă în față, dar mă abțin, achit nota de plată și ies în stradă, unde răcoarea nopții mă ia în brațe ca pe un copil. „Ce e prietenia? mă întreb. Prin ce se manifestă? Cum să iubești dușmanii pe care îi urăște bunul tău prieten? Sau cum se disprețuiești ceea ce el admiră și respectă? Aveam eu, oare, parte de dragostea sau de prietenia foștilor colegi? A ști să te transpui în pielea celuilalt – iată prietenia. A ști să fii fericit prin bucuria celuilalt – iată iubirea”.

Când nu ești înțeles de alții, la început, te simți golit și speriat, apoi descoperi că ești captiv în tine însuși. Întinzi brațele în părți și dai de pereții unei colivii imagine. Dincolo de ea e altă lume. O lume care nu este a ta. În spate – doar regrete. Nimic nu poți întoarce înapoi. Nimic din viața pe care ai avut-o înainte. Și totuși, trebuia să mă adun, să învăț din greșeli. O vorbă de duh afirmă că cel mai bun profesor al omului nefericit e ultima lui mare greșală. Dacă nu învață nimic din ea, atunci plătește tribut suferinței până când îi vine mintea la loc. Era timpul să învăț și eu. Știam deja că nu oricine se bate cu pumnul în piept are și inimă acolo. Și mai știam că cel care, surâzând, te invită în Paradis cunoaște din timp și ziua când te va izgoni din el.

Din acest motiv, am lăsat cu bună știință câteva luni să treacă pe lângă mine, fără să întreprind nimic. Eram încă fragil. Dezamăgirea nu mă părăsise. Stătea ascunsă sub preșul de lângă patul meu, pândind momentul în care să se poată strecura în așternut. Zile

la rând, nu făceam nimic altceva decât să stau cu ochii ațintiți în pod sau într-o carte până când somnul îmi aducea o iluzorie eliberare de prezent.

În una din acele zile am auzit soneria de la ușa apartamentului. Nu așteptam pe nimeni. De săptămâni în șir, nu fusesem căutat nici măcar prin telefon.

M-am dus să deschid. În treacăt, am aruncat o privire spre oglinda din antreu. Arătam ca un năpăstuit, cu cearcăne sub ochi, cu umerii căzuți a oboseală. Nici urmă din bărbatul de odinioară. Un tip terminat. Atât.

Sunase Suzana, actrița care exersase în treacăt rolul Virginiei, iubita lui Nero în piesa scrisă de mine.

– Bună, mi-a zis pe cel mai firesc ton, de parcă abia ieri ne-am fi despărțit. Știu că nu primești oaspeți, dar eu am să intru.

S-a prelins pe lângă mine ca o helge subțire și, agățându-și din mers pardesiul într-un cuier din antreu, s-a așezat în primul fotoliu pe care l-a găsit în living. O cunoșteam demult, de pe când era o puștoaică și venea în atelierul lui Florin Montana să-i pozeze, cum spunea el, *pentru ochi de îngeri*. După tragedia prietenului meu, am pierdut-o din vedere, apoi a venit la castingul pe care l-am organizat când aveam nevoie de actori în reformarea teatrului de tineret. Absolvise deja facultatea de actorie și jucase în câteva roluri secundare. Părea înzestrată. Am angajat-o și nu am regretat. Muncea mult. Se înțelegea bine cu toată trupa.

Acum stătea în fața mea și nu zicea nimic. M-am așezat în celălalt fotoliu, așteptând să spargă gheața. Ea însă aștepta același lucru de la mine. Mă privea cu tupeul tinerilor crescuți pe rețelele de socializare. Arăta admirabil: statură ideală, talie subțire, păr lung, chip palid, ochi mari și expresivi. Pe de asupra, umbla

nemachiată și părea o copilă plină de pudoare.

– Ce ai? a rostit Suzana în cele din urmă, punând capăt situației stânjenitoare. Mă doare să te văd așa. Ești bine?

– Mult mai bine de când mi-ai pășit pragul.

– Să înțeleg că nu prea ai cu cine sta de vorbă?

– O fac cu mine însumi.

– Ești foarte singur, nu-i așa?

– Există mai multe feluri de singurătate. Insuportabilă e doar singurătatea omului învins.

– Dar nu ești un învins! a încercat ea să mă convingă. Noi așteptăm să te întorci.

– Unde? În trupa care m-a dezamăgit?

Eram nedrept, spunând așa ceva. Ce vină aveau sărmanii oameni?

– Lumea e stresată, le luă Suzana apărarea. Majoritatea au familie, copii, părinți bătrâni. S-au temut să-și piardă locul de muncă.

– Nu condamn pe nimeni. Doar că uneori mă întreb dacă a meritat să am încredere în ei. Poate că era mai bine să le cultiv nu sentimentul de respect, ci frica. Autoritatea, de regulă, se ține pe intimidare.

– Nu și autoritatea ta. Noi te-am iubit.

Mă privea cu tristețe. Genele-i lungi acopereau jumătate din irișii ei de culoarea pădurii. Cândva eram înnebunit după ei, dar o consideram prietena lui Florin Montana și nu îndrăzneam să-i spun ce simt.

– De ce, totuși, ai venit? Te-a trimis cineva?

– Mi-a fost dor de tine.

– Atât?

– Nu e suficient?

– Uiți că te cunosc de pe când purtai cosițe. Nu ai nicio șansă să mă minți.

– Bine, cedă Suzana, recunosc că am venit să-mi iau rămas bun... Plec la Paris.

Vestea m-a tulburat.

– E din cauza situației din teatru?

Fata negă din cap, explicându-mi:

– Cu puțin înainte de incidentul cu Emil Mohor, ai angajat un tânăr regizor pe nume Titi.

– Nu-mi amintesc.

– S-a învățit puțin prin colectivul nostru, apoi s-a legat cu cineva din capitala Franței... Pe scurt, a obținut o stagiere pentru mine la un teatru pentru tineret.

– Nu Ministerul Culturii se ocupă de așa ceva?

– A făcut rost și de aprobarea ministerului. Am deja bilet la avion. Măine, după masă, zbor.

Aș fi vrut să par indiferent, dar sufeream. Un sloi de gheață a prins a crește între noi, apoi, brusc, am simțit o arșiță sufocantă prin tot corpul. Știam că, dacă în clipa aceea aș fi încercat să rostesc ceva, tremurul vocii m-ar fi dat de gol. Țineam la ea și nu voiam să plece. Dar cum s-o împiedic? Cu ce drept?

– De ce taci? m-a întrebat din nou Suzana.

– Nu e nimic de spus aici.

– Încearcă.

– La ce bun?

– Aș putea să mă răzgândesc, dacă te-ai obosi să mă convingi.

– Pleacă, am îndemnat-o fără energie, iar inima mi s-a făcut mică de tot.

3.

În căutarea sinelui

(Valea Nistrului)

La scurtă vreme după întâlnirea de la „Vatra Satului”, am părăsit Chișinăul și m-am îndreptat spre vila prietenului meu, Adi Corn.

Era un timp urât. Ploua mărunț. Când am intrat în codrii de pe malul Nistrului, ploaia s-a preschimbat în lapoviță. Vizibilitatea a scăzut. Copacii de pe marginea drumului păreau ascunși după o sticlă înghețată. Aveam senzația că mă deplasez printr-un nor imens. Fusesem de mai multe ori în vizită la Adi, dar nu cunoșteam prea bine locul. Totuși, speram să nu mă rătăcesc. La a doua intersecție, am luat-o în sus, într-un noroc și, spre surprinderea mea, am ajuns exact în fața casei pe care o căutam.

Vila arăta ca un castel medieval. Coccoțată în vârful unei stânci abrupte, părea făcută să înfrunte marile furtuni – tatăl lui Adi o construise de nădejde. O scară impunătoare urca în câteva terase până la intrarea

centrală. „Un loc de poveste”, mi-am zis în gând, dar în clipa când mă pregăteam să deschid garajul cu telecomanda pe care mi-o dăduse Adi, țeava unui pistol automat mi s-a înfipt în spate.

– Ce căutați aici? am auzit o voce ruginită.

Doi tipi, îmbrăcați în camuflaje, mă fixau bănuitori.

– N-am știut că acest loc de odihnă a devenit o zonă militară, am încercat să fac o glumă.

– Legitimați-vă! au insistat ei, fără a-mi da și alte explicații, apoi, înapoindu-mi actele, m-au salutat militărește și s-au topit în ceață.

Majoritatea vilelor aparțineau unor moguli care aveau, probabil, suficiente motive pentru a lua măsuri de siguranță. Înțelegeam îngrijorarea lor și, totuși, nu m-am simțit prea bine, de parcă aș fi intrat pe un teren minat.

Curând însă focul aprins în șemineul din sala pentru oaspeți m-a îndepărtat de incident. Încălzit și relaxat, mi-am dus puținele bagaje sus, în dormitor.

Opulența din interior striga de peste tot cu aroganță: „*Vedeți? Sunt tare! Am de toate! Nimic nu-mi este imposibil!*” Involuntar, mi-am amintit de suveranul Franței, Ludovic al XIV-lea, care, vizitând palatul ministrului său de finanțe și descoperind pe frontispiciul lui exact o astfel de inscripție („*Nimic nu-mi este imposibil!*”), a dat ordin ca demnitarul să fie arestat, iar averea să-i fie confiscată, deoarece a bănuir, pe bună dreptate, că ministrul folosea banii statutului în scopuri personale.

Firește, Adi Corn nu avea nimic comun cu această poveste: nu era nici demnitar de stat, nici angajat în sfera bugetară.

Luxul în care trăia și activitatea pe care o desfășura

nu m-au preocupat niciodată. L-am tratat mereu ca pe un bun și harnic întreprinzător. În viziunea mea, era un om onest și de nădejde.

Dar... Venisem să mă relaxez. Ca să trec mai ușor peste problemele pe care le aveam, luasem cu mine manuscrisul despre Nero și câteva monografii despre epoca respectivă. Aveam de gând să preschimb piesa într-un roman. Înainte vreme, pe când eram un simplu debutant, îmi imaginam că a scrie un roman înseamnă, pur și simplu, a născoci o poveste oarecare. Acum, eram sigur că nu scriitorii născocesc povești. Viața o face. „Realitatea bate fantezia”, mi-a venit în minte ideea nu știu cărui autor. Prozatorul doar prinde din zbor subiectul și îl așterne pe hârtie. Dacă se codește prea mult și pierde momentul, atunci povestea pleacă mai departe, lăsându-l cu ochii în soare sau chinuindu-l până când îl scoate din minți. În cazul lui Nero, perspectiva era și mai periculoasă. Un personaj ca el nu era de neglijat. Cum să te joci cu cel mai sângeros despot din Roma Antică?

Întins pe divan, am prins a răsfoli o carte de istorie. În jur domnea o liniște „asurzitoare”. Poate de asta și am tresărit involuntar, când a sunat telefonul. Mă căuta Suzana! Aveam fotografia ei în Viber. Nu vorbisem cu ea din ziua când m-a anunțat că pleacă la Paris.

– Alo?

Niciun răspuns. Conexiunea era proastă? Sau fata a închis? De ce? Emoționat, am format imediat numărul cu prefix de Franța și, din nou, la capătul opus al legăturii cineva s-a dat de gol printr-o tăcere panicată. Ce să însemne asta? Alte două încercări zadarnice m-au pus pe gânduri. De ce nu mi-a răspuns? Avea

probleme? Voia ceva? Se temea să fie sinceră cu mine? La urma-urmelor, ar fi putut să simuleze o greșeală.

Incidentul m-a neliniștit. Niciodată, până atunci, nu i-am simțit lipsa atât de acut. Să fie despărțirea un declanșator al sentimentelor nutrite în ascuns?

Suzana era singura fată care a reușit să-mi pună fantezia pe jăratec... Ne aflam la o petrecere corporativă. Sărbătoream succesul primei stagiuni în care am lucrat cu casele închise. Invitasem scriitori, critici de artă, ziariști și profesori. Toată trupa teatrului era acolo. Puțin amețit, am ieșit pe terasă, la aer curat. M-am simțit mai relaxat și am privit, fără interes, lumea din jur. Atunci am zărit-o. Se uita la mine și zâmbea. Poate că în altă situație aș fi ignorat-o. În postura mea de șef al trupei, nu se cuvenea s-o abordez. Un arc lăuntric însă m-a împins spre ea. Am schimbat câteva fraze fără importanță. Niciodată nu mi s-a părut ruptă din soare. Doar lumina ochilor ei m-a fascinat. Avea, într-adevăr, ceva angelic în adâncul lor, o taină descoperită de Florin Montana! Totuși, de la ultima trăsătură de condei a prietenului meu și până în prezent trecuseră aproape zece ani.

– Pe timpul când pozai pentru Florin, credeam că nu ai nimic comun cu îngerii. Astăzi însă mi-am dat seama că m-am înșelat.

– Și eu m-am înșelat, când am considerat că te înscrii în rândul bărbaților care nu știu să facă complimente.

Bine dispus, am cules de pe tava unui chelner două pahare cu șampanie, oferind unul Suzanei. Ea se interesă:

– Când îl vei monta pe *Nero*, dacă nu este secret?

Avea privirea unei femei care întreabă ceva doar ca să nu tacă. În realitate, ardea de nerăbdare să se facă remarcată în rolul pe care i-l repartizasem.

– Nu e locul potrivit pentru acest subiect, îi răspunsei fără tragere de inimă.

– Ți-ar plăcea să discutăm în altă parte? insistă Suzana, neluând în calcul faptul că puteam s-o înțeleg greșit.

Întrebarea m-a luat prin surprindere. Subconștientul mi-a șoptit, pervers, că mă aflu în pragul unei mari ispite. Zeci de ferestre ale sufletului s-au deschis cu interes spre lumea ei. Conștiința însă le-a închis rapid la loc: deși eram celibatar, preferam să adorm cu capul pe o carte, decât pe umărul unei necunoscute.

– Nu sunt sigur că doresc așa ceva, veni răspunsul meu. În orice caz, nu azi.

Incomodată, fata așeză paharul nebăut pe o măsută, scoase telefonul din poșetă și prinse a-l butona, de parcă și-ar fi căutat urgent o ocupație.

– Ai dreptate, rosti. Sunt și eu foarte grăbită. O zi bună!

Mă fixă din nou cu ochii ei plini de lumină, acum dezamăgiți.

– Am putea să ne vedem în altă zi, încercai să dreg situația, Suzana însă îmi întoarse spatele și plecă.

Incomodat, am urmărit-o cum își croiește drum printre colegi, dispărând prin ușa cafenelei. Avea mersul împovărat de greutatea unei pedepse pe care abia urma s-o ispășească.

Rămas singur, m-am întrebat ce căutam printre atâția oameni amețiți de băutură? Abia atunci mi-am dat seama că am ratat ceva mult mai important decât o simplă aventură. „Nenorocitele! mi-am reproșat

în gând. De ce nu înțelegi odată că dragostea e un miracol?”

– Ești palid, mă acostă colega cu care dansasem cel mai mult în acea seară. Ce ai?

– Nimic.

– Nu minți. Hai spune-mi.

– Nu cred că ai să înțelegi.

– Încearcă.

– Ei bine, m-am îndrăgostit.

– De mine?!

Am pufnit în râs și m-am îndepărtat de ea cu nepăsare.

4.

Leoaica

(*Roma Antică*)

... Sunt Agrippina, împărăteasa Romei. Am mii de robi, a căror soartă e aici, în mâna mea. Dar ce folos? Destinul personal nu-mi aparține. Zeii au hotărât demult traseul lui. Nu pot schimba nimic. Chiar azi urmează să mor sau să omor. E tragic, nu?

Arăt superb. Sunt suplă, tânără, frumoasă. Cronicarii vremii, de altfel, mă vor înscrie în istorie sub numele de *Agrippina cea Tânără*. Poate din cauza că nu voi trăi până la bătrânețe? Descind din cea mai nobilă și mai puternică familie romană, cea care l-a dat Romei pe Iulius Cezar și pe alți cinci împărați la rând. După moartea fratelui meu, Caligula, care, temându-se să nu-i fac concurență, m-a exilat la Antium, următorul împărat – Claudius – s-a căsătorit cu mine și l-a înfiat pe Nero, fiul meu din prima căsnicie. O vreme ne-am bucurat de rodul unei alianțe fericite. Acum însă i-am pregătit otravă.

De ce?

Am o mulțime de motive. S-ar putea să-mi reproșați că nici o scuză nu justifică o crimă. Dar pe cântar e pusă soarta Romei. El, Claudius, are de gând să mă înlocuiască cu o roabă oarecare adusă dintr-o provincie răsăriteană. Azi s-a întors din lungă sa campanie militară împotriva Imperiului Persan și m-a învinuit că nu i-am fost fidelă, că i-am topit averea, că am comis orgii.

Bătrân naiv!

Habar nu are ce-l așteaptă...

* * *

Sus, pe Golgota, crucea din lemn pe care fusese răstignit Mântuitorul era încă înfiptă pe Dealul Căpățânei din Ierusalim, când dincoace de mare, la Roma, un împărat ambițios murea în chinuri nemaipomenite.

– Agrippina! striga el către soția sa. De ce m-ai otrăvit?!

Vicleana sa consoartă aștepta la căpătâiul lui finalul tragediei pe care o gândise pas cu pas.

– Am vrut ca Nero să fie împărat al Romei, i-a răspuns.

– Cum îndrăznești? Nu te-ai gândit că fiul meu legitim, Britanicus, se va împotrivi?

– Ba m-am gândit la toate. Nu sunt atât de imprudentă, încât să las la voia întâmplării o năzuință atât de importantă. Tu, Claudius, murind aici, sub ochii mei, habar nu ai că fiul tău, Britanicus, tocmai acum este înjunghiat și el de cel pe care tu l-ai înfiat în ziua când te-ai căsătorit cu mine!

– Nu poate fi adevărat! Nu cred că Nero e în stare de așa ceva.

– De ce te miri?

– E un copil. Oprește-l. Cum să-și înceapă viața cu o crimă?

– E timpul să devină și el neîmblânzit ca tine. Ai fost modelul lui. Privește-ți mâinile: sunt pline de sângele nevinovat al victimelor tale.

Cu venele arzându-i de durere, Claudius a încercat să se ridice, dar n-a putut. Puterile îl părăseau.

– Straja! Să vină straja! a chemat el disperat.

– Degeaba strigi. Nu te aude nimeni. Am înlăturat toți sclavii din palat, astfel încât doar eu să fiu de față, în clipa când lumina va pieri din ochii tăi.

Înțelegând că nu mai are nicio șansă, bietul împărat s-a resemnat:

– Poate că n-am fost bun sau drept cu tine. Poate că te-am rănit, fără să vreau. Dar el, băiatul tău, de ce să mă urască? Doar l-am iubit ca pe un fiu, l-am educat, i-am dat-o de soție pe fiica mea, Octavia.

– A vrut și tronul! Asta ai uitat să-i dai, i-a amintit ea cu răceală.

– E încă tânăr. Mult prea tânăr. Nu a făcut nimic deosebit în viață. Unde-i recunoștința lui? Cum să răspunzi la dragoste cu ură și cu nesimțire?

Soția ucigașă s-a aplecat spre căpătâiul lui și l-a privit triumfătoare.

– Recunoștință zici?! Cei tari, cei care stau pe tron nu de recunoștință au nevoie. Nu mila este arma lor, ci ura și disprețul! Puterea nu are niciun farmec, dacă nu știi să storci cu ajutorul ei tot sângele din adversarii tăi!

– Dă-ți seama ce vorbești! Unde a dispărut femeia pe care o consideram întruchiparea gingășiei? Când te-ai schimbat atât de mult?

– Să-ți amintesc?

Chipul Agrippinei părea al unei vrăjitoare bântuite de furie. I-a reproșat:

– Tu, care mă alintai cu vorbe mincinoase, m-ai omorât de fiecare dată când te-ai culcat cu toate târfele din Roma. M-ai omorât când m-ai vorbit de rău, când m-ai lăsat să zac în boală și în suferință, când ai sperat în taină să mă înlocuiești cu cea pe care ai adus-o drept *trofeu* dintr-o provincie de răsărit. Nu ți-a păsat de mine niciodată. Ai fost înfometat doar de putere. Dar unde este ea, puterea ta, acum? Ce poate să mai facă cel care odinioară, cu un singur gest, putea îngenunchea provincii sau popoare nesupuse?

– Ai milă! gema bătrânul muribund.

– Nici să nu speri! E rândul meu să mă desfăt cu moștenirea ta. Marele tău imperiu va fi al meu. Eu voi conduce Roma din spatele lui Nero!

Abia mișcându-și buzele, împăratul și-a adunat puțină viață ce i se scurgea din trup și a rostit ca un blestem:

– Zeii nu vor lăsa nepedepsită crima ta. Curând mă vei urma... Te va ucide fiul tău...

5. Imigranta (Paris)

Strada e calmă. Eu – răvășită.

Știu ce am de făcut și, totuși, mă frământ.

Arăt total nepotrivită cu rolul pe care trebuie să-l joc. Sunt agitată și neîngrijită. M-am înfofolit în zdrențe. Bărbații mă ocolesc. Femeile mă desființează cu privirea.

Rezemată de clădirea cu ferestre ogivale, mă prefac că admir feeria Parisului. E oră târzie. Prostituatele de profesie au părăsit trotuarul. Asta îmi oferă un mic avantaj: nu le fac concurență și, astfel, nu sunt luată în șuturi de către proxeneții lor.

După o lungă așteptare, în sfârșit, îl văd ieșind. E singur. Nu se grăbește, doar că, înainte să-mi pun planul în aplicare, o limuzină luxoasă se oprește în dreptul lui. Dichisit la patru ace, bărbatul de la volan îi deschide portiera. Nu aud ce-și spun. Bănuiesc ceva de felul: „*Pleacă. Vreau să merg un pic pe jos*”. Șoferul face o plecăciune de lacheu, iar el o ia în direcția opusă. Se

deplasează de-a lungul aleii. Nu e grăbit. Fără un efort prea mare, îl ajung din urmă, întrebându-l:

– Nu vă par interesantă?

Stupefiat, bărbatul mă cântărește din ochi. Probabil – cu dispreț. Încerc să nu mă uit la el. Aș intra în pământ, de rușine, dacă i-aș vedea dezgustul din priviri. Încă puțin și am s-o rup la fugă. E prea umilitor. N-o să rezist!

Plin de sine, tipul râde cu sarcasm. Atitudinea lui îmi rănește orgoliul. Ceva se naște în mine: un fel de protest al ambiției. „*Te dai bătută, Suzi? îmi aud Vocea Interioară. Asta numești tu tărie de caracter?*” Degetele mi se înclească în pumni. Nu, n-am să renunț! Voi merge până la capăt!

Îmi dreg vocea și mă postez în fața lui.

– Ai zis ceva? Întreabă el, de parcă nu i-ar fi venit a crede că o creatură ca mine e în stare să vorbească.

– Sunt... Cum să vă spun...

– Spune cum este: o mizerie.

– O-o, nu!

– Vai! râde batjocoritor. N-am observat: ești o prințesă. Vă rog să mă iertați, *Alteța Voastră!*

L-aș pălmui, dacă nu m-aș teme de urmări.

– Tot ce se poate, zic, privindu-l, în sfârșit, în ochi.

– Sunt convins că ai nevoie doar de un sărut, ca să scapi de această înfățișare de broască râioasă, nu-i așa?

– Mi-ar fi suficient un duș fierbinte.

– Foarte interesant, zice mai potolit, făcându-mi semn să fac o piruetă, ca să-mi pun în evidență formele.

Intuiesc un început de cedare și, din dorința de a câștiga teren, îmi etalez cu iscusință nurii ascunși sub toalele murdare. El pare intrigat: scoate un fluierat de bădăran. E prima breșă pe care o fac în rezistența lui.

Insist:

– Nu vă fie frică! Sunt sănătoasă. Și nici nu cer prea mult. Doar cât să-mi pot lua un prânz.

– Atâta tot?

– Sunt imigrantă.

– Iată cum!

– E prima dată când încerc așa ceva.

Vorbele mele îl amuză. Râde cu poftă:

– De câte ori o spui în fiecare seară?

– Să știți că nu vă mint! mă apăr cu atâta sinceritate, încât ochii mi se umezesc de lacrimi.

Asta îl înveselește și mai mult. Devine curios, dar tensiunea îl înăbușă. Ca să scape de ea, își slăbește nodul de la cravată – semn că emoțiile l-au luat în furci. Acum, nu trebuie să depun prea mult efort, ca să-i mențin atenția. Îmi adresează el însuși întrebări:

– De unde zici că vii?

– Din Est.

– Mai exact?

– Din fostul Imperiu Sovietic.

– Nu cred că te-ai născut în el. Pari o copilă.

– Părinții mei sunt din Moldova.

– Straniu... Vorbești fără accent.

– Am o diplomă de masterandă în limbile moderne.

Aș putea să v-o prezint.

– Adevărat?

– Locuiesc în blocul de alături, întorc capul spre imobilul din spate.

– Singură?

– Cu mama, dar e plecată la serviciu: lucrează în schimbul de noapte... Iată cheile.

I le demonstrez ca pe o garanție a faptului că sunt stăpână pe apartament. Ochii îi licăresc din ce în ce mai

tare. Încă nu mușcă nada, dar simt că îl atrage tinerețea mea și, poate, perspectiva unei aventuri fugare, din care să iasă fără remușcări.

– Să mergem, îl îndemn. Nu veți regreta.

Pentru mai multă siguranță, îl trag ușor de haină. Nu se opune, deși mai pare dezgustat de mine. Întreabă:

– Ești sigură că ai nevoie doar de un duș fierbinte?

– Voi deveni imediat mai atractivă.

– Uite, îmi zice. Aș putea să-ți achit prânzul pentru o săptămână întreagă și să plec. Bănuiesc însă că ești prea mândră, ca să accepți o pomană, fără să-mi oferi ceva în schimb.

„Perversule!” îmi vine să-i strig în față, dar mă abțin. O joc pe fata rușinoasă. Cu obrajii în flăcări, surâd cuceritor. E tot ce pot scoate din mine în acest moment.

– Unde ziceai că locuiești? întreabă, intrat pe jumătate în capcana mea.

– Urmați-mă.

Îi întorc spatele și pornesc hotărâtă spre blocul locativ, convinsă că va veni după mine. Amețit încă de băutură, bărbatul mi se alătură. În timp ce urcăm scara interioară, se sprijină (ca din întâmplare) de umărul meu și îmi pipăie sânii. Încerc să-l resping, dar emoțiile mă copleșesc și doar bolborosesc ceva neînțeles sub nas. Lumina galbenă a unui bec jegos face ca situația să devină și mai jenantă. Mă salvează yala ruginită în care bag una din cheile prinse de breloc.

– Să te ajut?

– Mă descurc și singură.

Reușesc să descui ușa și îi fac loc să intre înăuntru. Apartamentul e cufundat în întuneric. Mă chinui să aprind lumina. Nu-mi reușește. Abia în clipa când

pășim în living, un fascicol orbitor năvălește peste noi din toate părțile și un ropot de ovații și aplauze îl obligă pe însoțitorul meu să facă un pas înapoi, ocrotindu-și fața cu palmele.

– Ce-i asta?! rostește dezorientat.

Un grup de tineri (fete și băieți) ne înconjoară cu entuziasm, sărind în sus de bucurie și strigând:

– Bravo, Suzi!

– Ai reușit!

Lipsesc doar florile, ca scena să pară ruptă dintr-un mic spectacol.

– Vă rog să mă iertați! îl implor pe bărbatul păcălit de mine, încercând să-i explic: Îmi fac stagierea la un teatru. Ei sunt colegii mei. Seară de seară, ne adunăm aici și punem la cale tot felul de proiecte, apoi tragem la sorți și hotărâm cine și ce rol să-și asume... În seara asta, eu am jucat o tânără prostituată.

– Nu vă supărați! îmi sare în ajutor o colegă. Nu aveți nicio vină. Noi v-am selectat în prealabil. Asta a fost condiția: cel sedus trebuia să fie un bărbat frumos, bogat și inteligent.

– După cât de ușor am nimerit în plasa voastră, doar inteligent se pare că nu sunt, își recunoaște el înfrângerea.

Vrând să-l consoleze, Alex, șeful echipei noastre, îl tipărește ocrotitor pe umăr:

– Dacă acceptați să serviți cu noi o cupă de șampanie, vă asigur că, la plecare, ne vom despărți prieteni.

6.

Portretul dictatorului

(*Vila lui Adi*)

E trecut de miezul nopții. Ițindu-se dintre nori, luna se uită curioasă prin ferestre. Cu pledul pe umeri, mă ridic de la masa de scris și prind a răscoli cenușa din vatră. Reușesc să trezesc din somn doar niște boabe de jar care, înainte să moară de tot, explodează într-un mănunchi de scânteii. Aș putea aduce un braț de lemne. Mă răzgândesc însă și revin la cele câteva pagini despre Nero. Trebuie să înaintez cu subiectul. Am suficiente date. Cunosc biografia împăratului. Ceva însă nu merge. Știu că, dacă evenimentele relatate într-un roman sunt peste măsură de verosimile, atunci acel roman e fals. Se cere și puțină ficțiune. Dar cum să procedezi în cazul unui personaj real? Să-i neglijez biografia? N-aș fi în stare. Am o reținere neînțeleasă. Un glas lăuntric îmi strigă să renunț. De ce? Nu am suficient talent?

Măsor încăperea cu pași mari, iar mintea mă duce la un mic fragment din cugetările lui Jules Renard:

„A avea talent nu înseamnă a scrie o singură pagină interesantă. Nu există roman pe care o inteligență obișnuită să nu-l poată concepe, nici frază, oricât de frumoasă, pe care să n-o poată alcătui chiar și un începător. Însă trebuie să ai voință, ca să nu dai înapoi. Cei puternici secătuiesc cerneala, istovesc hârtia, transpiră, dar merg până la capăt. E prima deosebire dintre marile talente și nevolnicii care nu vor să muncească. În literatură rezistă doar cei care nu se rușinează să devină vite de înjugat la plug. Geniile sunt cele mai vâjnoase dintre ele, cele care trudesec neîncetat câte optsprezece ore pe zi”.

Meditând un pic, conchid: creația e muncă. O muncă permanentă și asiduă. Acum sunt sigur că nu voi renunța la planul meu. Voi deveni „o vită de înjugat la plug”. Mă voi târî pe brânci, dar voi reveni la Chișinău cu manuscrisul finisat. Doar astfel îmi voi depăși depresia. Firește, nu voi munci de dragul gloriei. Celebritatea e o loterie. Vine, de obicei atunci, când autorul nu mai e în viață. Eu nu voi aștepta ca cineva să-mi facă monument. Cum să-ți imaginezi că alții, fără tine, nu pot exista? Oricine te poate înlocui, chiar și în trupa unui teatru înființat de tine. Unicul moment din viață în care nimeni nu poate răspunde la apel în locul tău e clipa morții. Dacă nu treci cu vederea peste asta, atunci nimic nu te împiedică să dai sens puținelor zile ce ți-au mai rămas.

* * *

În dimineața următoare, după ce fac o plimbare prin împrejurimi, mă întorc înapoi la masa de lucru, dar conștientizez că nu am suficient curaj să dau piept cu personajul meu. Înainte vreme, când treceam prin astfel de momente, abandonam scrisul și

reveneam la pictură. Trudeam în fața șevaletului până când cuvintele mă copleșeau din nou.

Curios: oare și Adi Corn recurge din când în când la *terapia artei*? Oare și el este nostalgic după pasiunea tinereții noastre? Altfel, la ce bun să amenajezi în vilă un atelier?

Trec pragul atelierului de pictură al prietenului meu și rămân încântat. Nenumărate pensule și tuburi cu vopsele abia așteaptă să fie folosite. Le ating cu vârful degetelor și simt cum mă cuprinde un sentiment alcătuit din stări tulburătoare, aidoma unor sunete zburdalice pe care o mână de maestru le stoarce din claviatura unui pian descoperit întâmplător într-o veche sală de concerte. E clipa inspirației! Nu vreau s-o pierd și, cu gândul la romanul meu, scot o pânză înrămată pe care aștern, în dimensiuni naturale, chipul împăratului. O fac cu un fel de îndărătnicie nefirească, de parcă nu eu (un ins rămas pe dinafara artei), ci un adevărat artist plastic ar mânui culorile, trezind la viață dexterități pe care le consideram pierdute. Lucrez ca un somnambul vrăjit de informațiile adunate despre Nero. Nu știu exact cum arăta în viață, dar bănuiesc că avea un chip hidos. Nu în zadar, la naștere, taică-său a exclamat: „Din mine și din Agrippina nu se poate naște decât o mare nenorocire pentru Roma”.

Seara târziu, mă opresc din lucru, examinându-mi „opera”. Mă aștept să vad un antihrist cu trăsături de fiară, dar, spre surprinderea mea, descopăr un bărbat plinuț și vesel, cu ochii de culoarea mării, mereu surâzători și umezi, cu păr tuns scurt, roșcat și barbă de aceeași culoare, puțin creată și bine îngrijită. Tenul feței trădează un mod nesănătos de viață, cu pofte culinare excesive. Nu seamănă deloc cu un tiran

feroce. Hlamida-i roșie îi atârnă neglijent pe umeri. E încă tânăr și puternic, dar urmele dezmațului răzbat deja prin cutele săpate în înfățișarea lui.

– Incredibil! exclam plin de uimire, retrăgându-mă din fața șevaletului.

– Ce ți se pare incredibil? aud vocea cuiva venind de nicăieri.

Înainte să-mi dau seama cui aparține, văd cum împăratul îmi flutură din mână.

– Hei! Sunt aici. Eu ți-am vorbit.

Cad, fără puteri, într-un fotoliu. M-au cotropit fantasmеle? Mi-am ieșit din minți? Închid ochii, sperând să scap de acea vedenie, dar percep până și parfumul tufelor de iasomie lângă care l-am pictat pe împărat. De undeva, din spatele tabloului, îmi înțepă nările mirosul de friptură coaptă pe jăratec. Nero surâde a batjocură și-mi spune: „*Trebuie să stăm de vorbă*”, după care se desprinde din tablou și coboară cu zgomot în atelier. Hlamida e prea lungă. Se prinde de marginile ramei. Împăratul o trage cu putere după sine, lăsând pe dușumea urme murdare.

Situația mă depășește. Sunt șocat. „Trăiesc, cu siguranță, un coșmar!”

– Nici vorbă de coșmar! mă corectează Nero. Sunt la fel de real ca toate lucrurile din această încăpere. Te poți convinge, dacă mă atingi.

Învingându-mi repulsia, întind mâna spre imaginea din fața mea și dau de ceva rece ca gheața.

– Ei, vezi? Nu e răceala morții, cum ți-ai imaginat. Sunt partea neagră a ființei tale. Împacă-te cu asta. Acceptă faptul că oamenii sunt alcătuiți din alb și negru. Tot ce e negru vine de la mine. Eu sunt furia, ura și desfrâul. Dacă nu le-ai avea în tine, atunci n-ai

fi în stare să mă percepi ca pe ceva real. Eu pun la cale intriga, omorul și trădarea. Eu declanșez războaie...

– Destul!

– Nu vrei să mă asculți sau nu mă crezi?

– Dispari din ochii mei!

– Nu pot. Tu m-ai creat. Ai scris o piesă despre mine. Acum lucrezi la un roman în care eu sunt personajul principal. M-ai și pictat. Într-un cuvânt, m-ai condamnat la viață. Obişnuiește-te cu gândul că o vreme oarecare va trebui să mă suporti în preajma ta. Vom discuta în fiecare zi. Doar astfel vei afla cum am trăit...

7.

Un pas peste neputință (Paris)

Când te cuprinde disperarea, emoțiile negative te mistuie până ce moare suferința sau mori tu.

După trei luni de stagiere la Paris, în loc să mă întorc acasă, am decis să rămân în acest *Centru al romantismului occidental* și să-mi găsesc ceva de lucru (evident – în teatru). Am riscat enorm. Oricând puteam pierde pariul cu destinul. Străinătatea e necruțătoare. Nu poți să te afirmi, dacă nu muncești din greu. Peste tot unde apare o coajă de pâine, zeci de mâini se întind spre ea cu lăcomie egoistă și doar cea mai abilă dintre ele reușește s-o înșface.

Ca să rezist, făceam economii la haine, la mâncare, la transport. Nu însă și la evenimentele culturale. În curând, totuși, știam că voi rămâne fără bani.

Titi, „regizorul”, m-a părăsit de cum și-a dat seama că Parisul e plin de fete visătoare ca mine. În ochii lui, eram total nepregătită să fac față noilor condiții și chiar în prima săptămână a dispărut din viața mea, fără să-mi

explice nimic, așa cum dispar, de obicei, toți trădătorii. Când ești departe de casă, infidelitatea prietenilor te aruncă într-o panică din care niciodată nu-ți revii pe de-a-ntregul. E o stare deprimantă. Te îngroapă în muțenie, dar te maturizează.

Maturizându-mă, am înțeles că, în afară de iubire, există o mulțime de alte lucruri ce te ajută să supraviețuiești și chiar să te simți bine, deși niciodată nu fac din tine o femeie fericită. De aceeași părere cu mine erau și alți vreo zece tineri veniți să se afirme ca actori. Ca să nu pierdem timpul, am improvisat un atelier de creație, în care, zilnic, făceam repetiții, pregătindu-ne de clipa în care (vezi Doamne!) speram să fim chemați la probe undeva.

Locuiam într-o mică mansardă împreună cu Eva, o fată din Polonia, care, în grupul nostru, era considerată *veterană*, deoarece se afla la Paris deja al treilea an. Nu avea o „muncă” stabilă. Juca episodic, în roluri de figurație, prin filme cu bugete mici, cu elemente pornografice, turnate de niște diletanți, încăpăținându-se să creadă că face actorie erotică. În realitate, se prostitua în fața camerei de luat vederi, riscând să fie propulsată direct într-un bordel de cartier. Eva însă era întruchiparea nepăsării. Înaltă, blondă și frumoasă, părea predestinată să fie fată de voiaj în călătoriile unor oameni de afaceri fără pretenții rafinate.

– N-ai vrea să mă însoțești? m-a întrebat odată.

– În calitate de *animal de companie*?

– Nu e nimic impudic să câștigi un ban cu ajutorul frumuseții. Unde mai pui că te învârti într-un mediu cu foarte multe șanse de a te mărita.

– Înțeleg, dar te întreb: tu, care aproape zilnic vii în contact cu bărbații din acel mediu, de ce nu te-ai

căsătorit până acum?

Puțin tristă, Eva mi-a răspuns:

– Dezavantajul acestei ocupații e că doar ei, clienții, au dreptul să aleagă...

Nu fiecare recunoaște, dar, în taină, toate fetele sunt în căutarea unor tineri bogați și eleganți, uitând că, la rândul lor, și ei sunt în căutarea femeilor cu exact aceleași caracteristici de identitate.

Alex, „șeful” atelierului improvizat de noi, făcuse o școală teatrală din Moscova, ceea ce îl îndreptăța să se considere un fel de Stanislavski al echipei noastre.

– Să fii actor, ne dădăcea adeseori, înseamnă să te lepezi de persoana ta. În scenă își face apariția nu actorul angajat în rol, ci personajul care prinde viață datorită lui. Tu, ca om, poți să fii întruchiparea purității, dar dacă joci un personaj abominabil, atunci trebuie s-o faci atât de convingător, încât să simți repulsie față de tine.

Știam că are dreptate. Am simțit-o pe propria piele în seara când a trebuit s-o fac pe târfa. Ca să-mi complice situația, colegii m-au deghizat într-o fată nespălată și urâtă. Nu mi-a fost ușor să mă transpun în ea. Îmi era scârbă de eroina mea. Îmi venea s-o dau cu capul de pereți. Apoi s-a întâmplat ceva neașteptat. Mi-am amintit cum, în ultimul an de liceu, în compania fetelor din clasă, Eugen, șeful promoției noastre (admirat și respectat de toată lumea) a urcat pe cea mai înaltă trambulină a bazinului de lângă stadion, cu gând să ne impresioneze și, brusc, și-a dat seama că nu are suficient curaj pentru așa ceva. Stătea în cumpănă și tremura: pe de o parte, era prea speriat ca să facă un pas înainte, iar pe de altă parte era peste măsură de jenat ca să-și

accepte lașitatea și să facă un pas înapoi. Urcasem doar eu împreună cu el până sus, pe trambulină. Priveliștea îmi dădea fiori. Mă temeam să nu alunec și să cad în apă de la înălțimea aceea amețitoare. Dar i-am văzut privirea. Era privirea unui disperat care trecea prin cea mai dificilă cumpănă a vieții sale. Încă puțin și s-ar fi frânt, ar fi ajuns batjocura întregului liceu. Atunci, l-am prins de mână și am sărit în gol împreună cu el. A fost o săritură peste neputință. Una prin care ne-am înălțat, nu am căzut.

Ei bine, în seara când am ieșit în stradă s-o joc pe fata desfrânată, am trecut exact prin aceleași emoții, de parcă aș fi stat din nou pe buza unei trambuline. Doar că în toată lumea nu exista nici o ființă care m-ar fi luat de mână și m-ar fi ajutat. Trebuia să mă descurc singură. Eram în situația adolescentului care și-ar fi distrus reputația, dacă ar fi ales să coboare ca un neisprăvit pe unde a urcat. Puteam să fac și eu același lucru: să dau înapoi. Or, asta ar fi însemnat să-mi iau rămas bun de la actorie.

Știți prin ce se deosebește viața de film? În viață, nu poți trage două sau mai multe duble. Ești ca pe front unde se moare cu adevărat o singură dată. Deci, nu-mi rămânea decât să-mi asum acel rol, devenind prostituată.

Și am devenit...

Încântat de succesul meu, Alex a prins a-mi da târcoale: îmi făcea complimente și favoruri, îmi promitea că mă va lua cu el în trupa teatrului cu care încheiase de curând un contract pentru un sezon întreg (nu mult după aceea aveam să află că, de fapt, fusese angajat ca măturător, nu ca actor).

Deși nu eram deloc măgulită să fiu curtată de el,

relația noastră mi-a dat senzația că undeva, în preajmă, se află un suflet iubitor și blând care mă poate ajuta să supraviețuiesc. Tocmai treceam prin criza provocată de dispariția lui Titi. Un umăr de bărbat mi se părea mai mult decât benefic. Evident, cu o condiție: să nu-mi ceară mai mult decât puteam să-i dau. Uitasem că bărbații sunt nerăbdători. Mereu se grăbesc să ajungă cât mai repede la pat, înainte ca și noi, femeile, să fim pregătite pentru asta...

Țin minte că în seara aceea ne-am reținut până târziu într-un local cu muzică retro.

– Ce aş putea vedea în sufletul tău, dacă aş avea puterea să mă uit adânc în el? m-a întrebat Alex în timpul unei pauze.

– Multă speranță, i-am răspuns, cu gândul la visurile pe care le nutream.

– Cum de reușești să nu disperi?

– Disperarea e cel mai aprig dușman al optimismului, i-am răspuns în doi peri, apoi, dându-mi seama că și el e frământat de îndoială, am adăugat: Noi, actorii, uităm că zbaterile noastre sunt ca spuma mării – trecătoare. Spectatorii ne admiră, ne aplaudă, apoi ne dau uitării. Doar speranța ne ajută să credem în iluzia că tot ce e frumos e veșnic.

El s-a îngândurat și a rostit:

– În profesia noastră, există câteva întrebări pe care e mai bine să nu ți le adresezi.

– De exemplu?

– „Sunt eu, oare, un om fericit?”

– Și nu ești? l-am întrebat.

Și-a coborât privirea în pământ și mi-a mărturisit:

– Ca să rămân optimist, iau tot felul de mizerii antidepresive, despre care nici producătorii lor, pro-

babel, nu cunosc ce consecințe pot avea.

Am ieșit din local, ținându-ne la braț. Era o seară înstelată. Alex locuia în preajmă, într-o garsonieră de la ultimul etaj. Mi-a propus să mergem la el, să bem o cafea. Treceam printr-o apatie emoțională. Nu m-am împotrivit prea tare.

Ceea ce Alex numea *garsonieră*, de fapt, era o goginează. Dar nu-mi păsa. Nu judecam prea limpede. Alcoolul îmi estompase vigilența. Totuși, când a prins a mă săruta pe gât, vulgaritatea lui m-a insultat. Mi-am dat seama că nu-l iubesc și că ceea ce urma să se întâmple nu coincidea deloc cu ceea ce mi-aș fi dorit. Involuntar, m-am gândit la viitorul nostru, dar nu m-am putut imagina împreună cu el. Eram prea diferiți, prea rupți spiritual unul de altul. M-am întrebat: „Aș suferi dacă ne-am despărți în clipa asta și niciodată nu ne-am revedea? I-aș duce dorul?” „*Nici nu ți-ai aminti de el*”, mi-am auzit Vocea Interioară, iar acest fapt nu m-a durut deloc. Eram împreună, îi auzeam șoaptele incitante, dar nu-l puteam percepe ca pe ceva al meu: înainte să încep a-l cunoaște, am început a-l da uitării, de parcă viitorul ar fi murit înaintea prezentului.

– Ce ai? s-a neliniștit Alex.

– Nimic. Ar trebui să merg la baie.

S-a bucurat, imaginându-și, probabil, cum voi arăta cu părul ud și cu sânii aburind de prospețime. I-am surprins scânteia din priviri – cea a unui răpitor care nu se îndoiește de faptul că are prada la picioare.

Puteam să fructific această situație, s-o întorc în avantajul meu, să-i demonstrez că pot fi o actriță nemaipomenită, dar mă simțeam din ce în ce mai subjugată de pasivitate. Nu aveam de gând să joc conform scenariului gândit de el. Ca să trag de timp,

am ales o cămașă de-a lui de pe spătarul unui scaun și am tras după mine perdeaua de la duș.

Excitat de felul cum mă comportam, Alex s-a dus în fața oglinzii să se aranjeze. M-am imaginat în locul lui și, brusc, m-am văzut pe mine, prinsă în brațe și trântită violent în așternutul lui nedesfăcut.

Ce mi-a venit? Unde mă aflu? Ce treabă am eu cu acest mascul neberberit care, probabil, seară de seară joacă aceeași „piesă amoroasă”, înlocuind doar victimele pe care le încântă cu abureli despre iubire?

Poate că mă înșelam. Poate că erau doar fanteziile mele. Nu voi ști niciodată răspunsul, deoarece am ieșit din baie tristă și nemulțumită.

– S-a întâmplat ceva? m-a întrebat Alex.

– Nu s-a întâmplat nimic, am răspuns și i-am aruncat cămașa pe scaunul de unde o luasem.

Nedumerit, Alex a vrut să mă cuprindă, dar l-am respins cu fermitate.

– Ce faci? Unde te duci? Așteaptă!

Mi-am luat poșeta și am ieșit din vizuina lui ca dintr-o închisoare.

– Chiar crezi că poți să mă tratezi așa, ca pe un nimeni? Îți par un bou? l-am auzit strigând în timp ce coboram pe scări.

Abia în stradă, am îndrăznit să mă întreb:

„Și eu? Eu ce era să par în ochii lui?”

8.

Agrippina *(Roma Antică)*

Curtea imperială e în pregătiri febrile. Sosește o delegație străină și noul împărat are emoții.

– Liniștește-te, încearcă să-l calmeze mama sa. Voi fi alături, lângă tine.

– Nu am nevoie de ajutorul tău, răspunde Nero. Am depășit timiditatea celui care eram acum trei ani, când am urcat pe tron.

Auzindu-l, Agrippina bănuiește cât de arzătoare e dorința lui de a scăpa de sub tutela ei și se revoltă:

– Tu ai urcat pe tron? Nu eu te-am instalat în el? Ingratule! Au nu cumva consideri că tot ce ai – palate, lauri, tron, imperiu – îți aparțin pe drept? Vino-ți în fire, dragul meu. Eu ți le-am dat! Eu trag, din umbră, toate sforile. O fac la fel de iscusit acum, ca și pe timpul când Claudius era în viață. Nimic nu s-a schimbat. Nimic nu mișcă în Imperiul Roman, fără acordul meu. E timpul să cunoști și să accepți puterea mea.

Ca un copil înfrânt, Nero se lasă dominat de ea.

Nu e în stare s-o înfrunte. E complexat. E încă imatur. Și totuși, încearcă să-și revendice autoritatea:

– Da, știu. Îți datorez recunoștință, dar sunt în stare să stăpânesc Imperiul de unul singur.

– Ah, iată cum! Consideri că ai putea să te lipsești de grija mea? Ai vrea să mă înlături? Să mă privezi de drepturi? Și cine ți-ar da sfaturi? Cine te-ar călăuzi în clipele de mare cumpănă? Petrecăreții cu care te îmbeți în fiecare seară sau desfrânatele din lupanare? Chiar crezi că acoliții cu care te destrăbălezi noapte de noapte sunt pregătiți să se jertfească pentru tine? Degeaba sperii! Nu împăratul Nero îi interesează. Ei nu pe tine te adoră, ci banii cu care le plătești orgiile. Da, te aplaudă și-ți cântă osanale, dar nu uita: ca mâine se vor plictisi de semeția ta și se vor răzvrăti. Ești pregătit să pierzi? Dorești tu asta, fiul meu? Dorești să fii trădat și detronat?

– Nu voi permite nimănui așa ceva!

– Nici eu! Cât timp voi fi în preajma ta, niciun pericol nu te va lovi. Iată de ce chiar azi, când vei primi, în fața senatorilor, delegația străină, eu voi lua loc, alături de tine, pe același tron!

Vorbele ei i se împlântă în inimă ca un pumnal.

– Dorești să mă dezonoarezi?!

– Doresc ca toată lumea să mă venereze.

* * *

Spre toamnă, îngrijorat de faptul că împărăteasa-mamă devine din ce în ce mai insolentă, Nero o convinge să plece într-o călătorie pe mare, în compania câtorva amici. Agrippina acceptă, iar fiul ei îl cheamă între patru ochi pe Toros, cel mai de încredere pretorian din garda personală, și îl întreabă:

– Ai reușit să pui totul la cale?

– Exact așa cum mi-ați cerut. Corabia se va rupe în bucăți și se va scufunda în larg.

Stăpânul pare satisfăcut, dar îl avertizează:

– Răspunzi cu capul, dacă eșuezi!

Toros e convins că planul va funcționa perfect. Pentru mai multă siguranță însă vrea să știe:

– În caz că intervin împrejurări neprevăzute, ce alte ordine îmi dați?

Ochii lui Nero devin ca cei ai unui tigru gata să atace. Face un pas în față și smulge sabia din teaca pretorianului. Arma lucește în lumina soarelui. Împăratul o apropie de pieptul bronzat al tânărului slujitor și îl împunge ușurel cu ea în dreptul inimii.

– E nevoie să-ți explic de ce porți armă? Nu știi ce trebuie să faci cu ea?

– Am înțeles! răspunde Toros.

– Atunci, fă-ți datoria! îl îndeamnă suveranul, aruncându-i spada înapoi în teacă. Să-mi vii cât mai curând cu veștile pe care le aștept.

În zorii zilei următoare, corabia imperială trece cu pompă pe lângă stâncile periculoase de lângă țărmul mării. Când pare că pericolul e depășit, matelotul de la cârmă atinge „din greșeală” vârful ascuțit al unei roci. Impactul nu pare puternic, dar corabia se frânge în două și se scufundă în abis.

De pe țărmul priporos, Toros urmărește satisfăcut cum prietenii împărătesei se zbat neputincioși în gheara morții. Curenții maritimi, aici foarte iuți, îi trag la fund, crescând vertiginos distanța dintre ei și țărm. Un singur înotător se rupe de grupul naufragiaților și reușește să se apropie de mal. Neliniștit, pretorianul coboară

lângă apă și, cu stupoare, constată că împărăteasa s-a salvat! E stoarsă de puteri, dar se ridică în picioare și, clătinându-se, vine spre el.

– Ajută-mă! îi poruncește Agrippina.

Primul imbold e să-i întindă mâna, s-o susțină, apoi își amintește de instrucțiunile lui Nero și, tremurând de încordare, își scoate spada. Mirată, mama împăratului întreabă:

– El te-a trimis?

Răspunsul se desprinde din felul hotărât în care tânărul își face vânt spre ea. Cu fruntea sus, aproape calmă, Agrippina rostește ultima poruncă:

– Pretorianule! Țintește-mi burta! Lovește locul în care l-am crescut pe împăratul tău!

9.

Oferta regizoarei

(Paris)

Când ne-am întâlnit în seara următoare la atelier, Alex s-a purtat cu mine foarte amical. Nedumerită, m-am întrebat dacă nu cumva incidentul consumat între noi noaptea trecută a fost doar o plăsmuire a fanteziei mele.

Ca să-mi ațâțe și mai mult confuzia, m-a luat prin surprindere, sărutându-mă pe obraz și adresându-mi un zâmbet atât de afectuos, încât, instinctiv, m-am îndoit că este sincer: afișa un comportament de fațadă, în spatele căruia ascundea ceva. Îmi pregătea o pacoste pe care să n-o pot para?

– Ești foarte drăguță, m-a complimentat.

– Știu, l-am întrerupt, ca să-l întreb: Ia zi, ce pui la cale?

– De ce mă suspectezi?

– Ai nutră de conspirator.

A râs dezarmant, netezindu-și barba castanie și replicându-mi:

– Mă uimești cu perspicacitatea ta. Nu ți-ai greșit vocația? Nu era mai bine să te faci spioană?

– Sunt actriță. Asta spune totul.

– Atunci să stăm de vorbă între patru ochi.

– Deci, nu m-am înșelat : ascunzi ceva.

Alex nu a comentat suspiciunea mea, dar m-a tras după sine în holul „studioului” și mi-a zis:

– Am aranjat să dai o probă la teatrul *meu*.

Știrea m-a năucit. Prin „*teatrul meu*”, avea în vedere, desigur, teatrul în care făcea curățenie. Nu mi-l puteam imagina în calitate de intermediar între mine și un regizor. Se dădea mare și tare, deși era la fel de neajutorat ca fiecare membru al frăției.

Cum, oare, a reușit?

De ce m-a preferat pe mine?

Emoțiile m-au copleșit. Am început să lăcrimez, aparent – fără motiv. El m-a luat de mână și m-a întrebat:

– Ești bine?

Am încuviințat din cap, nefiind încă în stare să rostesc ceva. Trăiam un sentiment de vină: eu îl insultasem, iar el se dovedise mult mai nobil decât mine.

„*Nu te grăbi!* mi-am auzit Vocea Interioară. *Ar putea fi o capcană*”.

Totuși, la o zi sau două după asta, când am primit o invitație oficială de la teatru, toate suspiciunile mi s-au spulberat.

Prima discuție cu regizorul – o doamnă ursuză și neprietenoasă – mi-a temperat entuziasmul.

Ne-am întâlnit într-o sală de repetiții, cu pereții îmbibați de mirosul acru al transpirației. M-a lăsat să stau în picioare, în timp ce ea a luat loc pe un scaun

întors cu speteaza în față. Și-a sprijinit mâinile de spetează și m-a întrebat:

– Ei? Ce ai de gând să interpretezi, domnișoară?

M-am pierdut cu firea. Nu eram pregătită de așa ceva. Credeam că voi avea o conversație de protocol, nu o includere directă în priza unui rol.

– Aș putea să reproduc ceva din Cehov, dacă nu vă supărați, am izbutit să îngân.

– Nu mă supăr. Începe când ești gata.

M-am concentrat puțin și, ocolindu-i privirea, am făcut tot ce mi-a stat în putere, ca s-o câștig de partea mea. Aveam nevoie disperată de bunăvoința ei. Dar...

– Operezi cu clișee învechite, mi-a zis pe cel mai rece ton posibil. Ai folosit fraze prea lungi. Ai ignorat legătura dintre sensul cuvintelor și limbajul corpului. Nu te-ai contopit cu eroina. Ai făcut risipă de emoții, dar nu mi le-ai transmis și mie... Ai foarte mult de învățat.

Se uita în ochii mei, fără să clipească, tăindu-mi sufletul cu privirea și făcându-mă să sângerez. Eram frustrată, dar nu îndrăzneau decât să surâd politicos și să dau afirmativ din cap.

– În fond, nu ai jucat nimic, a continuat ea să mă toace. Nu ai făcut spectacol, ci te-ai dat în spectacol. Dacă ar fi după mine, ți-aș cere să uiți pentru totdeauna adresa teatrului nostru, dar am un respect deosebit pentru domnul Antuan Cortez și nu pot să-l refuz. Sprijină financiar majoritatea spectacolelor pe care le montăm. Și tocmai el insistă să-ți ofer un rol.

Și-a întrerupt șirul deprecierilor, examinându-mă cu o privire de inchizitor.

– Cu ce, oare, l-ai impresionat? m-a întrebat ironic. În fine... Nu avem decât un singur spectacol în care

apare episodic o tânără de vârsta ta.

Indispusă, s-a ridicat de pe scaun, împingându-l cu ambele mâini sub singura masă din încăpere, apoi s-a postat foarte aproape de mine și, măsurându-mă încă odată cu privirea ei ucigătoare, a conchis:

– Rolul deja a fost repartizat unei actrițe. Dar am să revin la el. Am să vă pun la încercare, confruntându-vă și abia după aceea voi decide care dintre voi va fi aleasă... Înțelegeți ce vreau să spun?

– Sigur, m-am grăbit să par cât mai îndatorată.

La despărțire, pentru mai multă siguranță, i-am notat numărul meu de telefon pe o foiță ruptă din blocnot. Credeam că mă ia în serios, dar, în clipa când ieșeam pe ușă, am zărit (mai degrabă cu al treilea ochi) cum a mototolit hârtia și a aruncat-o în coșul de gunoi.

Am părăsit incinta teatrului cu umerii încovoiați. Primisem încă o lecție de umilință. Eram distrusă. Rătăcind pe străzile Parisului, îmi venea să urlu de necaz. Recunosc: nu sunt o perfecționistă. Când ceri prea mult de la tine, ajungi să ceri imposibilul de la alții. E cea mai sigură cale de a te certa cu toată lumea. Știam asta și, totuși, îmi imaginam că sunt în stare de mai mult, că am carismă, că pot improviza. Pe naiba! A fost suficientă o singură confruntare cu cea mai ordinară zgripturoaică dintr-un teatru de cartier și frumoasele mele castele de fildeș s-au ruinat ca niște piramide construite din piesele de domino.

Aidoma unui general sever, regizoarea mi-a dăruit încrederea în sine, dându-mi de înțeles că mă hrăneam cu iluzii. Totuși, mi-a lăsat dreptul de a lupta pentru un rol. Era neînsemnat, desigur, dar constituia o șansă pentru cariera mea.

Trăiam un sentiment duplicitar: pe de o parte, mă bucuram de perspectiva care se ivise, iar pe de altă parte, simțeam o încordare neplăcută. Mă nemulțumea îndeosebi felul cum ajunseseam să beneficiaz de acea mică favoare. Alex fusese un simplu purtător de cuvânt. Voise să-și dea mai multă importanță, însă adevărul ieși la suprafață: binefăcătorul meu fusese Antuan Cortez – bărbatul pe care l-am sedus în seara când am jucat-o pe „prostituata”. Nu știu din ce considerente a dorit să mă ajute. Poate că i-a fost milă de mine sau poate că, prin asta, spera să scape de rușinea pe care o trăise într-un moment de slăbiciune, dar, înloc să mă bucur ca de un câștig, m-am întristat ca de o pierdere. Or, *arta de a pierde* nu era atu-ul meu.

În școală mi s-a spus mereu că viața e o competiție și că poți să ai succes doar dacă ai victorii. O fi adevărat. Dar cine poate câștiga în permanență? Aproape nimeni! Majoritatea oamenilor sunt tributari ai insuccesului. Asta îi complexează. Un om pasionat de competiție, de regulă, e și un mare egoist. Pierderile îl obligă să caute un țap ispășitor. Astfel, marcată de insucces, mediocritatea ajunge să se bucure de suferința altora!

Frământată de aceste gânduri, mi-am zis că nu merită să-mi fac examene de conștiință. Singura cale corectă de a ieși din impas era să-mi asum riscul și să merg înainte. Așa se face că până la urmă am luat cele câteva pagini ale piesei și m-am apucat de rol. Nu era nimic complicat. Cu puțin efort, aș fi putut face din acel monolog o mică bijuterie. Trebuia doar să pătrund în miezul lui, să mă obișnuiesc cu el. Rolul ajunge să facă parte din tine abia atunci, când nu i te opui, când accepți să privești lumea cu ochii personajului pe care

îl interpretezi. Cu timpul, trecerea de la un personaj la altul devine un procedeu atât de firesc, încât îți permiți să schimbi o mască pe alta cum ai schimba o haină pe alta într-un magazin de modă.

Unii oameni posedă această însușire din instinct. Viața, fiind aspră cu ei, îi pune mereu în situația de a se da drept ceea ce ar vrea să fie. Și nu e vorba de ceva perfid sau condamabil. E mai degrabă un act de supraviețuire, de acomodare la condițiile instabile ale vieții.

În scurta mea biografie, am avut nenumărate situații de conflict cu mine însămi. Asta, pe de o parte, m-a complexat, iar, pe de altă parte, mi-a călit voința. Ca să mă protejiez, am învățat să fiu oricine îmi doream să fiu. De fiecare dată când urma să intru într-un nou colectiv, mă lepădam de cea care fusesem până nu demult. Mă uitam în oglindă și descopeream cum din adâncul ființei mele mă priveau o sumedenie de alte Suzane care își cereau dreptul la existență și, alergând-o pe cea mai potrivită dintre ele, ajungeam mult mai lejer acolo unde plănuisem să ajung.

Marele pericol al acestui joc e că, probând diverse măști, poți pierde drumul de întoarcere spre sine.

Țin minte că odată, după un spectacol în care am ieșit prea mult din Eu-l meu, profesorul de retorică s-a apropiat de mine și mi-a zis:

– Ai grijă la rolurile cu caracter dramatic. Când le joci cu inima, ele ți-o acaparează și nu mai știi unde ești tu și unde este personajul.

Firește, nu era cazul acestui rol de trei parale. Și totuși, voiam să fac ceva frumos din el. Voiam să par înaripată, dezinvoltă, naturală, să trec cu nepăsare peste pericolul de a nu fi acceptată.

Conta să nu mă dau bătută în fața concurenței mele. Nu știam cine este și ce abilități posedă. Regizoarea mi-a dat de înțeles că s-ar putea să am o șansă. Asta m-a bucurat, m-a făcut mai optimistă. Cunoșteam rolul pe dinafară. Îl repetam în fața oglinzii. Dar știam că exact același lucru face și ea. Și mă întrebam:

– Va fi mai bună decât mine?

– Va reuși ceva în plus?

– O vor lua pe ea?

Din egoism, mă rugam să pățească ceva, să nu se poată prezenta la probă. Speram că va răci sau își va frânge un picior.

Ce mizerabilă eram!

Eram?

Nu sunt aceeași în continuare?

10.

Palatul cu ferestrele zidite

(Atelierul lui Adi)

Poți să renunți la multe lucruri: la privilegii, la ambiții, la plăceri și, în pofida acestor renunțări, să te bucuri de respectul celorlalți. Nu poți renunța însă la tine însuși, la părinți, la rude, la onoare, fără să aluneci în ticăloșie. Dacă pui nesăbuiința înaintea buneicuvințe, atunci lucrurile îți scapă de sub control și, pe neprins de veste, în loc să fii stăpânul lor, devii o slugă a propriilor slăbiciuni.

Pornind de la aceste argumente, încercam să găsim o explicație a nelegiuirilor comise de împăratul Nero. El, stăpânul celui mai întins imperiu, ajunsese să trăiască prin instincte, nu prin rațiune. Când Agrippina, mama sa, a devenit peste măsură de autoritară, instinctul autoconservării a prevalat asupra dragostei de fiu. Cam în aceeași perioadă, Octavia, soția sa, l-a bănuțit de otrăvirea tatălui ei, Claudius, și de uciderea lui Britanicus, a fratelui ei de sânge. Nemaifiind în stare

să-i suporte acuzațiile, Nero a exilat-o cât mai departe de palat, apoi, îngrijorat de insistența cu care continua să-l acuze, a rechemat-o la Roma și a omorât-o. La fel a procedat și cu cea de a doua soție, Sabina Poppaea – o tânără atât de alintată, încât, în toate călătoriile pe care le făcea, era însoțită de o turmă de măgărițe, pentru a se putea îmbăia zilnic în laptele lor. În nesăbuința ei, și-a imaginat că suveranul îi poate tolera toate capriciile. Și iată că odată, după o petrecere, și-a permis să-i mărturisească lui Nero: „Am standarde necruțătoare față de bărbați. Nici tu, deși ești împărat, nu mi le satisfaci”. A fost o glumă care a costat-o viața. Înfuriat, soțul a omorât-o în bătaie, fără să-i pese că era însărcinată.

„Interesant, cum motivează el însuși aceste crime odioase? Ce-ar fi dacă l-aș provoca la o mărturisire? De fapt, pe cine? Cu cine aș discuta, dacă m-aș duce în atelier și m-aș încrede în fantoma coborâtă din portret? Aș sta de vorbă cu împăratul Romei sau cu mine, cu Tudor Cerescu? Sunt și eu atins de nebunie sau, cu bună seamă, există o lume paralelă, neacceptată încă de știință, dar care din când în când face posibilă comunicarea dintre *ei* și *noi*?”

* * *

– Intră, nu ezita, mă îndeamnă împăratul, afișând un aer amical. Ești timorat. Te necăjește faptul că nu-ți poți explica ce reprezint.

– De asta am venit – să aflu.

– Nu te grăbi. Cunoști dictonul: când știi prea multe, îmbătrânești de timpuriu. Ia zi, ce vârstă ai?

Închid ușa după mine și mă așez în fotoliu, cât mai departe de canapeaua pe care stă Nero, relaxat.

– De fapt, nu-mi spune, mă oprește împăratul. Bănuiesc că ai vârsta pe care o aveam și eu în ziua când m-am sinucis.

– Din câte știu, nu ai avut curajul s-o faci singur.

– Am fost un laș. Nu neg. Oricum nu pot schimba nimic din ce s-a întâmplat atunci. Pierdusem totul. Până și garda personală mă abandonase. Am părăsit Roma în fugă, lăsând în urmă și tron, și bogății, și scrierile mele. Apropo: dacă urmăritorii nu mi le-ar fi nimicit, poate că ulterior era să fiu recunoscut drept unul dintre cei mai talentați poeți ai Romei.

– Mă îndoiesc, îl contrazic.

– Acum e simplu să mi-o spui, dar, când purtam coroană, pentru o vină mult mai mică, te-aș fi decapitat.

– Mă bucur că nu ai puterea de odinioară.

– Ba sunt și mai puternic.

– Atunci, de ce mă lași nepedepsit?

– Îmi ești simpatic. Mai e și manuscrisul tău la mijloc. Vreau să-l termin.

– S-au editat nenumărate cărți despre biografia ta.

– Da, le-am citit, dar am rămas nemulțumit de faptul că majoritatea autorilor m-au descris ca pe un monstru.

– Și nu ai fost așa?

– Eu mă consider, în primul rând, un creator.

– Sigur. Cine, dacă nu un mare „creator” putea să dea foc Romei, de dragul inspirației. La ce zici că lucreai, atunci când flăcările îți mistuiau cetatea?

– Scriam poemul meu despre căderea Troiei, dar crede-mă: incendiul nu eu l-am declanșat.

– Au făcut-o cuțitarii pe care i-ai plătit cu banii Romei.

– Nu te axa pe ceea ce s-a spus deja. Privește-mă

din alt punct de vedere. Găsește pista ta.

– Trebuie să recunosc că nu e deloc simplu să faci lumină într-o casă cu ferestrele zidite.

– Încearcă. Muncește. Caută. Începe cu sfârșitul.

– Cu ziua în care ai îngenuncheat ca un supus?

– Speram să fiu iertat. Credeam că generalul Galba, cel trimis să mă linșeze, se va îndura de mine. Aveam de gând să mă retrag cât mai departe, în Egipt, ca prefect. Dar Senatul m-a condamnat la moarte, declarându-mă *dușman al Romei*. Nu mai aveam scăpare. Înțelegând că mi-a venit sfârșitul, am plâns ca un copil, mi-am sfâșiat îmbrăcămintea, am scos pumnalul și... n-am putut să mi-l înfig în inimă... Aveam cu mine doar un servitor, Epaphroditus, secretarul meu. Atunci, l-am implorat pe el să mă omoare. Iar ultimile cuvinte pe care le-am rostit au fost...

– „*O-o!, Zeilor! Nimeni nu știe ce mare artist va pierde omenirea în această clipă!*”, i le reproduc eu însumi pe un ton teatral.

– Exact asta am spus. Dar știi de ce?

– Explică-mi tu.

– Ar însemna că mă justific. Consultă-l mai bine pe Seneca. El știe totul...

11.

Dreptul de a nu da socoteală nimănui

(Republica Moldova)

Suntem nespus de inventivi atunci când provocăm durere, dar – stânjenitor de neîndemânatici când trebuie s-o vindecăm. Oare de ce?

– Mi-ai spus cândva că e periculos să ne jucăm cu focul, iar eu am râs... Și iată-mă-s cu sufletul în flăcări, mi s-a destăinuit Alex a doua zi după discuția cu regizoarea.

Ne-am întâlnit într-un scuar, pe malul Senei. Însăra. Mângâiați de ultimele raze ale soarelui, norii păreau îmbujorați la față. M-am uitat la ei și am simțit cum inima îmi zvâcnește ca o pasăre care a uitat să zboare.

– Aici încă e ziuă, iar în Rusia deja e întuneric, a rostit Alex pierdut.

Avea ochii înroșiți de oboseală și nesomn.

– Ce ai pățit?

Se vedea că purta în suflet o mare povară. Și-a dus mâna la pleoape, ca să-și ascundă lacrimile și a rostit în cele din urmă:

– Mi-am pierdut fratele.

– Nu se poate! Era mai tânăr decât tine.

– A căzut pe frontul din Lugansk, în Ucraina.

Am încercat să-l consolez, să-i spun ceva, dar nu am reușit. Nici el nu mă putea privi în ochi. Se uita în altă parte și tăcea. Tăcerea e stânjenitoare, dar la durere vorbește de la sine.

Discutasem nu demult despre războiul dintre Ucraina și Rusia. Era, în fond, o repetare a tragediei prin care trecuserăm și noi, cei din Moldova, cu ani în urmă, în Transnistria. Poate de asta și se simțea incomodat. Fratele lui plecase voluntar în zona de conflict. Alex îl rugase să-și continue studiile, dar nu a fost în stare să-l abată de la planul său. Era unul dintre fanații care visau restabilirea fostului Imperiu Sovietic.

Acum zăcea într-un sicriu. Doar el. Nu și ideile pentru care se jertfise.

– Te-am chemat să-ți spun că plec și... s-ar putea să nu mă mai întorc, l-am auzit pe Alex.

Norii ardeau deja într-un incendiu fantasmagoric. Altă dată aș fi rămas încântată de vâlvătaia lor. Acum însă ardeam și eu cu flacără mistuitoare. Ardeam de neputință și necaz. Alex nu era iubitul meu. Nu fusesem nici măcar amănți. Și totuși, mă durea să-l pierd. Simțeam că, fără el, *frăția* se va destrăma. Eram aproape sigură că drumurile noastre niciodată nu se vor intersecta în viitor.

L-am rugat:

– Promite-mi, cel puțin, să nu te pierzi și tu într-un

conflict nedrept.

S-a uitat lung la mine, ca un copil care nu dorește să se maturizeze și mi-a răspuns:

– Nu pot promite nimănui nimic.

Bănuiam ce simte. Pierderea unui om apropiat e una dintre cele mai cumplite încercări. O știam din proprie experiență...

La scurtă vreme după ce am apărut pe lume, taică-meu ne-a părăsit. Lucra șofer de curse lungi. Se deplasa prin diferite țări și nu venea cu lunile acasă. După o absență mai îndelungată, i-a comunicat mamei că nu se mai întoarce. Până și actele de divorț i le-a expediat, gata semnate, prin intermediul unuia dintre colegii săi.

Ani la rând, maică-mea a lăsat impresia că nu trăiește. Abia când s-a căsătorit a doua oară, ochii i s-au luminat puțin.

Tatăl-vitreg s-a dovedit a fi un om de aur, dar, pe cât de bun era în relațiile cu cei apropiați, pe atât de neajutorat era în relațiile de serviciu. Se zbătea ca peștele pe uscat. Încerca ba una, ba alta, dar totul – în zadar. Asta îl măcina, îl umilea.

Poate că era ghinionist de felul său sau poate că avea o prea mare încredere în oamenii cu care conlucra. Cert e că în toată copilăria mea, nu-mi pot aminti nici măcar o zi în care să fi fost fericită pe deplin. Mereu am flămânzit, am înghețat, am plâns. Mereu am dus lipsă de cele mai elementare lucruri. Nu am avut nici măcar o rochie în care să mă simt prințesă. Nici eu, nici Margareta, sora mea vitregă, la care țineam mai mult ca la oricine. A intrat în familia noastră odată cu tatăl ei, rămas văduv la nașterea Margaretei. Fiind de aceeași vârstă cu mine, ne-am împrietenit, ne-am

îndrăgit, am devenit surori adevărate. Împreună am mers la grădiniță, apoi – la școală, în excursii, în tabere, la discotecă. Era o fată nemaipomenită! O admiram.

Cu ea alături, suportam mult mai ușor necazurile pe care le aveau părinții noștri. Bănuiam că nu le merge. Lipsa banilor îi oprirea. Atmosfera era tensionată. Vegetau într-un impas pe care nu știau cum să-l evite.

Abia mult mai târziu, analizându-mi amintirile, din scenele cu uși trântite, cu lacrimi, cu supărări și cu reproșuri reciproce, am înțeles în ce hal ajunsese și această nouă căsnicie dintre un bărbat-văduv și o femeie divorțată.

Între timp, tatăl Margaretei a reușit să pună pe picioare o mică afacere. Animați de optimism, speram că, în sfârșit, vom ieși din sărăcie. Dar lucrurile s-au împotmolit. A intrat în datorii. Ca să scape de ele, s-a împrumutat la o bancă privată, punând apartamentul în gaj și intrând, astfel, în capcana mafiei imobiliare.

Ziua aceea mi s-a întipărit în memorie ca un coșmar devastator...

Stăteam lângă fereastră și priveam afară, când l-am văzut pe tata venind prin ploaie ca un condamnat la moarte. A intrat în casă și a căzut fără vlagă pe un scaun. Țin minte ca acum: avea talpa pantofilor dezlipită, iar umezeala se vedea mustind pe sub ciorapi. Stătea cu mâinile împreunate pe genunchi și cu ochii ațintiți în gol. Vrând să-l consoleze, maică-mea nu a reușit decât să îngenuncheze lângă el, să-i ia mâinile în ale sale, sărutându-i, printre lacrimi, vârful degetelor înroșite de frig.

– Știu prin ce treci, i-a zis. Dar ne vom descurca.

Lui i s-a făcut, probabil, și mai greu pe suflet, căci și-a întors capul într-o parte și a contrazis-o:

– Nu mai am putere să rezist... Mă tem că nu voi apuca să văd nici liliacul înflorind.

Ne aflam la început de primăvară. Invazia inflorescenței abia urma să se producă. Bun grădinar, tata plantase în răzoarele de lângă blocul locativ o tufă de liliac și aștepta cu nerăbdare s-o vadă înflorită. Acum nici bucuria așteptării nu-l interesa. Era falit. Primise ordin de sechestrare a averii. Executorii urmau să ne arunce din apartament în stradă.

Mai volitivă decât el, maică-mea a hotărât să pună umărul la redresarea situației. Și-a luat umbrela și a plecat. Nu știu la cine s-a dus și ce anume a făcut, dar s-a întors acasă abia spre miezul nopții.

Eu cu Margareta am stat tot timpul în camera noastră, navigând pe internet. Eram neliniștite. La un moment dat, tata a intrat să stea de vorbă cu noi. Avea privirea tulburată de o tristețe fără margini. Se vedea că suferă, că se teme de urmări. Aștepta, probabil, să-l asigurăm că îl iubim. Noi însă ne-am prefăcut că suntem preocupate doar de jocurile noastre, iar în clipa când a ridicat ochii spre mine a iertare, am coborât din pat, roșie la față, și m-am strecurat pe lângă el ca o nălucă, fără să rostesc nimic. Îi demonstrem prin asta că îi detestam eșecul.

– Nici tu nu ești în stare să mă ierți? a întrebat-o încet pe Margareta, încercând să pară cât mai calm.

– Mi-e foarte frică, tată, a șoptit ea dezorientată. Nu știu ce va fi mâine cu noi.

– Te înțeleg, copila mea... Mâine începe un alt viitor, iar eu nu sunt stăpân pe el.

Întreaga lui ființă emana incertitudine. Îmi venea să mă întorc, să-l îmbrățișez, să-i spulber disperarea. Eram însă sub stăpânirea egoismului. Mi se părea că

e mai bine să vadă cât sunt de supărată. Nu intuiam ce mult avea să-mi pară rău că nu l-am ajutat să-și depășească criza.

O oră mai târziu, țipătul înfiorător al mamei aproape că ne-a scos din minți. Am alergat așa cum eram, pe jumătate dezbrăcate, spre baia din apartament. Mama era întinsă pe podea, îngrozită de ceea ce vedea: tata zăcea mort în cadă, pe jumătate scufundat în apa roșie de sânge. Își tăiasse venele cu o lamă. Avea ochii deschiși și gura împietrită într-un surâs amar. Arăta mai tânăr ca de obicei, cu pielea ca de marmoră albă, îmbrăcat în costum, cu cămașă și cravată, de parcă s-ar fi pregătit să meargă la o tainică întrevedere cu destinul său. Făcuse o ultimă încercare de a ieși învingător într-un război fără sorți de izbândă pentru el. Părea mulțumit că, în cele din urmă, își recâștigase dreptul de a nu da socoteală nimănui.

Reacția mea a fost una de spaimă și neacceptare a realității. Doar comportamentul Margaretei mi s-a părut total neadecvat. Stătea încremenită ca o statuie în cadrul ușii și nu rostea niciun cuvânt. Avea pe față o expresie ciudată, de uimire și reproș, de parcă s-ar fi confruntat cu o nălucă invizibilă care i-ar fi astupat gura cu palmele, împiedicând-o să-și strige suferința. Părul roșcat îi cădea în șuvițe lungi peste umerii osoși. Când m-am uitat la ea, m-a izbit brutal iluzia că sângele din vană părea amestecat cu părul ei!

Au urmat apoi zile și săptămâni în șir, fără ca ea să-și poată exterioriza durerea. Îl condamna pe el? Se învinuia pe sine? Se gândea că mama nu făcuse totul pentru a-l salva? Niciodată nu voi ști cu siguranță ce ascundea tăcerea ei. Lacrimile reținute forțat o terorizau. Calvarul puneă stăpânire pe ea în cele mai

nepotrivite momente, când se retrăgea în camera noastră și, ferindu-se de mine, își ascundea capul în perne, lăsând vederii doar umerii ce tresăltau în hohote de plâns.

După înmormântarea tatei, situația s-a agravat. Creditorii ne-au somat să eliberăm apartamentul. Un timp, am stat la o prietenă de-a mamei, dar într-o zi ne-a dat de înțeles că are supărări cu soțul. Atunci am înțeles că nimănui, nici celor mai apropiați oameni, nu le pasă de strădaniile noastre. Marea dezamăgire însă m-a lovit în ziua când rudele Margaretei au venit s-o ia de lângă noi. Aveau toate aprobările pentru adopție. Nu ne puteam opune. Ne-am aruncat una în brațele celeilalte și nu ne-am lăsat despărțite decât cu forța, când mai mulți adulți ne-au răsucit mâinile la spate și, în pofida țipetelor noastre, ne-au frânt în două soarta pentru totdeauna.

Uneori, în nopțile cu lună plină, mă trezeam din somn, speriată de gândul că i s-a întâmplat ceva. Nu știu din ce motive rudele ei au ars toate podurile dintre familiile noastre: la început ne-au ascuns numele persoanelor care o înfiaseră pe Margareta, apoi i-au schimbat numărul de telefon, cerându-ne s-o dăm uitării. Pe de altă parte, nici noi nu am avut mereu aceeași adresă. Umblam, dintr-un oraș în altul, unde reușea maică-mea să-și găsească un loc de muncă. În cele din urmă, am pierdut definitiv legătura cu Margareta și niciodată nu am aflat nimic despre ea.

12.

Seneca

(Roma Antică)

Palatul e împodobit de sărbătoare. Trupa teatrului imperial prezintă un spectacol. În rolul principal evoluează Nero. Îl joacă pe Oedip. Mulțimea îl aplaudă frenetic. Sunt foarte mulți urmași ai marilor familii. Sala e plină de senatori, prefecți, poeți și filosofi. Din ordinul lui Nero, pe cele mai îndepărtate locuri au fost admiși actori și dansatoare. Împăratul are o slăbiciune aparte pentru această categorie socială. Din când în când, îi cheamă la palat și se distrează în compania lor, plătindu-i generos. Pe unii îi invită chiar și la ospete. Acum, după spectacol, cele mai multe ovații le are din partea lor.

– Ave!

– Ave, Cezarule!

– Să ne trăiești!

– Ești divinitatea noastră!

Nero surâde satisfăcut și trece triumfător printre mulțimea care se înghesuie să-i atingă toga.

„Nici tronul nu-mi oferă mai multă satisfacție”, își spune el în gând.

Se duce în apartamentele de sus ale palatului și, după ce face o baie cu ierburi euforizante, intră în sala de primire. Coloanele înalte, pereții, scările cu balustrade – toate din marmoră – crează o atmosferă rece. Niciodată nu s-a simțit în largul său în acest palat pompos, cu coridoare lungi și camere imense. Mereu a tânjit după simplitatea unui anturaj mai cald.

Un timp, se plimbă agitat prin încăpere, cu pumnii încheștați la spate și cu privirea sumbră, ațintită în interior. Ca să-și revină după baie, se apropie de căminul în care arde focul și, stând în picioare, prinde a citi niște papirusuri. I se pare insuportabil de frig și poruncește să i se aducă vin. Imediat, o sclavă își face apariția, punându-i în față o tavă cu băuturi și fructe. După ce pleacă, Nero dă draperiile grele la o parte și se uită în lungul aleii înverzite. Într-un târziu îl vede. Deși în vârstă, pășește cu multă siguranță. De la înălțimea ferestrelor, nu-i poate distinge fața, dar bănuiește severitatea de pe chipul lui și simte disconfortul unui elev intimidat de profesor. Seneca a fost pe timpuri preceptorul împăratului, păstrând o atitudine de mentor până în prezent. E singura persoană căreia Nero îi permite să i se adreseze liber, fără să respecte protocolul.

Jos, la parter, în sala de petreceri se dă o cină pentru oaspeții care l-au admirat în scenă. S-ar fi convenit să fie printre ei, să-și savureze gloria, dar astăzi nu e predispus să le suporte prefăcătoriile. Are vești proaste din Galia și din Britania. Preferă să dea curs solicitării lui Seneca de a-l primi la o discuție confidențială. Probabil, e nemulțumit de împărat. „Bătrân naiv! Își

imaginează, că mă poate îndruma și azi cum o făcea pe timpuri? Se uită și acum la mine ca la un elev?”

Totuși, îl întâmpină cu zâmbetul pe buze și, ca să-l dezarmeze, face o glumă de prost gust:

– Ai auzit? Se spune că Agrippina, mama mea, își face apariția pe mare și sperie pescarii în nopțile cu lună plină.

– Fii rezonabil, îl probozește filozoful. După ce ai omorât-o, acordă-i, cel puțin, respectul ce i se cuvine.

– Să fiu respectuos cu cea care pune la cale detronarea mea? Vino-ți în fire, preceptorule. Ai uitat cine m-a îndemnat să scap de ea? Să-ți amintesc, cum te-ai grăbit a doua zi să te prezinți în fața senatorilor și să-i convingi să treacă cu vederea peste crima mea?

– Da, am făcut-o, de teamă ca nu cumva nesăbuiința ta să genereze un conflict intern.

– Ba te-ai temut de mine. Hai, recunoaște: mereu ai știut că ai de-asupra capului o sabie atârnată de un fir de păr.

– Această *sabie a lui Damocles* atârână și de-asupra ta. Toți suveranii lumii sunt amenințați de ea. Orice fărădelege subțiază firul. De asta sunt aici: să te previn.

– Prea bine, râde Nero. Te ascult.

– Ești plin de sângele supușilor nevinovați.

– E sângele dușmanilor care au urzit comploturi împotriva Romei.

– Accept că Agrippina și-a permis așa ceva. Dar Livia, Octavia, Sabina, Acteea și atâtea alte amante și soții pe care le-ai ucis cu sânge rece? Pe ele tot *dușmani ai Romei* le-ai considerat?

Nero tresare. E cel mai dureros subiect, pe care nu dorește să-l discute nici cu Seneca, dar, din moment ce l-a deschis, se apără cu voce răgușită:

– Recunosc, am fost nemăsurat de crud cu ele, dar le-am iubit, le-am plâns, le-am regretat...

– Nu fi perfid! îl întrerupe filozoful. Le-ai plâns de ochii lumii. Ești un actor perfect. Te prefăceai că suferi, dar în realitate urmăreai pe sub sprincene impresia produsă de spectacolul durerii.

Auzindu-l, Nero se învionează. Trece brusc de la amărăciune la însuflețire.

– În sfârșit! exclamă entuziasmat. Recunoști și dumneata că am talent, că sunt un foarte bun actor! Mereu ai refuzat să vii la teatrul meu. Mereu te-ai eschivat să mă apreciezi.

– Ești demn de milă.

– Dar și de admirație.

– Ce să admir la tine? Faptul că ai eșuat ca împărat?

– Doream să prețuiești în mine și actorul, nu doar împăratul.

– Sunt filozof, nu măscărici. Destul că ai în preajmă o armată de lachei care îți cânta osanale. De dragul lor, scrii versuri, cânti, reciți, te duci la competiții.

– Ce-i rău în asta?

– Îți irosești timpul în van. Înloc să te gândești la Roma, la triumful ei, tu dai spectacole banale, vânând aplauzele gloatei.

Nero își încruntă fruntea și rostește:

– Voi, patricienii Romei, căutați triumful în războaie, provocând distrugeri și durere. Eu îl găsesc în scenă, dând naștere la bucurie și plăcere. Scena e locul în care mă las cuprins de glorie. Nu pot rămâne în anonim. Vreau să devin celebru. Mă simt atins de geniu.

– De geniu tiraniei. Ești un trimis al răului. De asta nu vei reuși. Nu lupți corect. Nu ești moral.

Înviniurile lui Seneca îi provoacă râsul. Se răsucesce către el și îl întreabă:

– Ai vrea să fii moral? Să joc cinstit? O stupizenie mai mare nu ți-a venit în minte? De când morala e compatibilă cu tronul? Eu sunt Cezarul! Eu hotărâsc ce poate fi considerat moral și ce e condamabil. Nimeni nu are dreptul să mă contrazică.

Uimit, Seneca îi răspunde:

– Îmi ard obraji de rușine, auzind asemenea cuvinte. Cum, oare, ai putut să uiți ce este demnitatea? Oprește-te aici. Ai omorât destul!

– Să mă opresc? Nu dumneata m-ai învățat să fii perseverent?

– Perseverent în bine.

– Mă mai înveți? Consideri că mai sunt și azi elevul dumatăle? Ei bine... Află că niciodată nu ți-am fost elev!

Șocat, Seneca își apasă pieptul cu ambele mâini, încercând să-și liniștească inima.

– Să înțeleg că mă renegi? Nu recunoști nici faptul că ți-am fost învățător?

Posomorât, dar foarte hotărât, Nero răspunde:

– N-am vrut să afli asta niciodată. Acum însă e prea târziu. Va trebui s-o știi...

13.

Actrița concurentă

(Paris)

Lumea e mare, însă noi suntem și mai mari, dacă ne credem în stare s-o cucerim.

Cu acest gând, am pornit hotărâtă spre teatrul în care urma să se decidă soarta mea. Eram convinsă că nici o altă pretendentă, nu poate fi mai bună decât mine. Evident, mă aștepta o loterie, un joc al întâmplării. Dar mă pregătisem ca de un examen. Cunoșteam foarte bine acel rol pe cât de neimportant în ansamblul spectacolului, pe atât de important în cariera mea. De mine depindea dacă mă voi înălța sau voi cădea. Mai era, desigur, și imperturbabila regizoare care oricând putea să-mi tragă preșul de sub picioare, făcându-mă de râs și demonstrându-mi că nu am ce căuta în scenă. Totuși, în pofida tuturor incertitudinilor, mă simțeam robustă, vie, fericită – o privilegiată a destinului.

Era o dimineată însorită. M-am uitat în adâncul ființei mele și am descoperit o stare sigură de echilibru. „Totul va fi bine”, mi-am zis și am grăbit pasul spre

teatru. Tocmai atunci însă, m-am auzit strigată:

– Suzana!

Din cealaltă parte a străzii, îmi făcea semn cu mâna un bărbat impunător – Adi Corn, prietenul lui Tudor.

– De necrezut! am exclamat.

El s-a apropiat de mine și m-a îmbrățișat.

– Ce te-a surprins atât de mult?

– Faptul că te-am întâlnit aici, la capătul lumii.

Bine dispus, Adi mi-a replicat:

– De când Parisul a devenit capătul lumii?

– Pentru mine, capătul lumii începe acolo, unde simt acut dorul de casă.

– Rezonabil, însă trist.

– Ce vânturi te-au adus în Occident?

– Am treburi, ca de obicei, mi-a răspuns el în grabă, fără să-mi dea alte detalii.

Din câte îmi aminteam, Adi îi contamina pe toți cu emoțiile sale debordante. Acum însă părea îngrijorat. L-am întrebat de Tudor, ne-am amintit de Florin Montana, am discutat despre nimicuri și nici nu am prins de veste când am depășit ora fixată pentru „proba de evaluare”. Abia când m-am uitat la ceas, am tresărit:

– Vai! Nu te supăra, dar trebuie să fug.

– Cu o condiție, m-a prins Adi de mână, împiedicându-mă s-o iau spre teatru. La intersecția acestei străzi cu Bulevardul Saint-Germain, e un restaurant rusesc.

– Cunosce localul.

– Hai să cinăm împreună deseară, pe la opt. Ești invitata mea. Ce zici?

– Nu știu... Vedem.

Teatrul părea pustiu. Doar lângă scări mă aștepta

un asistent de regizor. Nemulțumit că trebuie să-și dezlipească ochii de pe ecranul telefonului, tânărul mi-a făcut semn să-l urmez și m-a condus spre aceeași sală de repetiții în care fusesem și la prima întâlnire. Intrasem printr-o ușă laterală și, ca să ajungem cât mai curând la destinație, m-a purtat prin numeroase treceri, coridoare, scări și încăperi cu miros de insucces. Ecoul pașilor mei avea ceva din felul în care se deplasează condamnații.

În sfârșit, de undeva, de la capătul opus al unui coridor îngust, am auzit mai multe voci. Era clar că „proba” începuse fără mine.

– M-au exclus din competiție? l-am întrebat, neliniștită, pe însoțitorul meu.

– Șefa nu suportă persoanele nepunctuale. Totuși, mi-a zis că, dacă vii, să aștepti cuminte aici, pe coridor, până când te va chema.

Vorbea în șoptă și, după felul cum se uita cu teamă prin crăpătura ușii, rămasă puțin întredeschisă, am înțeles că regizoarea și pentru el era întruchiparea unei amenințări malefice. Mi-a arătat un scaun, ducându-și degetul arătător la buze și cerându-mi să nu fac gălăgie.

I-am dat ascultare, încercând să deslușesc ce se întâmplă dincolo de ușă. Aveam urechea exersată. Puteam distinge fiecare frază...

„Tu cine ești?” am auzit o voce de bărbat.

„Fata pe care o visezi neîncetat”, a venit răspunsul unui glas subțire.

„Nu te înșeli?”

„Ne iubim în fiecare noapte. Ai uitat?”

„Cum mă percepi?”

„Uneori, ești tandru, visător și fascinant. De cele

mai multe ori însă ești dominant și rece”.

„Nu astfel trebuie să fie un mascul?”

„Poate că unul care se iubește doar pe sine”.

„Mă așteptam să fi mai tolerantă”.

„Nu pot să-ți spun doar lucruri neadevărate”.

„În ordine. Nu vreau dulcegării”.

„Iar eu vreau dragoste. Vreau romantism”.

„Și dacă aș îndrăzni să te mângâi?”

„Nu m-aș opune”.

„Interesant, de ce?”

„Deoarece aș trece prin înariparea unui înger care se jertfește pentru stăpâna sa”.

„Dar cine e stăpâna ta?”

„Roaba iubirii”...

Ascultându-le dialogul, am avut impresia că asist la repetiția unui spectacol total străin de cel cu textul învățat de mine.

– Ești sigur că m-ai adus acolo unde trebuia? l-am întrebat pe asistent.

– De ce întrebi?

– Sunt alte replici. Alt scenariu.

– E doar o variantă de improvizare. Madam Colette adoră să ne pună în situații dificile. „*Uită fragmentul pe care l-ai învățat acasă, i-a zis fetei de dinaintea ta. Lasă-te în voia fanteziei. Imaginează-ți că dialoghezi cu un necunoscut de care ești îndrăgostită*”.

– Să înțeleg că asta mă așteaptă și pe mine?

– Ești la cheremul ei...

Din sală, s-a auzit vocea hodorogită a regizoarei, adresându-se concurenței mele: „Arată-mi acum ce știi să faci cu corpul tău. Vreau senzualitate”.

M-am dat mai aproape de ușă și am privit înăuntru.

Regizoarea, ca și data trecută, stătea pe același scaun cu speteaza întoarsă înaintea sa. Actorul care participase la improvizare, împreunându-și brațele a nepăsare, avea înfățișarea unui tânăr plictisit. Îl interesa doar reacția „șefei” și, urmărindu-i mimica, se străduia să afișeze și pe fața sa exact aceleași sentimente și emoții pe care le citea pe fața ei. Concurenta mea stătea cu spatele la mine. Era greu să-mi dau seama ce avea de gând să facă. La început, a inspirat adânc aer în piept, s-a liniștit. Purta o bluză decoltată și o fustă mini. Avea picioarele bronzate. Părea superbă. Nu era nevoie să i-o spună alții. O simțea, probabil, cu toate celulele ființei sale. Ca să-i facă pe plac regizoarei, s-a lipit cu spatele de perete, și-a trecut mâna prin păr, apoi a prins a-și mângâia sânii și coapsele. O făcea cu un fel de inocență îndârjită, ținându-și pleoapele coborâte peste ochi și buzele întredeschise. Tremura, cuprinsă de emoții, de parcă ar fi făcut dragoste cu ea însăși sau cu un amant imaginar care o putea avea, fără s-o atingă sau s-o murdărească cu vulgaritatea sa.

Într-un moment anume, a întors fața spre mine și, brusc, am simțit cum m-a lovit un fulger.

– Margareta?!

M-am sprijinit cu ambele mâini de ușa, pe care asistentul s-a grăbit s-o închidă înainte ca șoapta mea să ajungă la urechea regizoarei.

– Ce ți-a venit? Ți-am spus să nu faci gălăgie.

Cu greu, mi-am recăpătat suflul. Mai aveam respirația întretăiată și nările umflate. Mai eram amețită de șocul provocat de faptul că fata-concurentă, cea pe care în ajun o blestemasem să-și rupă un picior, era sora mea vitregă, Margareta! Nu putea fi o eroare! Nu mă înșelasem! „Doamne! Fie-ți milă de mine și nu-mi

lua această bucurie!”

M-am simțit epuizată. Lacrimile mi-au împânzit privirea. Încă puțin și aș fi leșinat acolo, lângă sala de repetiții.

– S-a întâmplat ceva? Nu te simți prea bine?

Speriat, dar grijuliu, asistentul m-a luat la braț și m-a condus afară, la aer curat.

– Vrei să amâni întrevederea?

– Nu, i-am răspuns. Vreau să renunț la ea... Las concurente mele rolul pe care l-am pretins.

Tânărul a ridicat din umeri și s-a dus să comunice vestea doamnei regizoare, iar eu m-am așezat pe o banchetă, la ieșirea din teatru, așteptându-mi sora pe care n-o văzusem de un car de ani.

Era o situație ireală. Trăiam într-un prezent neverosimil. Inima îmi șoptea că fata-concurentă este Margareta, iar mintea se împotriva să accepte evidentul. Cum să fie Margareta? Ce să caute la Paris? Și nu oriunde, ci exact la teatrul și în rolul la care aspiram și eu!

Să fie soarta omului o farsă a hazardului?

M-am întors cu gândul în copilărie, acolo unde mă aștepta mereu aceeași imagine cu sora mea...

Instalată în scrânciob, Margareta râde din toată inima și îmi strigă:

– Mai sus, Suzana! Cât mai sus!

Eu o împing energic de la spate. Cu dragoste. Cu pasiune. Cosițele ei lungi, cu fundițe albe, flutură în vânt.

– Mai sus!

Depun efort. Suntem în culmea fericirii. Ținându-

se de coardele întinse strună ale scrânciobului, Margareta zboară ca o pasăre din ce în ce mai sus, din ce în ce mai aproape de cer, până când atinge norii cu fruntea...

O altă imagine îmi răvăşeşte sufletul... Sunt singură în cămăruţa noastră. Stau pierdută printre jucăriile risipite neglijent în jurul meu. Rudele ne-au despărţit. Casa e pustie. Îmbrăţişez perna încă udă de lacrimile Margaretei şi, amestecându-le cu ale mele, strig cât pot de tare:

– Am să te găesc! Jur să te aduc din nou în viaţa mea!

În clipa următoare, o văd ieşind din teatru. Are acelaşi mers energic, acelaşi păr aprins la culoare, aceiaşi ochi plini de lumină! Dar trece pe lângă mine, fără să mă vadă.

– Margareta?

Se opreşte. Şovăie. Îşi duce mâinile la faţă, apoi se răsucesce spre mine încă neîncrezătoare.

– Suzi?

Ne aruncăm, plângând, una în braţele celeilalte...

14.

Secretul lui Nero

(*Roma Antică*)

Așezați față în față, Seneca și împăratul Nero pot fi luați drept doi prieteni antrenați într-o discuție plăcută. În realitate, tensiunea dintre ei sporește cu fiecare dezvăluire pe care suveranul i-o încredințează preceptorului.

– Ai scris și tragedii, nu doar tratate de filozofie, zice Nero. Mă adresez, deci, dramaturgului. Îmi este mai comod așa. Încep prin a te sfătui: să nu subestimezi tăcerea nici unui personaj. Există și tăceri înșelătoare. Eu am tăcut și, astfel, am înșelat întreaga lume. Sunt șapte ani de când suport povara unei taine înspăimântătoare: sunt împăratul Nero și, totodată, nu sunt el!

- Ce tot îndrugi? se miră filozoful.
- Dorești să afli purul adevăr?
- Ai început deja. Continuă.
- Dar îți asumi un risc enorm.
- E dreptul meu.

– Ei bine, află că nu sunt fiul Agrippinei.

Seneca sare în picioare mai revoltat ca niciodată. Ochii i se aprind. Vocea îi tremură:

– Întreci măsura!

– Ba fac exact ce mi-ai cerut. Sunt sincer cum niciodată nu am fost cu dumneata.

– Atunci păstrează buna cuviință.

– Iar dumneata păstrează-ți calmul, îl potolește Nero, obligându-l să se așeze pe divanul așternut cu blănuri.

Felul cum vorbește denotă o autoritate plină de recalcitrantă. Seneca e îngrijorat, dar speră că asistă la un spectacol însăilat de împărat pe baza unor fantezii.

– Centurion! strigă acesta.

Omul de gardă apare imediat în cadrul ușii.

– Ai grijă să nu fim deranjați de nimeni! îi poruncește Nero, iar când acesta se face nevăzut, închizând cu grijă ușa după sine, vine lângă filozof și precizează:

– Ceea ce vreau să-ți spun e foarte neplăcut.

– M-am obișnuit să aflu de la tine doar lucruri neplăcute. Treci la subiect.

– Imaginează-ți următoarea scenă... În timp ce-și face meseria, frizerul personal al împăratului îi spune:

„Mai ieri, aflându-mă în trecere prin Neapolis, am întâlnit un tânăr care îți seamănă leit. Are și vârsta, și statura ta, iar culoarea părului și cea a ochilor se potrivesc întocmai. Puteam să jur că e dublura Maiestății Voastre.”

„Avea și tron, și demnitate, și putere?” întreabă Nero amuzat.

„E un actor provincial. Habar nu are că îți seamănă. Se mulțumește cu puținele aplauze pe care le culege de

la cerșetori și oameni fără căpătâi. Într-o bună zi însă ar putea să speculeze avantajul său. Ce poruncești să fac cu el?”

„Mă m-ai întrebi? Omoară-l! Deși... Ai spus că seamănă leit cu mine?”

„Ca două picături de apă. La chip, firește, nu și la noblețe”.

„Interesant, cade pe gânduri împăratul, apoi decide: Adu-mi-l aici, în Palatin, dar fără martori – în secret. Aș vrea să-l văd”.

Astfel, la scurtă vreme, eu (actorul) mă pomenesc față în față cu împăratul Nero. Sunt speriat și nu știu cum să mă comport. Suveranul mă cercetează oarecum șocat. Ce va urma? Ce mă așteaptă?

„Într-adevăr, îmi seamănă mai mult decât mă așteptam, constată Nero. Mă uit la el ca în oglindă. Probabil, am să-l cruț. Pentru amuzament, desigur.”

Până atunci, nu-l mai văzusem niciodată și aș fi dat orice să nu-l fi întâlnit deloc, dar soarta a decis în locul meu, iar omul, după cum se știe, e o jucărie a destinului.

„Du-l în apartamentele secrete, i-a ordonat frizerului. Ocupă-te de el.”

Vorbea despre mine ca despre o sălbăticiune adusă din pădure. Am încercat să protestez, s-o fac pe cetățeanul liber, dar, ca un alienat înfuriat, Nero mi-a pus pumnalul sub bărbie, șuierându-mi la ureche:

„Ordinele mele se execută fără comentarii! La prima nesupunere, voi face din tine hrană pentru lei”.

Supravegheat îndeaproape de frizer, am prins a-i imita ținuta, mersul, gesturile, dicția. Când nu făceam ceva cum trebuie, mă corecta. În timpul întâlnirilor oficiale, eram ținut ascuns în „culise”, ca să învăț a-i fi

identic. Deocamdată nimeni, în afară de frizer, nu știa despre existența mea. Tunsorul îmi aducea mâncare, mă dichisea, îmi aranja părul și barba întocmai ca ale împăratului. Am învățat să folosesc până și smaraldul bine șlefuit, cu care Nero își compensa vederea, deoarece era miop. Atât de mult mi-au intrat în sânge deprinderile lui, încât și azi recurg la acel smarald, deși îmi este inutil.

Pe scurt, am devenit sosia împăratului. Din când în când îmi permitea să-mi fac apariția la balcon și să salut mulțimea, lăsându-mă aclamat de ea. Uneori, participam în locul lui la competiții și olimpiade. Alteori, când obosea peste măsură de orgiile la care se deda, mă trimitea pe mine să țin piept petrecăreților până spre dimineață, el apărând a doua zi în fața curții odihnit și plin de energie.

Cel mai mult, desigur, îmi plăcea să joc în locul lui pe scenă. Era stihia mea. Publicul era nebun de admirație. Cu singura precizare: la aplauze ieșea adevăratul Nero. Eu stăteam ascuns într-o cabină specială, bucurându-mă imaginar de gloria pe care el și-o asuma, fără s-o merite.

Încet-încet, am intrat în grațiile lui Nero. Avea atâta siguranță în asemănarea dintre noi, încât odată, vrând să se distreze, a hotărât să mă trimită în Senat. Mi-a pregătit discursul, l-am învățat pe de rost, l-am repetat de zeci de ori, l-am prezentat în fața lui.

„E bine, a zis satisfăcut. Îmi pari convingător. Îmbracă mantia împărătească, iar eu te voi urma din umbră, deghizat într-un auditor. Abia aștept să văd cum ai să-i tragi pe sfoară!”

Până atunci jucasem foarte multe roluri. Nici unul însă nu a fost mai complicat. Mă așteptam ca senatorii

să mă huiduiască, poate chiar să mă linșeze ca pe Cezar.

Genunchii mi s-au înmuiat, când am intrat în marea aulă a Senatului. Aveam crampoane la stomac. Îmi era frică să nu leșin acolo, înainte să rostesc ceva. Dar m-am uitat la ei, la senatori, și dintr-odată am reînviat. Pe fețele lor am citit o frică mult mai mare decât frica mea. Ei tremurau mai tare decât mine. În ochii lor, reprezentam *puterea*. Atunci, pentru întâia oară, am conștientizat că nu mai sunt actor, ci împărat. Cel mai puternic împărat al lumii! Sclavul din mine începea să moară. În timp ce cuvântam, simțeam cum o altă ființă prinde aripi pe sub toga mea. Eu, fostul anonim, mă transformam în Nero. Aroganța, pe care încercam s-o joc, a devenit firească. Obrăznicia lui s-a contopit cu mine. Destinul lui a devenit al meu... Îți dai seama prin ce metamorfoză am trecut?... Nu. Dumneata, Seneca, nu poți să înțelegi aceste sentimente. Nu ești actor. Detești această meserie. Habar nu ai ce mare este satisfacția după un rol bine jucat.

– Eram acolo, în Senat, îi spune filozoful. Te-am ascultat. Am sesizat schimbarea, dar am pus-o pe seama faptului că te-ai maturizat. Vorbeai convingător. Ne-ai înșelat pe toți.

– Ba nu v-am înșelat. V-am cucerit! Acesta este adevărul. Sunt un geniu al scenei! M-am identificat atât de mult cu rolul, încât nici unul dintre voi n-a fost în stare să distingă ficțiunea de realitate. Pluteam pe valul inspirației și nu mă săturam de mine însumi, mai bine zis, de cel pe care îl jucam – de Nero. Undeva, în adâncul ființei mele mocnea o vagă teamă că tot ce se întâmplă e un vis. Doar o fărâmă din subconștientul meu îmi amintea că sunt actor și că, imediat ce voi ajunge înapoi la Palatin, va trebui să uit că l-am jucat

pe el și să reintru în pielea unui simplu sclav.

Înviorat, Seneca afișează în colțul buzelor disprețul:

– De fapt, ai fost și ai rămas un sclav!

– O-o, nu, iubitul meu învățător! Să știi că nimeni nu se naște împărat. E doar un rol. Și încă unul foarte plicticos. Să-ți spun de ce? Din cauza lingăilor din jurul tronului care nu au curaj, nici verticalitate și care, de dragul unor privilegii dubioase, își calcă demnitatea în picioare... Firește, am fost și eu așa până în clipa când Nero, adevăratul împărat, s-a năpustit asupra mea cu sabia...

– În sfârșit! oftează preceptorul cu speranță. Iată o scenă demnă de luat în seamă.

– Nu te grăbi. Nu savura anticipat o dramă ce s-a transformat în tragedie.

Copleșit de amintire, împăratul își șterge sudoarea de pe frunte și continuă:

– Ieșisem din Senat, ca să revin „acasă”, în cușca unde mă țineau închis. Știam că în curând voi lepăda veșmintele imperiale, redevenind actorul anonim. Dar soarta a schimbat scenariul din mers. Cu garda de onoare lângă mine, m-am deplasat în centrul Romei, să fac o baie de mulțime. Poporul mă ovaționa. Eram în culmea gloriei! Nu-mi încăpeam în piele de mândrie. Eram iubit, apreciat, vestit! Ce poate fi mai dulce decât un public care te divinizează? Mă delectam cu acea slavă efemeră, când, dintr-odată, din mulțime, s-a desprins adevăratul împărat! Venea spre mine furios, cu pumnii strânși. În lumina slabă a făcliilor din piață, era greu să-ți dai seama cine este: se deghizase într-un negustor. Eu însă l-am recunoscut.

„O-o! Rob netrebnic! a zbierat la mine împăratul.

Ai întrecut măsura! Ești mult mai bun decât îți pot îngădui. Va trebui să te omor!”

Am înlemnit de spaimă. Mă pregăteam să mă arunc la picioarele lui și să cerșesc iertare. „Îndură-te, Cezarul meu!” am vrut să țip, dar glasul mi-a pierit. Nero, care abia luase naștere în mine, refuza să-l recunoască pe Nero cel adevărat. Geniul m-a preschimbat din slugă în stăpân.

„Opriți-l!” am strigat, dosindu-mă după pretorienii.

„Ah! Îndrăznești să mă înfrunți? l-am auzit răcnind. O spadă! Dați-mi imediat o spadă!”

În clipa următoare, totul s-a petrecut instantaneu. Nero a smuls un gladium de la centura unui gardian. Părea de neoprit. Încă puțin și m-ar fi omorât acolo, în mijlocul mulțimii care nu pricepea ce se întâmplă... A fost oprit de garda personală. Eu nu am nicio vină... Mă așteptam să mor răpus de mâna lui, când, pe neprins de veste, am observat că Nero se prăbușește la pământ. Avea mai multe răni adânci în piept și se uita la mine cu ochii larg deschiși. Era uimit. Uimit de faptul că piesa scrisă de el se încheiase altfel: eroul principal murea, lăsându-mi mie rolul unui mare suveran...

Nemaifiind în stare să-l asculte, Seneca se năpustește asupra lui și-l ia de piept:

– Infamule! Nu vreau să mai aud nimic! L-ai omorât pe Nero! Ai pângărit puterea Romei! E un sacrilegiu pentru care vei plăti cu viața!

– Iar te înșeli, învățătorule, îl liniștește Nero. Nu voi păți nimic. N-am omorât pe nimeni. Cel spintecat atunci de către garda mea a fost un biet dement care a atentat la viața împăratului.

– Nu încerca să minți! Nu vei scăpa de judecată.

Vom cerceta. Vom ancheta. Se vor găsi, probabil, martori.

– Nu veți găsi nimic. Singurul mort adevărat știu cine este? Eu! Actorul de odinioară. El a murit. Nero trăiește. Iată-mă-s aici, în fața dumitale. Nevătămat și viu. Ce altă dovadă mai dorești?

Învins de neputință, Seneca își ia capul în mâini și geme ca un leu rănit:

– Sunt un bătrân miop. M-ai păcălit. Preocupat de scrierile mele, n-am fost atent și nu m-am întrebat de ce comportamentul tău mi se părea adeseori străin de cel obișnuit.

– Același lucru mi l-a spus și Agrippina. A bănuিত că nu sunt fiul ei.

– De asta ai ucis-o? Ți-a fost frică să nu te deconspire?

– Chiar crezi că sunt în stare să-mi omor propria mamă? Eu, Nero, n-am voit s-o fac. El e de vină – dublura mea, actorul care s-a ascuns în mine și tremura la gândul că s-ar putea trăda... Ai pomenit de Livia, Octavia, Sabina și Acteea. Da, recunosc: le-am omorât, dar am făcut-o cu regret. Am plâns de fiecare dată când m-au obligat s-o fac. E vina lor. Erau frumoase, tinere, nevinovate, dar mă întreb: de cine au fost îndrăgostite – de mine sau de el? Ne-au mângâiat pe ambii. Ne-au sărutat. Ne-au comparat. Au dibuit, probabil, niște diferențe. Cum să accept așa ceva și să le-o iert? Cum să nu-mi pese că își vor pune întrebări, că vor găsi răspunsuri?... Nu eu, ci curiozitatea lor le-a condamnat la moarte.

– Ești odios!

– Nu-mi pasă, îi răspunde Nero. Ceea ce fac, (aceste sacrificii, pe care dumneata le definești drept

crime), sunt garanții că Roma nu va pieri într-un război civil.

– Senatul te detestă.

– În schimb, poporul mă adoră. Arată-mi un singur împărat care, la fel ca mine, ar coborî în mijlocul plebeilor și nu s-ar teme.

– E pentru că prostimea te consideră de-al ei.

– Iar voi, cei din Senat, nu suportați talentele ieșite din popor.

– Care talente? se miră filozoful. Să scrii poeme mediocre și să evoluezi pe scenă ca un măscărici – asta consideri tu talente?

– Timpul le va judeca pe toate.

– Arbitrii nemuririi nu pot fi mituiți, cum mituiești jurații pe care îi cumperi ca să-ți acorde primul loc în toate competițiile organizate tot de tine. Ai dăruit nenumărate monumente ale marilor înaintași, ca să așezi în locul lor statuia ta. Ai uzurpat puterea, proslăvind nimicnicia. Asta numești tu demnitate de roman?

În pofida toleranței sale față de Seneca, Nero simte că fostul preceptor îl tratează ca pe un neisprăvit. E clar că filozoful nu acceptă sensul pe care el, Nero, îl încorporează în trăsăturile imperiale. Se vede obligat să o ia mai de departe:

– Ce este, din punctul dumitale de vedere, virtutea de roman? Un dar? O datorie? Un privilegiu pe care voi, patricienii, îl moșteniți de la părinți? Ei, bine – nu! A fi un bun roman înseamnă a lua taurul de coarne și a-ți croi destinul cu propriile mâini. Să lupți și să învingi asta înseamnă să ai virtute de roman. Am întâlnit nenumărate piedici în drumul pe care l-am urmat, dar niciodată n-am dat înapoi. Le-am depășit!

N-am așteptat cadouri de la soartă. Le-am smuls cu forța de la viață.

– Da, recunosc: ești îndărătnic, dar faptul că ai urcat atât de sus e doar o întâmplare, nu un merit.

– Greșești din nou! Nu întâmplarea, ci zeii mi-au destinat această soartă. Dacă există regi care visează să devină buni actori, de ce să nu admitem că există și actori care visează să devină regi? Privește-mă în ochi. Sunt unul dintre ei. Am reușit! Sunt împăratul Romei! Puterea mea se ține nu pe arme, ci pe talent. Să poți da naștere la opere nemuritoare – iată cea mai durabilă putere de sub soare!

15.

Savantul fugar

(*Moscova. Paris*)

După mai bine de doisprezece ani, cât n-am știut nimic una de alta, în sfârșit, am regăsit-o pe Suzana. Destinul a hotărât s-o întâlnesc tocmai aici, în inima Parisului, unde speram că voi închide pentru totdeauna ușa trecutului și voi începe o altă viață. Dar lucrurile niciodată nu se aranjează așa cum și le plănuiește omul. Am impresia că cineva, mult mai puternic decât noi, rânduiește când, unde și cu cine să ne întâlnim. Ori de câte ori am neglijat această lege, hotărând eu însămi locul pentru o eventuală întâlnire, acel loc s-a dovedit a fi pustiu, iar golul mi s-a strecurat în suflet, obligându-mă să-l port prin viață ca pe o povară.

Astăzi, deșertul din interiorul meu a fost înlocuit de bucurie! Lângă sora mea, m-am simțit din nou în siguranță și, chiar dacă nu prea aveam cu ce ne bucura una pe cealaltă, deoarece și eu, și Suzana am rămas, în fond, cu visurile neîmplinite, ardeam de nerăbdare să ne spunem una alteia tot ce trăisem.

Vrând să mă aline și să-mi dea curaj, Suzana încearcă să fie optimistă, deși, ca și mine, cunoaște faptul că trenul în care a urcat nu are locomotivă. Sigur, aş putea s-o mint că totul e bine și că nu regret nimic. Din copilărie însă, am convenit ca între noi să nu existe loc pentru secrete. Astfel, m-am decis să nu pozez.

– Vreau să știu totul despre tine, mi-a cerut Suzana.

– Nu sunt multe de spus. Habar nu am de unde să încep.

– Începe cu ziua despărțirii.

– A fost o noapte, nu o zi, m-am auzit șoptind, de parcă m-aș fi temut ca nu cumva evocarea trecutului să-mi ruineze șubredul echilibru în care vegetam.

Ne aciuasem într-un scuar din Cartierul Latin și, așezate una lângă alta, ne țineam de mâini ca două fete abandonate de părinți. În jur era multă lumină. Câțiva copii de vârstă preșcolară se jucau pe lângă mamele lor. Uitându-mă la ei, am prins a-mi depăna amintirile mult mai lejer:

– Când m-au înfiat, rudele din partea tatei mi-au dat de înțeles că aveau nevoie nu de încă un copil, ci de o servitoare... Noua familie m-a primit în sânul ei în calitate de dădaca a unicului lor fiu, grav bolnav. Trebuia hrănit, spălat, scos la plimbare și supravegheat clipă de clipă. Până la absolvirea liceului, în fond, cu asta m-am ocupat. Îmi era cumplit de greu, dar rezistam... Aș fi suportat supliciul în continuare, dacă așa-numitul *tutore* n-ar fi fost o secătură desfrânată...

Gândul la el m-a aruncat în muțenie, obligându-mă să mătur cu privirea pavajul de pe trotuar. Suzana a simțit că am nevoie de susținere și, cuprinzându-mă pe după umeri, m-a ajutat să nu dau înapoi.

– Se îmbăta adeseori. Făcea scandal. O insulta pe

tanti Minodora. Apoi a prins a se lega de mine.

– S-a dat la tine?

– Pretindea că doar se joacă. Uneori, trecând pe lângă mine, îmi atingea sânii ca din întâmplare sau mă mângâia din mers pe spate. Odată, chiar și-a așezat mâna pe genunchii mei, plimbându-și palma pe piciorul neacoperit de fustă. Deși mă irita, nu m-am împotrivit prea tare. Mi se părea că toate aceste „nevinovății” sunt provocate de beție. Credeam că alcoolul e de vină și că, trezindu-se, va regreta și se va potoli. Dar nu a fost să fie. Dimpotrivă: a devenit din ce în ce mai insistent și mai brutal... În ziua când m-am întors de la liceu, cu diploma de BAC în buzunar, mă aștepta acasă cu o cutie de bomboane și cu o șampanie pe jumătate consumată. Tanti Minodora era plecată undeva. Ultima oară când încercase să se apropie de mine, l-am amenințat că am să-i spun totul mătușii. „Atâta pagubă!” a râs nervos, dar s-a retras, părând nespus de furios. Se pregătea de „contraofensivă”. Mă așteptam la asta. Doar că acum eram și eu mai pregătită. Nu mă putea lua prin surprindere. A turnat șampanie în două pahare, întinzându-mi unul. „Nu beau!” l-am repezit. „Nici pentru diploma de absolvire a liceului?” „Nici”. În camera vecină, fiul lui a prins a urla fără sine. „Mă duc să-l calmez”, am zis. „Lasă-l, naibii!” s-a răstit la mine, prinzându-mă în brațe. Mi-am dat seama ce urmărește și m-am speriat. În zadar am încercat să mă eliberez. Era mult mai puternic decât mine. Disperată, am apucat sticla de șampanie de pe masă și l-am izbit cu ea cât am putut de tare în tâmplă. S-a prăbușit ca secerat...

– L-ai omorât?

– Era însângerat, dar respira când am fugit din

casă cu ce aveam pe mine, luând doar actele și puținele economii din pensia pentru orfani.

Ocotitoare ca o mamă, Suzana s-a lipit de mine.

– În aceeași zi, am ajuns la Chișinău. Nu aveam unde să mă duc. Nu cunoșteam pe nimeni. Tu te pierdusei... Și m-am pierdut și eu, împrietenindu-mă cu niște tineri care se drogau. M-au acceptat în gașca lor. Păreau interesanți. Majoritatea aveau părinți plecați la muncă în străinătate. Trăiau din banii pe care îi primeau lunar, omorându-și timpul prin baruri și restaurante. Nici nu mi-am dat seama când am devenit și eu ca ei. Nu știu dacă înțelegi ce vreau să-ți spun, dar trebuie să știi că demnitatea, odată pierdută, nu se redobândește niciodată. În zadar încercam să mă smulg din acea gaură neagră. În zadar îmi promiteam mie însămi că a doua zi voi deveni alt om. Nu reușeam! Eram peste măsură de împotmolită în mizerie. Săptămâni la rând, zăceam într-o toropeală inconștientă. Cât mă drogam, aveam impresia că totul e bine. În realitate, totul era mizerabil. În câțiva ani, am ajuns o umbră, un schelet. Foștii „amici” m-au părăsit. Devenisem o povară pentru ei. Nu lucram nicăieri. Nu câștigam nimic. Ca să nu mor de foame, m-am angajat la cimitir, să mătur aleile dintre morminte. Am acceptat această muncă deoarece mi s-a oferit o zdreanță de acoperiș deasupra capului și, straniu, între morți, m-am simțit în siguranță. Ca și ei, eram lipsită de viitor. Nici prezent, de altfel, nu aveam. Trăiam într-o lume a necuvântării, bucurându-mă de pomenile aduse la înmormântări. Luam prânzul pe lespedea unui mormânt, ca pe *o masă a tăcerii*. Existam fără alt scop decât acela de a-mi omorî timpul cât mai puțin dureros cu putință. Nu comunicam cu nimeni. Eram absentă din destinul meu.

Suzana mă asculta într-o muțenie de piatră. Mă așteptam la orice altă reacție, numai nu la această tăcere prevestitoare de furtună, drept care am întrebat-o:

– Ți se pare că îngroș culorile?

A surâs amar și mi-a răspuns:

– Nu-ți face griji. Cunosc ce înseamnă să tânjești după un paradis pierdut.

Poate că aștepta s-o întreb la ce s-a referit, dar mi-am continuat mărturisirea:

– Într-o dimineață, mi s-a făcut îngrozitor de rău. Cimitirul acela, întins pe zeci de hectare, mi s-a părut dintr-odată sufocant de strâmt. Tot ce se afla în jurul meu (monumente, cruci, cavouri) au prins a se clătina. Mi-am pierdut echilibrul și am căzut între morminte. O mulțime de insecte s-au urcat imediat pe mine. Simțeam cum intru în pământ. Încă puțin și lutul m-ar fi acoperit cu iarbă... Nu știu câtă vreme am zăcut acolo, poate o zi, poate un veac... În cele din urmă, un angajat al cimitirului a dat de mine și a chemat o ambulanță. Mi-am revenit la spital. Eram pe moarte. Mi-am dat seama de asta după încordarea de pe chipul medicului care mă examina. „E grav?” m-am interesat cu voce stinsă. „Mai rău, mi s-a răspuns. Boala este incurabilă”. Am bănuir ce mă așteaptă: oboseală, amnezie, dureri insuportabile și, desigur, clopotul din cimitir... Dar Bunul Dumnezeu s-a îndurat de mine. Prin nu știu ce miracol, am fost transferată într-un spital privat. S-a ocupat de mine un tânăr savant, Dorian Filip, specializat în tumorile maligne, care mi-a explicat în linii mari că nu am decât o singură șansă – un tratament riscant, cu medicamente experimentale. Părea să fie de încredere și m-am lăsat pe mâna lui. Nu știu exact ce mi-a administrat, dar m-a pus pe picioare

într-un timp record. În a șaptea lună după internare, arătam „ca nouă”. Savantul a câștigat bătălia, dar și recunoștința mea. Ne-am apropiat sufletește. Ne-am atașat unul de altul. Am devenit prieteni. În timpul liber, de dragul pacienților, mi-am pus în aplicare pasiunea pentru teatru, montând spectacole. Nici nu-ți imaginezi cât de terapeutic este un spectacol în distribuție cu oameni suferinzi.

– Erau cu toții incurabili? a vrut să afle sora mea.

Ocolisem în mod deliberat secretul despre spitalul în care m-am tratat. Totuși, Suzana nu-mi era străină. Puteam să-i mărturisesc totul și am riscat:

– De ochii lumii, spitalul era un fel de sanatoriu pentru rezerviștii militari. În realitate, se făceau în el experimente neautorizate. Majoritatea pacienților erau persoane fără adăpost, pe care nimeni nu le căuta, deoarece nicăieri nu se aflau în evidență. Norocul meu a fost că Dorian Filip mi-a oferit protecție. Altfel, aș fi ajuns și eu pe mâna satrapilor care ucideau cu aceeași indiferență, cu care își sorbeau în liniște cafeaua. Șeful lor era un tip milităros, dar foarte carismatic. Lăsa impresia că nu este în stare să facă nimănui niciun rău. Lucra cu atâta „discreție”, încât își ținea reputația la adăpost de orice bănuială. În realitate, era un monstru. El hotăra cine și când să fie dus la *abatorul experimental*. I s-a dus vestea drept *Bestie* și, zilnic, fiecare dintre noi se ruga să nu fie trecut prin *malaxorul* lui.

Înfiorată, Suzana m-a privit cu neîncredere:

– Îmi reproduci un film de groază?

Am clătinat din cap:

– Cel mai cumplit este faptul că *Bestia* mă vânează în continuare.

- De ce?
- Mă învinuiește de nimicirea datelor secrete ale „sanatoriului”.
- Tu? Implicată în așa ceva?
- Eram prietena lui Dorian Filip.
- El ce interes ar fi avut să-și taie craca de sub picioare?
- În afară de medicamente, întreprinderea elabora substanțe psihotropice.
- Într-un sanatoriu privat?
- Sunt zeci de astfel de laboratoare plasate clandestin prin cele mai sărace țări din Europa.
- Dar mai există control de stat și procurori...
- Cât am stat acolo, cel puțin, de patru ori au intrat mascații peste noi, dar niciodată n-au găsit nimic. Baza de date se afla în afara spitalului, într-o casă a *Bestiei*. Doar câteva persoane aveau acces la ea.
- Printre care și ocrotitorul tău, desigur.
- Dorian Filip era unul dintre cei mai talentați savanți implicați în acel experiment. Lucra fără odihnă. Nu avea familie și, practic, locuia împreună cu noi, cu pacienții.
- Ce studia?
- Nu știu exact, dar într-o zi a venit la mine foarte speriat: elaborase un virus care putea distruge ceea ce omul are mai de preț – sufletul lui.
- Imposibil! a exclamat Suzana.
- Exact asta a fost și reacția mea: cum poate știința să distrugă ceea ce nu recunoaște că există?... Nu mi-a răspuns. A vrut, totuși, să se asigure că l-aș urma oriunde, dacă mi-ar propune să fugim împreună, în altă țară. Cum să-l refuz? Îmi dăruise a doua viață. Eram a lui. Doar că, preocupat de cercetări, nu apucase să

observe cât de mult țineam la el.

– Și ai plecat?

– O săptămână mai târziu, am luat trenul spre Moscova. Evident – fără să dăm cuiva de bănuir. Am ieșit din sanatoriu pe rând și am plecat la Chișinău cu autobuzul. Stația auto era ticsită de oameni de la țară. Ne-am apropiat de ea pe drumuri diferite, ca doi străini. Tot astfel am urcat în autobuz: eu ocupând un loc în față, iar Dorian instalându-se în spate. Aveam bretonul pieptănat peste frunte, dar îl urmăream pe furiș, comunicând din priviri. Știam că s-ar putea să fim urmăriți și plănuisem să ne ascundem urmele. Era un plan riscant...

Amintirile mă făceau din ce în ce mai vulnerabilă. Suzana mi-a luat mâinile în ale ei, încercând să-mi transmită o parte din căldura lor.

– Când am părăsit Chișinăul, eram o tânără nefericită. În sanatoriu, locuisem într-o cămăruță sumbră, cu încă două paciente. Lumea mi se părea o mlaștină. Dincolo de orizont – nici o palmă de uscat pe care să mă acuez. Poate de asta și m-am bucurat ca un copil, când am urcat în tren. Afară ploua. Vagonul era gol. În cupeu – doar eu și Dorian Filip. Aveam de călătorit o noapte și o bună parte din a doua zi. La început, am vorbit despre nimicuri, ocolind realitatea din care evadasem. Era una întunecoasă, iar noi aveam nevoie de lumină. O lumină pe care am descoperit-o între noi. Trecuse de miezul nopții. Stăteam alături. Genunchii ni se atingeau. Emoțiile ne copleșeau. Într-un moment anume, ne-am dat seama că nu avem nevoie de cuvinte. Nici nu știu când și cum s-a întâmplat, dar am încuiat ușa cupeului, am stins lumina și, în ritmul țâcănitului de roți, ne-am aruncat avid unul în brațele celuilalt.

Am făcut-o fără pretenții și fără remușcări... Ne-am iubit cu dor, cu patimă, cu disperare. Ne-am iubit așa, de parcă sensul vieții noastre ar fi fost aceea spontană dăruire. Râdeam, plângeam, îl mângâiam, apoi îl respingeam și iar mă agățam de gâtul lui, de parcă m-aș fi pedepsit că nu l-am cunoscut mai înainte. Până la el, trăisem o viață ștearsă, cu bucurii ratate din cauza unei pudori nesincere. Alături de el, am descoperit că soarta nu întotdeauna e amară ca pelinul... Când am coborât pe peronul Kiev din Moscova, eram o fată fericită! Dar fericirea niciodată nu stă într-un loc. Îți crește aripi, apoi, cu prima ocazie, ți le retează și te părăsește... În fiecare săptămână, Dorian închiria o altă gazdă. L-am întrebat de ce? „Pentru securitate, mi-a răspuns. *Bestia* a și pornit în căutarea noastră”. Descoperirea celui abominabil virus l-a obligat să șteargă toate fișierele cu date despre cercetarea sa. „Perfect! i-am zis. Atunci, de ce te cauți? Doar nu te poate obliga să faci o nouă cercetare?” „Nu fi naivă. El crede că am luat cu mine o copie, pe care intenționez s-o vând altui client”. „Și nu este așa?” S-a șifonat puțin, ca, în cele din urmă, să recunoască: „De fapt, nici un savant nu e în stare să-și distrugă opera definitiv”. „Deci, ai o copie cu tine?” „Nu. A rămas acolo, în casa *Bestiei*. Oricine ieșea de la el era verificat până la piele. Fiind la curent cu *filtrele* impuse de regulament, am ascuns stikul într-o icoană, cu gând să-l recuperez ulterior. În ziua următoare însă, diversiunea a fost descoperită. Cineva a dat alarma”. „De asta am fugit?” M-a asigurat că nu vom sta mult în Rusia. Voia să ajungem la Paris. M-a implorat: „Promite-mi că dacă vor da de mine, tu vei urca în primul avion către Paris”. „Iar tu?” „Te voi găsi acolo”. Nu i-am promis nimic, dar, tocmai în ziua când

plănuisem să procurăm bilete, *Bestia* ne-a aflat adresa. Locuiam la etajul șapte într-un bloc de cartier. Cu puțin înainte de ora mesei, mă întorceam de la alimentară. Înainte să intersectez strada din fața blocului, am auzit strigătul lui Dorian: „Margareta! Fugi! Nu te apropia! Salvează-te!” Am rămas împietrită în mijlocul mulțimii de pe trotuar. Nu am reușit nici măcar să țip de groază atunci când Dorian a căzut în gol de la etaj. M-a izbit în inimă o bufnitură surdă, urmată de tânguiala câtorva vecine, devenite martore la cele întâmplare... Mai țin minte cum, pentru o fracțiune de secundă, figura unui bărbat masiv a apărut la balcon. Părea să fie *Bestia*.

16.

Despărțirea de învățător

(*Roma Antică*)

Bulversat de taina împăratului, Seneca deschide ușa balconului și iese să inspire aer proaspăt. Înserează. Suflă un vânt rece. Jos, pe drumul pavat cu piatră brută, câțiva legionari împing din spate o duzină de copii sărmani, aduși de undeva, dintr-o provincie proaspăt cucerită. Frigul îi pătrunde nemilos până la oase. Ei însă nu se revoltă și nu fac gălăgie. Se înghesuie unii în alții, ca niște pui de animale speriate. Au pielea de pe mâini și de pe față roșie și iritată. Teroarea îi apasă. Câte unul scâncește, cu ochii înotând în lacrimi. Totuși, deși cuprinse de panică și frică, privirile lor nu imploră nimic, nici măcar milă. Doar întreabă: cu ce, oare, am greșit?

Filozoful urmărește un timp grupul de ostatici care se îndepărtează de palat, spunându-i împăratului:

– Cu adevărat întuneric este nu e acolo unde nu există lumină, ci acolo unde nu există speranță.

Vorbele îl duc cu gândul la copilăria lui Nero. Din câte își amintește, a trecut prin multe umilințe. Avea trei ani, când tatăl său, Domițius, și-a pierdut viața în împrejurări neclare, iar Agrippina, mama sa, a fost exilată din ordinul lui Caligula, fratele ei. Rămas singur, Nero a fost plasat în casa mătușii Domiția Lepida care, la rândul ei, l-a abandonat în grija a doi „educatori”: un frizer și o dansatoare. Ulterior, frizerul va fi luat de împărat pe lângă sine, în palat, iar dansatoarea va „aluneca întâmplător” în Tibru și se va îneca în ziua când urma să împlinească patruzeci de ani.

El, Seneca, l-a preluat în calitate de elev târziu de tot, după căsătoria Agrippinei cu împăratul Claudius. Se așteptase la o relație comodă și plăcută, dar Nero s-a dovedit a fi un copil rebel. Era nervos, neliniștit și timorat. Se panica ușor. Avea accese de furie. Uneori își bătea jucăriile până le rupea în bucăți. Violența suportată în copilărie îi provocase grave tulburări de personalitate. Taică-său îl tratase ca pe o rușine a familiei, iar acest handicap i s-a imprimat în conștiință, deformându-l din interior.

Acum stă sumbru lângă fostul său învățător. Seneca se uită la el ca la o fiară incitată de mirosul sângelui. Habar nu are cum va reacționa în clipa următoare. E greu să-ți dai seama ce ascunde sub masca-i lipsită de expresie. A trecut, oare, și acest Nero prin aceleași umilințe? Are și el un suflet zdrelit de rănilor primite în copilărie?

– Uneori, mi se pare că sunt și eu aidoma acestor copii smulși cu forța din casa părintească, rostește împăratul, urmărind nostalgic micii ostatici care se lasă înghițiți de forfota cetății. N-ai să mă crezi, dar elevul dumitale nu a murit definitiv. S-a agățat de mine.

Trăiește în interiorul meu. Sunt controlat de el. De aici, din adâncul ființei mele, îmi dictează cum să procedez. Nu pot scăpa de influența lui. Oricât aș încerca să mă ascund, nu-mi reușește. Mă domină. Am ajuns să mă gândesc la sinucidere, iar el, printr-o voință diabolică, mi-a alungat aceste gânduri, înlocuindu-mi-le cu dorința arzătoare de a-i omorî pe alții.

Bătrânul preceptor surâde cinic:

– Cauți justificări?

– În fața cui? Eu sunt și inculpatul, și justițiarul.

E clar că am ajuns un monstru... Țin minte cum odată, deghizat într-un tâlhar de drumul mare și rătăcind, noaptea, prin Roma, am strâns de gât o tânără nevinovată. Voiam s-o strangulez, pentru plăcerea dementului din mine, iar dânsa nu avea cum să se apere. Doar suspina. M-am uitat o clipă la fața ei stropită de lacrimi și am înmărmurit: lacrimile ei erau, de fapt, și ale mele! Le-am recunoscut. Cu ochii ei, plângea durerea mea. Plângea actorul de odinioară. Și m-am oprit. N-am fost în stare s-o omor. Mai mult: cu bucurie, i-am permis să mă insulte, numindu-mă *nebun*! De fapt, asta și sunt – un biet nebun care ar vrea să nu mai fie împărat, dar care s-a înmormântat în rolul său. Aș da orice, să pot întoarce timpul înapoi.

– De ce nu te-ai opus atunci când ai venit aici?

Îngândurat, Nero se sprijină cu spatele de balustradă. Emană forță. O forță izvorâtă nu atât din constituția sa robustă, cât mai cu seamă din trăsăturile sale dure și din ceva imperceptibil, dar misterios, de care nu e ușor să înțelegi dacă ar trebui să te apropii sau să fugi.

– Întreaga lume mă invidiază, dar nimeni nu-și dă seama ce mare este suferința mea.

– Tu? Suferind? întreabă preceptorul siderat.

– De ce te miri? Trăiesc în corpul celui care m-a răpus. Habar nu am cine sunt eu și cine este el. Nu am o clipă în care victima să nu se ia de piept cu asasinul. Mereu sunt în război cu mine însumi. Vreau fericire, dar nu o pot avea.

– Iar faci spectacol! Ai un întreg imperiu la picioare!

– Știi cum arată fericirea mea?

– Explică-mi, dacă poți.

– Ca niște fulgi de nea pe care încerci să-i prinzi din zbor... Acum îi ai în palmă. Acum dispar.

– Alegerea îți aparține. Puteai decide să rămâi acolo, la Neapolis. N-ai fi avut atâtea remușcări.

– Nu am putut rămâne în orașul meu, răspunde împăratul cu tristețe. Am încercat. Am implorat. De zeci de ori am stat de vorbă cu temnicerul meu, dar nu m-a înțeles. I-am explicat că am prieteni, că sunt îndrăgostit, că nu suport să fiu departe de iubita mea.

„Uită de ea!” mi-a ordonat.

„Nu pot! La toamnă, urma să ne căsătorim”.

„Cum o chema?”

„Virginia”.

„Am să-ți ofer o sută de Virginii mai frumoase decât ea”.

„O vreau pe ea!”

„Bine. Atunci promit să ți-o aduc pe ea”, s-a învoit frizerul, chicotind, iar la sfârșitul săptămânii mi-a adus-o...

Mi-a arătat-o printre gratii. „Virginia!” am vrut s-o strig, dar cu puțin timp înainte, frizerul mi-a pus căluș la gură și m-a legat. Puteam doar să mă uit la tragedia ce se derula sub ochii mei... O duzină de soldați s-au

năpustit peste iubita mea, i-au rupt îmbrăcămintea și au violat-o... Îți poți imagina așa ceva?

Seneca se cutremură. E timorat, dar tace.

– În stoicismul dumitale, consideri că morala e o trăsătură dominantă. Să știi că te înșeli! îi reproșează Nero. Nici cele mai hidoase creaturi de pe pământ nu sunt în stare să facă astfel de atrocități. Iar grozăvia asta s-a întâmplat cu mine, cu împăratul Romei!

– Erai actor, nu împărat.

– Și ce dacă?! strigă Nero. Sau poate crezi că ei, actorii, nu sunt oameni? Nu suferă? Nu-i doare?

Pentru o clipă, dă impresia că se va arunca asupra preceptorului. Seneca face un pas înapoi, de parcă ar vrea să se ferească din calea unui pericol iminent. Împăratul însă se calmează și continuă:

– Când mi-am venit în fire, *tunsorul* mă stropea cu apă rece. „Ei cum? m-a întrebat. Te lepezi benevol de ea sau trebuie s-o omorâm, ca să o poți uita?”

Îmi venea să-l rup în bucăți cu mâinile goale, dar eram conștient că nu voi rezolva nimic. Soarta Virginiei depindea de hotărârea mea. Trebuia să-mi calc iubirea în picioare, cerșind milă de la torționarul ei. Învins și umilit, l-am implorat s-o ierte și s-o lase să plece acasă la părinți...

Din ziua aceea nu am mai dorit s-o văd. Mi-a fost frică să mă uit în ochii ei. În schimb, în noaptea când împăratul Romei a fost înjunghiat de către garda sa, am descoperit în ochii tunsorului aceeași groază pe care el o savurase în ochii mei.

De cum am revenit la Palatin, l-am căutat. Frizerul era singurul martor care îmi cunoștea „secretul”. Trebuia să scap de el cât mai curând, să-l fac să tacă... Bănuind că i-a venit sfârșitul, el s-a aruncat la picioarele

mele, sărutându-mi încălțările.

„Te rog să ai încredere în mine! Voi fi tăcut ca peștele”, se gudura, sperând să mă înșele.

„Bine. Ridică-te. Iată iertarea mea”, i-am zis și l-am luat în brațe, aruncându-l în hău peste această balustradă.

Cât timp vorbește, emoțiile îl năpădesc. Totuși, nu strigă și nu încearcă să spargă lucrurile din jurul său. Doar îl privește pe Seneca din ce în ce mai încordat, din ce în ce mai hotărât. Rostește:

– Nici azi nu sunt în stare să mă stăpânesc prea bine... Sunt copleșit de amintiri.

– Se pare că niciodată nu ai fost în stare să te stăpânești prea bine, constată filozoful.

Are o stranie senzație de panică. Îl doare inima și nu-i ajunge aer să respire. Bănuiește ce pune la cale Nero, dar încă speră că, poate, se înșală. Se uită cu nesaț la ultimile raze ale soarelui și se întreabă: „Să fie, oare, acesta ultimul asfințit din viața mea?” Nero se postează lângă el, cu mâinile în șolduri.

– Ești foarte curajos, îi zice. De asta te respect.

– Eu însă nu am pic de stimă pentru mine.

– De ce? întreabă Nero.

– Deoarece te-am tolerat. Nu te-am oprit la timp și, astfel, am devenit părtaș la crimele pe care le-ai comis. Ca nimeni altul dintre cetățenii Romei, eram dator să intuiesc că nu ești împăratul Nero, ci un comediant. Ai înscenat o mare farsă, iar eu n-am fost în stare s-o zădărnicesc. Sunt demn de condamnare...

– O-o! Ai grijă cum vorbești, căci, *nota bene: ești demn de condamnare*. Ai spus-o dumneata și, prin aceasta, ți-ai semnat sentința.

– Să înțeleg că asta căutai – un mic pretext?!

– Am și motive, îl asigură împăratul. Unul ar fi că faci parte din conjurația lui Pison. Mi s-a transmis că uneltiți să mă înlăturați de la putere. E un temei suficient de grav pentru ca, mâine, să vă trimit pe toți la moarte. Pe de altă parte, te-aș dezona, dacă, în ultima călătorie, te-aș trimite în compania unor pușlamale implicate în complot. Ești Marele Seneca! Ești filozof și dramaturg. Ai multe merite în fața Romei. Vei mai rămâne în istorie și ca preceptorul meu. De asta te separ de conjurați și îți ofer ocazia să-mi dai încă o lecție.

Palid la față, Seneca îl întreabă:

– Ce vrei să fac?

– Să mori cu demnitate!... Îți amintești? Cândva mi-ai spus că cea mai dulce este moartea care vine pe neașteptate.

– Asta e tot ce ți-a rămas din ceea ce te-am învățat cândva?

– E doar plăcerea pe care mi-o doresc acum. Deși mă crezi un biet comediant, ador să pun în scenă o adevărată tragedie.

Surâde unui gând știut numai de el, apoi devine serios și îl întreabă pe Seneca.

– Interesant, cum ți-ar plăcea să mori? Ca prăpăditul celui de frizer sau ca un adevărat patrician?

– Acum mi-e clar: nu ești în toate mințile, se apără Seneca. Pe tronul Romei se află un nebun!

– Ce minunat sfârșit de operă! Un dascăl înțelept va fi ucis de mâna unui împărat nebun. Regret că nu-ți pot oferi otravă, cum, altă dată, i-a fost pusă pe o tavă lui Socrates. Doi filozofi, murind de față cu elevii lor! Ar fi frumos, dar nu prea inspirat... Drept care îți propun stiletul.

Cu abilitatea unui scamator care posedă trucuri

bine studiate, Nero scoate de sub togă un mic pumnal cu lamă foarte ascuțită.

– Iată o armă pe care Alexandru Macedon o folosea la scris. Propun s-o folosești și dumneata, punând ultimul punct în viața unui *om al scrisului*.

Se apropie de preceptor și îi așază, dictatorial, arma în mână. Seneca privește dezolat stiletul cu mâner de aur. De undeva, din celălalt capăt al lumii, aude propriul strigăt de revoltă ca pe un urlet ieșit din gura altcuiva. Dar tace, hipnotizat de strălucirea lamei cu care își taie venele fără să aibă nici o tresărire.

În clipa când puterile îl părăsesc, îi dă lui Nero o ultimă povață:

– Teme-te de tine însuși. Nu există altcineva în stare să-ți facă mai mult rău.

17.

Între extaz și disperare

(Paris)

Oare de ce durerile rămân în inimă pentru totdeauna ca un sediment devastator, iar bucuriile se evaporă, de parcă nu le-ai fi trăit? Să aibă durerea mereu câștig de cauză în fața fericirii? Sau poate că răul se ține cu ambele mâini de oamenii care nu cred că sunt în stare să-l învingă?

Analizez mărturisirea Margaretei și mă conving că ea, la fel ca mine, a trăit, de fapt, în reverii. Când suntem tineri, confundăm viața cu veșnicia, irosind mult mai mult timp pentru a visa, decât pentru a munci. Cine rămâne la acest nivel devine, în cele din urmă, un om nefericit. Fără muncă, nu te poți realiza! Asta n-am înțeles nici eu, nici sora mea, din moment ce, la cei douăzeci și șase de ani ai noștri, în loc să trăim cu picioarele pe pământ, am ajuns să concurăm pentru un rol de nimic, într-un teatru din Paris care nu are nevoie de noi nici măcar pe post de figurante.

– N-ai să mă crezi, îmi spune Margareta, dar, mi-e

dor de nopțile în care stăteam de vorbă cu îngerii, cu mama și cu tatăl nostru... Te mai gândești la el? Ți-l amintești?

O privesc cu duioșie, simțindu-i fierbințeala lacrimilor de pe obraji. Repetă în șoaptă:

– Sărmanul de el... Sărmanul de el...

E clar că, obosit de zbucium, sufletul ei caută cu înfrigurare un repaos.

– Am să-ți mai spun ceva, rostește în șoaptă. De la un timp, de când sunt încolțită de eșecuri, obișnuiesc să port cu mine, în trusa pentru farduri, o lamă de ras... Să știi că, dacă tata a putut s-o facă, cred că și eu aș fi capabilă s-o fac: sunt fiica lui...

Mă doare să aud așa ceva. Caut cuvinte de îmbărbătare, dar nu le pot găsi și doar întreb:

– De ce vrei să mă sperii?

– Îți dau de înțeles că nu sunt bună de nimic.

– Cine ți-a spus-o?

– Nu e nevoie să mi-o spună cineva. Mă văd eu însămi, privindu-mă de la o parte.

– Îmi pari superbă! o asigur. Fii rezonabilă.

– Nu pot.

– Încearcă.

– Nu e ușor.

– Vei învăța cu timpul.

– Sunt repetentă la acest capitol.

– Greșești. Ai fost mereu mai bună decât mine.

Până și franceza o vorbești mai bine.

– E moștenirea pe care mi-a lăsat-o tanti Minodora. Preda franceza la liceu. Avea o fonotecă uriașă în biblioteca personală, iar eu, ca să nu aud țiپetele inumane ale fiului ei, îmi puneam căștile pe urechi și, cât era ziulica de mare, învățam pronunția corectă.

– Ei, vezi? Dacă dorești, se poate.

– Pe atunci, eram adolescentă. Visam să am un soț, o dragoste, o casă de copii... Acum știu bine că niciodată nu voi vedea aceste visuri împlinite. Nu voi reuși să fiu nici mamă, nici actriță. Mă simt în pielea unei femei abandonate care rătăcește de colo până colo, fără niciun rost, considerând drept o victorie faptul că există. Mi-am irosit anii în van. Sunt singură. Nu am pe nimeni lângă mine.

– Mă ai pe mine!

– La ce ți-ar trebui o soră desfrânată?

– Nu ești așa!

– Ba da. Am săvârșit numai greșeli. Pășesc prin gropi. Fac trotuarul. Mă prostituez... Regret, desigur, și mă doare. Mi-e silă de ce fac, dar nu mă pot opri. Nu am curaj. Nici sprijin.

Se uită la mine cu disperare în priviri. Are obraji palizi. Aș da orice, să ne putem întoarce înapoi, în timpul când zburam cu scrânciobul până la cer.

– Lasă, îi zic. Nemulțumirea e salvarea ta. Fetele cu adevărat rele nu au mustrări de conștiință. Fac răul și se mândresc cu el. Tu te condamni, te judeci, te analizezi. Prin asta, le ești superioară. Ai fața ta. Ai personalitate.

– Am doar păcate, mi-o taie Margareta.

Simt nevoia s-o cuprind și s-o sărut. O fac cu dragoste aproape părintească. Ea își lasă capul pe umărul meu.

– Ai suferit prea mult, îi spun. Te doare. Dar, împreună, vom depăși această stare.

Speranța îi îmblânzește trăsăturile.

– Te rog să nu mă părăsești, îmi zice. O nouă despărțire m-ar ucide.

Rătăcim o vreme prin frumosul Cartier Latin. E veşnic zgomotos şi tânăr, mereu plin de turişti, mereu în agitaţie, nemulţumit de sine şi, totodată, mândru de puterea sa ascunsă.

În sfârşit, suntem mai optimiste. Ne amintim de casa părintească, de colegi. Ne reîntoarcem în copilărire. Vorbim necontenit...

Spre seară, obosite şi flămânde, căutăm cu ochii un local. Astfel, îmi amintesc de invitaţia lui Adi Corn. Îmi zic că n-ar fi rău să mergem împreună la acel restaurant.

– Nu vreau să vă încurc, se scuză Margareta.

Ridic din umeri, explicându-i:

– Suntem doar cunoscuţi. Nu ne-am văzut demult. E un prilej nevinovat de a ne relaxa în trei, aflând cu ce respiră cei rămaşi la baştină, în Chişinău.

Nehotărâtă, Margareta surâde îngăduitor. Parisul n-a reuşit s-o schimbe radical. Arată şi acum ca o copilă din provincie, subţirică şi modestă, cum sunt majoritatea fetelor coborâte din trenul pentru emigranţi. Dacă n-aş şti cât este de integră, m-aş îndoi că ceea ce mi-a povestit este adevărat. Dar îi cunosc talentul de a-şi ascunde sentimentele. E o actriţă mult mai bună decât mine.

– Ce zici?

– Fie, consimte ea.

Şi iată-ne ajunse lângă restaurantul gestionat de o familie de ruşi. Au o bucătărie bună, în multe asemănătoare cu a noastră. Am probat-o, la invitaţia lui Alex. Veneam adeseori aici. E un local cu sală şi terasă.

Acaparat de telefon, Adi stă singur într-un colţ al terasei. Mă gândesc să-l strig, să-l pun la curent că am venit cu cineva, pregătindu-l astfel, pentru o cină mai

puțin intimă decât se așteptase, dar Margareta, speriată de ceva, își înfîbge unghiile în brațul meu, trăgându-mă în spatele unei gherete. Abia se ține pe picioare. Tremură toată.

– Ce ai?!

Nu e în stare să-mi răspundă dintr-odată. Are ochii înnebuniți de groază.

– *Bestia!* rostește, în cele din urmă. A dat de mine... E aici! Uite-l...

Și mi-l arată, fără echivoc, pe Adi Corn!

– Nu poate fi adevărat!

Ea clatină din cap, apoi, trezindu-se parcă dintr-un vis urât, face un pas înapoi, îndepărtându-se cu neîncredere de mine.

– Tu l-ai adus?!

– Eu? Ce ți-a venit?

Din ce în ce mai alarmată, Margareta devine de nerecunoscut.

– De asta m-ai căutat? S-au folosit de tine, ca să-mi dea de urmă? Iar eu, naiva, credeam că, datorită ție, fericirea va intra în viața mea. Tu însă mi-ai adus nenorocirea. Iadul e din nou pe urma mea...

– Margareta! Nu înțeleg nimic. Așteaptă! Nu fugi!

– Adio!

Îmi întoarce spatele și, înainte să se topească printre pietoni, îmi aruncă peste umăr:

– Să nu mă cauți! Nu mai suntem surori!

În clipa următoare, sare din mers pe scara unui tramvai ce se îndepărtează cu viteză.

Ca o nebună, alerg după ea, strigându-i numele...

Totul s-a petrecut atât de repede, încât cu greu am fost în stare să-mi dau seama ce s-a întâmplat...

Deci, Margareta și-a imaginat că eu sunt implicată în tragedia ei. M-a asociat cu Adi Corn, interpretând greșit relația dintre noi. Dar Adi? El ce putea avea comun cu *Bestia*? E doar o fabulație, o paranoia născută din spaimele imaginare ale surorii mele? Sau totul e adevărat? Să fie Adi un monstru camuflat? Nu cred! Nu are cum. Nu văd motivul.

Cu nervii la pământ, rățăcesc pierdută printre parizieni, neștiind ce trebuie să fac, ca să mă liniștesc. Să dau de Margareta? Dar cum? Nu am nici adresa, nici numărul ei de telefon. Pe de altă parte, sunt sigură că, biciuită de instincte, biata de ea se va lansa urgent în următoarea evadare.

Ce altceva puteam să fac?

Mă sprijin de capota unei limuzine. Sunt amețită. Am nevoie de un pahar cu apă sau, cel puțin, de o țigară. Nu fumez, dar mi se pare că m-ar ajuta. Mă uit în jur. Nicio fată nu fumează. Doar un bărbat înalt și slab, văzând în ce stare mă aflu, scoate din buzunar un pachet de țigări și mi-l întinde. Cu degete tremurânde, extrag o țigară subțire și o așez între buze, în timp ce el mi-o aprinde cu bricheta și se îndepărtează surâzând. Nu-mi pot explica gestul lui. Pun totul pe seama comunicării nonverbale.

Când ești stresată, devii victima ideii că nu poți controla evenimentele și că cel mai bine e să te lași în voia întâmplării.

Dar nu este așa! Cu puțin calm, poți întoarce lucrurile în favoarea ta, dacă știi de unde să începi. Or, în cazul meu, firul ducea spre Adi Corn...

Cu pas grăbit, mă reîntorc la restaurantul unde acum, un sfert de oră, l-am văzut stând pe terasă. Aș vrea să mă confrunt cu el, să-i cer o explicație. S-ar

putea să nege totul, să râdă de naivitatea mea. Ar fi de înțeles. În fond, ce argumente am? Niciunul! Doar o suspiciune delirantă din partea unei fete care a dispărut de cum a dat ochii cu el. Oricum, emoțiile îl vor trăda. Voi înțelege, fără să mi-o spună, dacă insinuarea Margaretei a avut sau nu temeii. Dar, straniu: terasa e pustie! Nici urmă de Adi Corn! Îl caut peste tot. Întreb de chelner.

– A plecat, îmi spune. Era grăbit.

Faptul mă pune serios în gardă. Cum să dispară înainte să ne întâlnim? Sau, poate, ne-a văzut? Și-a dat seama că Margareta va fugi și a pornit în urmărirea ei? Doamne! Cum s-o ajut?

În drum spre casă, am impresia că cineva mă urmărește și pe mine. Ce-i asta? M-am contaminat cu frica Margaretei?

Ca să cântăresc în voie situația, iau loc pe o banchetă liberă și mă prefac că am treabă cu telefonul. Ochii îmi aleargă bănuitori în toate părțile. Nu prea departe, descopăr un bărbat cu ochelari întunecați și cu chipiu marinăresc tras peste frunte. Stă pe jumătate ascuns după statuia nu știu cărui general francez. Pare preocupat de porumbeii care ciugulesc ceva în jurul lui. În realitate, mă supraveghează. Îmi dau seama de asta când îl surprind de câteva ori înălțându-și capul și uitându-se la mine.

Pornesc în lungul străzii, fără să mă grăbesc și fără să-i dau de bănuiră că mă interesează. După două-trei minute, îmi furișez privirea înapoi și îl surprind urmându-mă discret de la distanță. Nu știu ce planuri are, dar, învingându-mi panica, la prima intersecție, mă întorc brusc înapoi, sperând să-l iau la întrebări. Degeaba! A dispărut!

M-am înșelat? Mi s-a părut? A fost doar o coincidență? Nimic mai mult?

Intuiția îmi șoptește, totuși, să nu mă relaxez. Cel mai ușor îți poți ascunde urmele într-un magazin. Intru într-un supermarket. Contopită cu fluxul de cumpărători, simt că și aici cineva se ține după mine. Mă răsucesc spre oamenii din spate, dar nu constat nimic suspect. Din filme, cunosc că *mafia* se folosește de indivizi antrenați și gata oricând să descurajeze pe oricine încearcă să le strice jocul. Numai că eu nu am nimic cu jocul lor, după cum nici Adi, probabil, nu are nimic cu mafia. Sunt speriată. Cineva mă caută prin magazin. O simt cu toate instinctele primare ce se activează când ești în pericol.

Ajunsă în garsoniera pe care o împart cu Eva, îmi las gentuța pe un scaun și alerg la geam, să mă conving că am scăpat de *cozi*. De regulă, nu sunt fricoasă, dar, în clipa când aud motorul unui bolid parcând în fața casei, sar ca arsă în picioare și mă uit suspicioasă prin crăpătura ușii, ascultând tăcerea de pe scări. E liniște și, chiar dacă nu descopăr nimic în stare să mă îngrijoreze, pun lanțul la intrare, de teamă ca nu cumva cineva să vină și să forțeze ușa. Inima îmi bubuie. Sunt numai nervi. Aproape nu respir. Un minut. Poate mai mult. În orice caz, suficient de mult, ca să-mi dau seama că m-am înșelat, că nu e nimeni.

Ce am? Ce mi-a venit?

Mi-e dor de casă, de teatru, de liniștea pe care mi-o inspiră Tudor. Ce-ar fi să-l sun? Adi mi-a spus că e la vila lui. Deci, ar putea să mă ajute, să caute icoana cu pricina?

Culeg numărul lui, apoi închid. Nu pot vorbi. Ce

mi-a venit? Să-i spun că Adi e un criminal? Aș da dovadă de infantilism. L-aș deranja. Are și fără asta o sumedenie de poveri...

– Ești bine? mă întreabă Eva.

– Tu nu?

Ea nu răspunde, dar se uită bănuitor la mine. Își dă seama că am pățit ceva.

– Unde ai fost?

– De ce întrebi?

– Din simplă curiozitate.

Nu vreau să-i spun prin câte am trecut. Drept care prefer să tac. Tăcerea devine mai lungă decât veșnicia.

– Hai, spune-mi odată, insistă Eva. Văd bine cum clocotești. Ai o problemă?

– Am hotărât să mă întorc acasă, rostesc, mirându-mă că spun așa ceva.

– Unde? În Chișinău? Ce să cauți acolo?

– Pe mine însămi.

Ea râde:

– Vorbești cu fraze culese de pe scenă.

– E scena vieții.

– Mai lasă-mă! Suntem din breaslă. Nu ne putem ascunde după vorbe... De cine fugi?

– De oboseală.

– Ești speriată, nu obosită... Știu să disting aceste stări. Deci, cine e tipul care te-a călcat pe nervi?

– O veche cunoștință, mărturisesc involuntar.

– Ce vrea?

– Nimic deosebit.

– Îți cere să te culci cu el?

– Ar fi prea simplu.

– Atunci?

Nu vreau să-i spun nimic mai mult și, ca să scap de ea, rostesc la întâmplare:

– Reglări de conturi.

Fața i se alungește, devenind serioasă:

– Cu mafia rusească?

– De unde ai luat-o?

– Cunosc tot felul de istorii... Sunt lupi. Flămânzi și răi. Dar nu ceda! Când îi înfrunți, devin jigodii. Își bagă coada între vine, iar ouăle li se fac mici ca fasolea... Ți-o spun din proprie experiență.

Remarca ei mă face să izbucnesc în râs. Râde și Eva, îmbrățișându-mă consolator.

18.

Ochi de înger

(Chișinău)

Incidentul cu Adi Corn mă pune serios pe gânduri.

Cine este, de fapt, acest bărbat? Cu ce se ocupă? De când îl cunosc? Cum a intrat în viața mea?

Urmează să cercetez, să-mi răcolească trecutul, să-mi amintesc... Iar amintirile mă duc cu un deceniu în urmă...

* * *

Înserează.

Sunt singură. Rătăcesc fără un scop anume prin centrul Chișinăului. Nu mă grăbesc. Nu am unde mă duce. Plouă mărunț, transformându-mi mantoul într-o cârpă umedă. Ca să mă încălzesc puțin, intru în prima cafenea pe care o întâlnesc în cale. Știu că nu am ce căuta într-un local pentru adulți. Abia la iarnă voi face șaptesprezece ani. Totuși, mizez pe efectul machiajului: m-am fardat, să par matură. E drept că ploaia și-a bătut joc de machiajul meu, spălându-mi-l și făcându-mă să arăt ca o fetișcană care a dat iama

prin sertarele cu farduri ale mamei sale. Îmi dau seama de asta când trec prin fața oglinzii din holul localului, dar nu mă opresc să mă aduc în ordine. Nu am suficient curaj s-o joc pe fata experimentată care dă impresia că centrul Universului e undeva sub tocul pantofilor ei. Dimpotrivă, pășesc nesigură, temându-mă să nu mă ia la rost vreunul dintre angajații cafenelei. Nimănui însă nu-i pasă de mine. Doar o băbătie, rezemată de tejgheaua barului, mă urmărește cu suspiciune până ce iau loc la prima masă de lângă intrare. Când trec pe lângă ea, simt un miros acut de naftalină și de bolnav ținut prea multă vreme în condiții insalubre. Mai e și un amestec de tutun ce s-ar putea să nu fie al ei.

Alunec cu privirea printre mese, căutând pe cineva de vârsta mea, dar nu găsesc pe nimeni și, plictisită, îmi concentrez atenția asupra băbătiei. O examinez în treacăt, fără să-i dau de bănuiră că m-ar interesa. Are trăsături de pasăre de pradă, distribuite haotic în jurul unui nas încovoiat, de după care scrutează lumea cu ochi mici, apoși. Interesant, oare ce culoare o fi avut în tinerețe? Ea, cel puțin, își amintește? Mă îndoiesc. Probabil, a uitat și faptul că a fost vreodată tânără.

Mă înspăimântă gândul că, peste ani, aș putea ajunge ca și ea. Dar și mai mult mă înspăimântă faptul că o văd ridicându-se de la locul ei și îndreptându-se spre mine. Cu fiecare pas, devine din ce în ce mai amenințătoare. După felul cum aruncă în jur priviri ucigătoare, dă impresia unui temnicer din închisorile pentru femei. Surâde stins, când se așează pe scaunul din fața mea. Eu prind a tremura.

– Ai înghețat? întreabă cu voce răgușită. Să-ți comand o băutură?

Sunt agitată. Teamă de urmări mă ține ghemuită

în scaunul pe care şed. Nu ştiu ce să-i răspund. Dau semne de nelinişte. Aş vrea să plec, să mă topesc în aer. Ea mă citeşte fără nici o greutate.

– Nu-ţi fie frică. Nu sunt o zgripţuroaică, mă asigură, savurând în voie efectul pe care îl produce.

Râde în pumn, opintindu-se din răsputeri să-şi stăpânească o tuse convulsivă. Degetele îi sunt încătuşate în inele ieftine, pretenţioase.

– Hai, zi ceva. Doar nu eşti mută.

– Nu, nu sunt, reuşesc să îngân.

– Ei vezi? Aşa e mult mai bine. De asta suntem oameni, ca să comunicăm. Eu spun ceva. Tu spui ceva. Şi timpul trece. Îl omorâm mai repede.

– Nu-mi pasă cum vă omorâţi dumneavoastră timpul. Lăsaţi-mă în pace! o bruschez.

– O-o! Ai şi corniţe. Te-ai şi obişnuit să dai cu ele. Perfect! Lumea în care mă învârt ştie să preţuiască fetele cu caracter.

– Încă o dată vă rog să nu mă deranjaţi!

Felul cum rostesc cuvintele ar trebui s-o timoreze. Ea însă nu pare să se teamă de nimic. Deocamdată nu pricep ce urmăreşte. Emană o energie negativă pe care fiinţa mea încearcă s-o respingă. Mă uit din nou prin sala semigoală. La masa vecină, întors cu spatele spre noi, un tânăr îşi face de lucru cu un telefon mobil.

– După cum arăţi, ar trebui să fii cooperantă, rosteşte băbătia. Cauţi de *lucru*, nu-i aşa? Pot fi angajatoarea ta. Am zeci de fete recunoscătoare că le-am oferit o şansă.

– Nu caut nimic. Am deja o ocupaţie. Sunt studentă la medicină, îi torn gogoşi.

– Vrei să mă duci de nas. Dar nu mă supăr. Toate încep aşa: minţind. Totuşi, ai grijă şi nu da cu piciorul în oferta mea. O a doua şansă vine odată în trei vieţi!

– Nu știu la ce vă referiți, dar nu am nevoie de serviciile dumneavoastră.

Tânărul de la masa vecină își închide telefonul și se apropie de noi.

– Bună, *iubito*! mă salută jovial. Eram atât de concentrat, încât nici nu mi-am dat seama când ai intrat.

Ochii ni se întâlnesc. Ai mei – plini de uimire. Ai lui – scăldați într-o lumină jucăușă. Disting în ei semnul conspirativ al unui sprijin nesperat. Pentru mai multă siguranță, ridic din sprincene, de parcă l-aș întreba dacă nu cumva, cu bună seamă, ne cunoaștem de undeva, apoi, dându-mi seama că vrea să mă salveze, intru în jocul lui, bucurându-mă ca un copil care și-a regăsit părinții.

– Nici eu n-am fost atentă și nu te-am observat. Salut! Ce faci?

– Pictez pe net. Vrei să-ți arăt? Vino la masa mea, mă îndeamnă, ca să mă smulgă din gheara „temnicerei”.

Ea se foiește ca un dobitoc nemulțumit că este alungat dintr-un bârlog comod.

– Mă ai de proastă, nu? îl atacă pe salvatorul meu. Ai vrea să mă convingi că vă cunoașteți?

– Sigur. E prietena lui Tudor. Își face studiile la medicină.

Fără să aștept și alte explicații, ies din raza de bătaie a bătrânei și mă îndrept spre masa lui. Tânărul mi se alătură, șoptindu-mi:

– De fapt, ar fi mai bine să plecăm cu totul de aici.

Mă ia la braț și, împreună, părăsim localul, glumind și surâzând, de parcă ne-am cunoaște de o viață. Abia afară mă desprind de el și îl întreb:

– Ce-i cu această farsă?

– Un mic spectacol înscenat de dragul tău.

- De ce?
- Tipa vânează fete pentru proxeneți. Cu siguranță, unul dintre ei se afla în cafenea și aștepta semnalul ei.
- De unde cunoști toate acestea?
- E localul nostru preferat. Ne întâlnim aici săptămânal. Are și o mică curte cu vedere superbă către lac. O folosim, ca să pictăm.
- Ești pictor?
- Încerc să fiu.
- Și Tudor?
- E cel mai bun amic al meu.
- Iar eu reiese că îi sunt *iubită*?
- Acum, că ai scăpat de baba Clara, nu mai ești iubită nimănui.
- Deci, *muma pădurii* se numește *baba Clara*?
- Așa îi spune toată lumea. Dar... Mă descoși ca un anchetator, iar eu habar nu am cu cine stau de vorbă.
- Cu o *studentă la medicină*, cochetez ușor, făcând uz de argumentul lui.
- Tânărul râde cu poftă, explicându-mi:
- Am auzit cum încercai să scapi de ea. Era o fabulație? Nu ești studentă?
- Ți-ar conveni să fiu?
- De ce întrebi?
- Din teamă că, dacă ai afla că sunt elevă, mi-ai întoarce spatele și ai pleca.
- Liniștește-te, mă calmează. Noi, pictorii, avem cu totul alte criterii de apreciere a persoanelor.
- Ca de exemplu...
- El tace, iar eu insist:
- Mă încadrez în ele?
- Ne aflăm în dreptul unui panou publicitar al cărui lămpi de neon ne scaldă într-o lumină albă. Ocolind

răspunsul, tânărul mă prinde de umeri, mă întoarce cu fața spre panou și mă examinează cu atenție.

– Ești un model perfect, îmi spune. Ai ochii pe care îi caut de mai multă vreme.

– Ce fel de ochi?

– De înger.

Izbucnesc în râs.

– E trucul cu care le ademenești pe fete în atelierul tău? Ia stai un pic... Nu cumva baba Clara lucrează pentru tine?

El se crispează:

– Mă ofensezi.

– Glumesc. Îmi pare rău. Sunt o ingrată. Dar, zilnic, privesc la televizor tot felul de melodrame, în care subiectul curge cam așa.

– Eu nu invit pe nimeni în atelier.

– De ce?

Puțin incomodat, mă lămurește:

– Singurătatea e prima condiție a creației.

– Ești singur?

– Nu-mi place să mă deranjeze alții, când lucrez.

– Să înțeleg că nu iubești pe nimeni?

– Iubirea cere dăruire, iar omul de creație știe a se dăruia doar muncii sale.

– Vorbești exact ca profesorii noștri din liceul. Dar nu contează. Faptul că ocolești răspunsul e tot un răspuns.

– La ce te referi?

– La atelierul tău. M-ai făcut curioasă. Ai spus că nu primești pe nimeni în intimitatea lui și, dintr-odată, m-ai intrigat. Îmi doresc din toată inima să mi-l arăți.

– Dar...

– Înțeleg. Îți par bizară. Nu judec prea lucid. E pură

nebunie să-ți cer așa ceva. Ar trebui să fiu precaută și reținută. Nu te cunosc. Habar nu am dacă te dai drept cine ești. Și, totuși, am încredere în tine. Simt că nu ai fi în stare să-mi faci rău...

– Destul! mă întrerupe el. Să facem cunoștință. Sunt Florin.

– Suzana.

Îmi ia mâna în palme și mi-o sărută elegant.

– Florin Montana.

– Sună artistic, îl măgulesc.

– Nu știu de unde te-ai luat pe capul meu, *dragă Suzana*, îmi spune, accentuându-mi numele cu ironie, dar am impresia că ne cunoaștem din copilărie. M-ai copleșit. Vorbești neîntrerupt. La prima întâlnire cu un necunoscut, cuvintele, de regulă, se scurg ca ploaia în nisip, fără să lase nici o urmă în inima celui care le ascultă. Vorbele tale însă s-au agățat de mine, obligându-mă să te invit.

– Deci, mi-l arăți!

– Cine cere puțin, se alege cu puțin. Iar cine nu se mulțumește cu puțin...

– Obține totul! îl completez înaripată.

19.

Migrăm ca pulberea prin veacuri

(Atelierul lui Adi)

Misterul pune la îndoială nu rațiunea, ci limitele ei. Ne place să credem că le știm pe toate. Dar viața ne plasează uneori în centrul unor evenimente incredibile, pe care rațiunea nu le poate explica și atunci, ca să nu fim ridicoli, ne prefacem că analiza lor e sub nivelul demnității noastre sau că ele nu există, de parcă realitatea s-ar compune doar din fenomene pe care suntem în stare să le înțelegem.

Nici unul din manualele școlare nu ne spune mai nimic despre minunile pe care le putem înfăptui. Dacă am ști! Dacă de mici copii ni s-ar deschide ochii spre interior. Câte talente am descoperi acolo! Câte miracole am scoate la lumină!

Trăim în veacul celor mai fantastice invenții. Timpul ne grăbește. Visul ne înalță peste neputință, tot mai sus, tot mai departe de noi înșine, spre tainele din afara noastră, de parcă n-am fi chiar noi cea mai neverosimilă dintre taine, de parcă Eu-l nostru n-ar

fi la fel de infinit ca Universul prin care migrăm ca pulberea prin veacuri.

„Iată și această întrupare a lui Nero, oare ce încearcă să-mi comunice?” se întreabă nedumerit Tudor Cerescu.

E singur în atelierul prietenului său și examinează (a câta oară?) portretul împăratului, de care începe a se îndoi că l-a pictat el însuși. Nu avusese niciodată abilități de portretist. Cunoștea sumar subtilitățile marilor maestri. Studiase aprofundat doar tehnica lui Rembrandt care, prin câteva trăsături de pensulă, putea reda istoria unui destin întreg. Totuși, nu a perseverat în tainele acestei arte. I s-a părut prea complicată pentru nivelul său, iar ușurința cu care lucra Florin Montana, l-a obligat să renunțe la practicarea portretului. S-a consacrat peisajului, visând (ca toți ratații) că într-o bună zi va realiza ceva cu totul ieșit din comun. Dar felul cum picta se aseamăna mai degrabă cu o foto-reproducere a lumii înconjurătoare. Se chinuia să insereze în lucrările sale mirosuri, zgomote, lumini și umbre, reproducând milimetru cu milimetru tot ce vedea în jur. Părea că nimic nu lipsește din pânzele pe care le făcea. În realitate însă, lipsea *minunea*! Asta l-a și determinat să se îndepărteze de pictură.

– E mare cu adevărat doar artistul care știe să îmbrace în miracol rezultatul muncii sale, aude pe neașteptate vocea împăratului. Geniul însuși trebuie să rămână uimit, descoperindu-l. Altminteri, opera lui va mirosi a transpirație și nu va crea impresia că e produsul unei munci înaripate.

Surprins, Tudor își rotește privirile prin atelier în căutarea împăratului. Nu-l vede nicăieri și, ca să nu-l

audă, își astupă urechile, dar glasul lui Nero răsună din interiorul său.

– Nu încerca să fugi de mine. Ai devenit indispensabil pentru viața mea. Îmi ești strict necesar.

– Vorbești de *viață*? Consideri că trăiești?

– Răul nu moare niciodată.

– Tocmai de asta nu vreau să mă asociez cu tine, îi taie vorba Tudor.

– Fii liniștit. Ne leagă nu răul, ci setea de creație. Ca om al teatrului, ești talentat, scrii piese, montezi, pictezi. Exact asta făceam și eu. Ne mistuie aceleași pasiuni. De asta și m-am agățat de tine. Îmi place perseverența ta. Muncești cât șapte.

– Fac meseria pe care mi-am ales-o din plăcere.

– Ba nu! Faci ceea ce îți reușește cel mai bine. E piatra unghiulară a succesului. Deși, ce ai din asta? Mai nimic!

– Am satisfacția omului mulțumit de munca sa, îl asigură Tudor.

– Mă bucur să aud așa ceva. Să știi că te invidiez.

– Pe mine?

– Nu râde... Vin din adâncul iadului. Am datoria de a face rău. Toți marii răufăcători ai lumii sunt mușteriii mei. Eu îi inspir, eu îi îndemn la fapte criminale. Eu pun la cale marile incendii.

– Credeam că misiunea asta aparține lui Satan, îl întreține Tudor.

– El este Capul. Noi – mâinile cu care plămădește răul. Când undeva în lume urmează să se producă o mare nenorocire, mă trimite mai întâi pe mine, să pregătesc terenul.

Auzindu-l, Tudor se îngrijorează.

– Deci, ai venit să *pregătești terenul*? Nu ești de

capul tău? Ce ai de gând să faci? Ce pui la cale?

– Nu te grăbi să mă învinuiești. Tocmai voiam să-ți spun că te invidiez pentru libertatea de a face bine. Prin asta, îmi ești superior. Mă bate gândul s-o încerc și eu. Deocamdată sunt o piatră în cădere, dar mi-ar plăcea să fiu o pasăre în zbor.

– Un rău *înaripat*. Asta dorești să fii?

– Chiar nu admiți că, uneori, până și lupii se visează miei?

– Tu – miel?! Nici să nu sper! Ești un păianjen în așteptarea prăzii, nu un miel!

Insulta e gata să-l arunce în furie, dar împăratul găsește suficiente forțe să-și tempereze sentimentele și doar surâde cu amărăciune:

– După veacuri de însingurare, am ajuns la concluzia că *bunătatea e un mare dar*. Sunt vorbele pe care mi le-a spus cu două mii de ani în urmă Sfântul Petru. Atunci nu l-am crezut. Acum sunt răvășit de ele. Imaginează-ți ce povară grea mi-aș asuma, dacă aș încerca să fiu bun, în pofida faptului că am menirea să fiu rău...

– Nu pomeni de Sfântul Petru. Nu întina memoria martirului pe care l-ai trimis la moarte.

– Eu l-am trimis?

– Negi adevărul?

– Mă doare sufletul să fiu învinuit de asta.

– Tu nu ai suflet! se revoltă Tudor.

– Atunci ce este rana ce mă arde, când rătăcesc nostalgic prin culisele unor teatre părăsite? îl întreabă Nero. Ce mă ajută să urmăresc călătoria stelelor pe cer chiar și atunci când stau cu ochii zăvorâți în întuneric? Ce mă face să plâng neogoit împreună cu victimele pe care tot eu le împing din spate în prăpastie? Această

rană, mă întreb, nu este sufletul pe care l-am avut pe timpul când eram actor? Crezi că nimic din ce a fost bun în mine nu m-a urmat în moarte? Crezi că am fost și am rămas o umbră? Nu te-ai gândit că binele pe care aş fi putut să-l fac, dar nu l-am săvârșit, mă urmărește și mă mistuie ca un blestem?

– Ești un damnat. Oricât ai încerca să te justifici, nu vei obține să te mântuiești.

– Nici dacă aş implora să fiu iertat?

– E prea târziu pentru așa ceva.

– Iar Sfântul Petru era de părere că niciodată nu e prea târziu...

20.

Pasionat de chipul Evei

(Florin Montana)

De la ultima stație de troliebus până la atelierul lui Florin, am parcurs pe jos un sfert de oră. Însuflețită de ceea ce mă aștepta, speram să intru într-un muzeu adevărat. În realitate, am ajuns într-o curte veche ce adăpostea o casă părăsită, cu acoperișul de șindrilă și cu zugrăveala decojită.

Nu știam prea multe despre adevăratul Florin Montana. Putea fi un plimbăreț, un șmecher. Minteal inventa tot felul de scenarii dubioase. Inima însă îmi șoptea să am încredere și, mai ales – răbdare: „*Nu te grăbi. Nu-ți fie teamă. Nu intra în panică*”.

Abia când am pășit pragul casei și am văzut perețiidecorați cu schițe și tablouri, m-am calmat: de pretutindeni se uitau la mine nenumărate chipuri blânde și fermecătoare. Florin era un portretist de geniu, pasionat îndeosebi de chipul Evei. Atelierul părea invadat de portrete reprezentând femei în cele mai diverse ipostaze. Unele stăteau în picioare. Altele

– pe scaun. Câteva erau întinse pe divan (unele – în poziții vădit provocatoare). Două sau trei dintre ele erau goale, stând în fotolii și demonstrându-și formele apetisante. Toate erau făcute parcă în grabă, din câteva linii precise, fără contur sau umbre, dar cu deosebită inspirație.

M-am oprit în mijlocul atelierului, mută de admirație. Minute în șir, am stat încremenită într-o fascinație de nedescris.

– De ce nu spui nimic? m-a întrebat Florin, după ce m-a lăsat să mă delectez în voie cu opera lui.

– Admir frumusețea din jur, i-am răspuns.

S-a apropiat de mine și mi-a deschiat mantoul.

– Dacă nu te superi, am să-l pun la uscat. Mustește de ploaie.

Mi l-a scos cu grație și l-a așezat pe scaun, cu dosala spre soba din camera alăturată.

– Și mai am o rugămintă, a rostit pe același ton părintesc. Du-te, te rog, la baie și scoate-ți machiajul. Vreau să-ți văd candoarea de pe chip, nu fardul.

Roșie la față, am făcut ce m-a rugat, iar când am revenit, l-am auzit șoptind:

– Dumnezeu e milostiv cu mine. Mi-a trimis exact ce căutam.

– Adică ce?

– Ochi de înger, cum ți-am spus mai înainte.

Și-a dus mâinile la tâmple, agitat și totodată încântat, apoi mi-a explicat:

– Lucrez de multă vreme la un triptic. E o compoziție aparte, despre un înger care se jertfește nu pentru un singur om, ci pentru întreaga omenire. Aveam toate detaliile aici, în minte. Îmi lipseau doar *ochii*. Fără ei, n-am îndrăznit să fac nimic... Acum îi

am! Abia aștept să mă apuc de lucru.

A făcut doi pași înapoi și m-a privit de la distanță.

– Incredibil! repeta uimit. Nici nu-ți imaginezi ce mult te potrivești cu ceea ce am intenționat să fac.

Avea o privire iscoditoare și profundă. Îmi pipăia cu ea toate detaliile. Nimeni, până la el, nu mă privise cu mai mult nesaț. Era un pic stânjenitor. Mă simțeam incomodată. Îmi venea să mă retrag, să plec.

– Nu te jena, te rog, mi-a cerut. Te cercetez ca să-ți surprind esența. Știi că ai trăsături foarte frumoase?

– Sigur că știu, l-am mințit cu bravadă. Vreau să mă fac actriță, iar actrițele trebuie să fie frumoase.

– Nu neapărat, m-a contrazis Florin. Naturalețea e mult mai valoroasă.

Cu mișcări domoale, mi-a aranjat puțin părul.

– Așa e mai bine.

M-au trecut florii unui slab imbold de împotrivire, dar avea mâinile plăcut mirositoare și fața luminată de un surâs inofensiv. M-a întrebat:

– De ce ai hotărât să devii actriță?

– Încă nu m-am decis. Doar mă gândesc că mi-ar plăcea să merg la actorie.

– Nu au o viață ușoară, m-a informat. Majoritatea sunt nefericite.

– De unde știi?

– Oamenii de artă se aseamănă.

„Reiese că duce o viață de boem”, m-am gândit și dintr-odată am simțit cum a crescut în ochii mei. Mi-a devenit interesant. Evident, am observat că avea ochii unui sfânt dintr-o icoană veche: mari, uimiți, profunzi și triști. Cum să te prefaci că-ți sunt indiferenți? Și totuși, eram sigură că oricând îmi voi putea controla sentimentele. Nu știam cât de periculoasă și înșelătoare

este dragostea.

Simțind că mă frământ, Florin a continuat să mă „instruiască”:

– E bine să cunoști și următorul lucru: actrițele nu trăiesc ziua, ci noaptea. Ca bufnițele, ca liliecii. Ziua dorm. Noaptea lucrează.

– Te deprinzi cu toate, l-am asigurat, de parcă aș fi practicat deja acest regim.

Colțul gurii i s-a arcuit puțin într-un surâs de complezență.

– Sunt și ele actrițe? am vrut să știu, arătând cu ochii spre portretele atârinate pe peretele din față.

– Nu toate. Doar câteva, mi-a răspuns Florin. Sunt foarte bune ca modele: știu să pozeze.

Mi-am reținut privirea pe schița unei tinere întinsă pe divan într-o poziție excitantă, cu fesele răsucite către pictor, purtând pe ea doar ciorapi fără jartiere și privindu-l peste umăr cu focul unei așteptări seducătoare.

– Îți place? m-a întrebat Florin, prinzându-mi interesul pentru ea.

– Mi se pare indecentă, i-am răspuns cu gelozie.

– Arta nu poate fi indecentă.

– Mă gândeam la situație, nu la artă – la momentul când ați lucrat împreună la acest portret.... Probabil, e jenant.

– Nu e nimic intim, când lucrezi cu un model. Într-o bună zi ai să-mi pozezi exact la fel.

Obrajii mi s-au aprins.

– Asta, desigur, dacă vei dori, s-a grăbit Florin să precizeze. Când vei fi mai mare. Nu acum.

– Sunt deja matură, mi-a scăpat de pe buze o laudă prostească.

El m-a cântărit din nou cu privirea-i de expert, confirmând:

– De fapt, ai dreptate.

O vreme am rămas tăcuți. Afară ploaia își făcea de cap. Stropii ciocăneau în geam, amintindu-mi că trebuie să mă grăbesc, dar nu voiam să plec.

– Ai putea să-ți dezgolești puțin umărul? m-a întrebat Florin, așezându-mă pe un taburet, mai aproape de lumină.

Am executat supusă tot ce mi-a cerut, acoperindu-mi sânii cu palmele. Nu purtam sutien, iar asta îmi provoca o anumită jenă.

– Relaxează-te, m-a rugat. E doar o ședință de creație. Nimic mai mult.

Se uita la mine nu ca un bărbat. Simțeam asta. În acel moment, eu, pentru el, nu eram o fată zvăpăiată care s-a aventurat să-i treacă pragul, ci un fel de manechin la care te raportezi conducându-te nu de emoții, ci de proporții, de contur, de felul cum se așterne lumina peste chipul lui.

A desfăcut în grabă șevaletul, a scos de undeva vopsele, pensule, cartoane și, înainte să-mi dau seama, a început să lucreze. L-am văzut total absorbit de ceea ce făcea. Mânuia pensula ca pe un arcuș de vioară, scoțând în urma ei sunete calde. Abia după ce a reușit să prindă ceva din zborul privirilor mele, s-a oprit din lucru, oftând ușurat.

– Pentru azi, ajunge, m-a anunțat.

Credeam că îmi voi îmbrăca mantoul și voi pleca. Era târziu și nu voiam să mă confrunt cu mama. Dar, în clipa când mă pregăteam să mă îmbrac, Florin m-a prins ușor de mână și m-a reținut, spunându-mi:

– Dacă vrei, îți fac un ceai sau o cafea.

– Mulțumesc.

– Am și ciocolată neagră, a adăugat. Rămâi.

Și am rămas.

M-am așezat pe colțul canapelei. Adineaori fusesem aproape dezbrăcată. S-ar fi părut că toate emoțiile s-au consumat. Totuși, când a venit cu ceaiul și cu ciocolata, luând loc lângă mine, inima a prins a-mi bate într-un ritm nebun. Mă așteptam să mă cuprindă, să mă sărute, să mă înnebunească cu șoapte de iubire...

Dar nu s-a întâmplat nimic. Florin și-a permis doar să-mi atingă genunchii cu degetul arătător. A făcut-o ușurel de tot, cu o delicatețe de nedescris.

– Ce păcat că ești doar o copilă, a șoptit.

Nu știam ce să-i răspund. Eram incapabilă să mă salvez de vraja lui. Pășeam pe nori... Oare și el simțea la fel – o dorință îmbătătoare, revărsându-se din inimă spre cele mai tainice ascunzișuri ale corpului? Încă puțin și aș fi leșinat, dacă vocea lui calmă nu m-ar fi coborât din ceruri pe pământ:

– Nu e bine să rămâi prea mult cu mine în atelier.

– De ce?

– Am să te conduc acasă, mi-a zis, lăsându-mă fără răspuns.

21.

Păcatul - măsura răului din noi

(Apostolul Petru)

Când l-am văzut pentru întâia oară, am avut o tresărire involuntară, de parcă aş fi atins cu privirea un fier încins. Eu, împăratul Nero, m-am simţit intimidat de semeţia bătrânului pe care gardienii, din porunca mea, l-au adus la interogatoriu. Era un bărbat impunător, cu barbă albă, umeri largi şi fruntea marcată de înţelepciune. Nu părea înfricoşat de situaţie, deşi în ochi i se citea neliniştea pe care o trăieşte soldatul în ajunul unei bătălii din care nu speră să se întoarcă viu.

– Te gândeşti la moarte, nu-i așa? l-am întrebat ironic, făcând-o pe stăpânul unui car de luptă, gata de atac şi sigur de victorie.

– Nu moartea mă preocupă, ci întâlnirea cu tainele de dincolo de ea, mi-a răspuns Petru.

Avea o voce caldă care mă calma. Le-am făcut semn pretorienilor să ne lase singuri, iar lui i-am arătat fotoliul din faţa mea.

– Se spune că eşti capul creştinilor din Roma.

- Sunt doar păstorul lor.
- Am observat că te urmează ca pe un părinte. Prin ce i-ai cucerit?
- Prin dragoste și adevăr.
- Plebea vorbește că voi, creștinii, disprețuiți tot ce înseamnă viață, interesându-vă doar de ceea ce urmează după ea.
- V-au spus lucruri greșite despre noi.
- Atunci, care e crezul vostru? Pe cine venerați?
- Pe Tatăl Nostru din Ceruri, cel care a plăsmuit întregul Univers.

De regulă, ocoleam disputele religioase, considerându-le o pierdere de timp. Cu el însă era plăcut să conversezi. I-am spus:

–Eu, Nero, ador un singur zeu: acesta-s Eu! Îmi place că lumea știe asta și mă divinizează. Voi însă îmi demolați statuile. De ce?

– Roma e plină de nemulțumiți care distrug cu mare ușurință ceea ce alții făuresc cu mare greutate. De ce să ne învinuiești pe noi? Poate că adversarii noștri încearcă, astfel, să ne decimeze.

– Câți ați ajuns să fiți?

– Nu ducem lipsă de susținători. Există și la curtea imperială creștini printre oșteni și cavaleri. Într-o bună zi, întreg Imperiul Roman va fi creștin.

Oricine, în locul meu, ar fi dat ordin să fie biciuit. Eu însă demult m-am lepădat de idoli. Aveau și alții dreptul să creadă în ce vor. La urma-urmei, ce rău era în faptul că preoții creștini îi îndemnau pe cetățeni să nu fure și să nu omoare? Adepții lor trăiau modest. Nu pretindeau averea nimănui. Nu se făleau cu bogății. „Adevărata fericire, spuneau ei, ne așteaptă *dincolo de moarte*, sus, în Ceruri”. Uneori, povesteau lucruri

îngrozitoare despre chinurile celor care săvârșesc păcate. Nimic nu demonstra că sunt periculoși.

Imperiul Roman avea în stăpânire zeci de neamuri care credeau în zei și idoli. Interesul meu era ca aceste neamuri să trăiască în bună înțelegere. De la un timp însă, creștinii au prins a fi intoleranți față de alte secte. Asta a stârnit revolte. Era de datoria mea să iau măsuri. Incendiul din Roma a fost pretextul cel mai potrivit. Rămasă fără adăpost, plebea cerea un țap ispășitor. Astfel, am dat întreaga vină pe creștini, iar violența celor implicați în represalii a întrecut orice măsură. Cei arestați erau uciși cu pietre, crucificați sau aruncați de vii în gropile cu fiare.

Odată, în timpul unei mari petreceri, unul dintre demnitarii mei mi-a sugerat că, dacă i-aș permite, ar organiza un spectacol nemaipomenit cu oameni care luminează. „Creștinii se laudă că răspândesc lumină. Să-i ajutăm s-o facă în văzul tuturor”.

Am ridicat din umeri, plictisit, iar în seara următoare, de-a lungul aleilor din jurul palatului meu, am văzut zeci de bărbați înfășurați în cârpe îmbibate în ulei și smoală. Îi răstigniseră pe cruci. Cu o făclie în mână, inițiatorul aceluia crud „spectacol” trecea pe lângă fiecare „lumânare” și o aprindea... Răcnetele celor mistuiți de flăcări mi s-au împlântat în inimă ca niște sulițe de foc. Până și azi mă însoțesc prin veacuri.

– De ce ai dat foc Romei? m-a întrebat cu gravitate Sfântul Petru.

Mă pregăteam să neg că aș avea vreo legătură cu marele incendiu, dar el trecea cu privirea prin mine, cum ai trece cu lama unei coase prin ciulini, scoțând la iveală tot răul pe care încercam să-l tăinuiesc.

– Ești unica persoană căreia îi voi spune adevărul,

m-am auzit rostind, în pofida faptului că lașitatea încerca din nou să tragă vălul tăcerii peste gura mea.

– Nu știu dacă ai observat, am încercat să mă justific, dar uneori intențiile bune o iau razna și, pe neprins de veste, te pomenești alunecând în rău. Ca împărat, consideram că am suficientă putere pentru a ține sub control nu doar oamenii, ci și stihia. Dar nici spațiul, nici timpul nu ni se supun. Totul curge.

– A spus-o Heraclit.

– Tot el a susținut că focul e un zeu.

– Nu zeii au dat foc Romei, mi-a imputat bătrânul. Tu ai făcut-o!

– Da. Eu sunt de vină! am recunoscut cu fermitate și pentru prima dată, după nopți de tainice regrete, am simțit o ușurare nemaipomenită, de parcă abia atunci aș fi scăpat de cea mai grea povară pe care o purtam în suflet.

– Ce te-a făcut să cazi atât de jos?

– Dragostea pentru concetățenii mei.

– Nu-ți bate joc de bunul simț!

I-am explicat:

– Acest oraș etern, invidiat de toată lumea, s-a transformat cu timpul într-o enormă groapă de gunoi. De aici, de sus, în fiecare zi mă uitam cu scârbă la ulicioarele înguste și murdare. Putoarea insuportabilă a mizeriei pe care cetățenii o aruncau direct în stradă pătrundea până în palatul meu și mă înăbușea. Am ajuns, să-mi doresc un cutremur care să distrugă Roma sau un incendiu care s-o prefacă în cenușă.

– De dragul inspirației, cum se vorbește în popor?

– Intenția mea țintea mult mai departe. Voiam să reclădesc acest oraș din temelie, modernizându-l, iar peste veacuri să se spună că eu, Nero, sunt noul

întemeietor al Romei.

– Ce vanitate goală!

– Sunt împărat. Puterea mă îmbată. O jinduiesc mereu.

– Adevărat se spune: Atena a creat *filozofia*, iar Roma a creat *puterea*. Doar că puterea plămădită din cruzime se numește *tiranie*.

– Asta și sunt: un tiran. Am comis atâtea crime, încât, orice aş face, nu am cum să mă purific.

– Ba te înșeli. Iertarea Domnului nu are margini.

– Iertarea? Consideri că un suveran ca mine are nevoie de iertarea altcuiva?

– În fața morții, stăpânii, ca și robii, sunt egali. Contează nu tronul pe care stai, ci binele pe care îl lași în urma ta. Dacă pleci din viață cu inima încărcată de păcate, atunci moartea este nu o izbăvire, ci o condamnare.

– Și cum ar putea unul ca mine să se izbăvească de păcate?

– Recunoscând că a greșit și implorând iertare.

– Atâta tot? l-am întrebat bănuitor și sceptic.

– Mai trebuie să și te schimbi, să nu perseverezi în rău. Să redevii un om normal, adică bun.

– Cunoști pe cineva care s-a mântuit în felul ăsta?

Fără a sta pe gânduri, Apostolul Petru a prins a-mi povestit:

– În Palestina, pe țărmul Mării Moarte, în orașul Ierihon, locuia un vameș pe nume Zacheu. Vameșii, după cum bine cunoști, au o reputație proastă: înșală, fură, jecmănesc poporul, încasând, de regulă, taxe mult mai mari decât cele impuse prin lege. Pe scurt, sunt niște netrebnici urâți de toată lumea, iar Zacheu era cel mai păcătos dintre ei.

Odată, mai mulți ucenici, împreună cu Învățătorul nostru, Iisus Hristos, am trecut prin acel oraș. Zacheu a aflat de sosirea noastră și, cu tot dinadinsul, a vrut să-L vadă pe Iisus, despre care auzise numai lucruri minunate. Dar, fiind mic de statură, oricât se străduia, nu-L putea desluși peste capetele mulțimii. Atunci a urcat într-un arbore de lângă drumul pe unde trebuia să trecem.

Ajungând în dreptul lui, Învățătorul și-a ridicat ochii și i-a spus: „Zacheu! Coboară iute din copac, pentru că azi voi fi oaspete în casa ta”. Bietului vameș i s-au umplut ochii de lacrimi. Casa lui, deși bogată și arătoasă, nu era vizitată de nimeni. Până și vecinii se fereau să dea ochii cu el. Și tocmai Iisus, Fiul Domnului, să binevoiască a-i trece pragul?!

Grăbit ca un copil, Zacheu s-a dat jos din copac și L-a condus cu mare bucurie pe Iisus în casa lui. Mulțimea însă a prins a da semne de nemulțumire, strigând: „Cum e posibil ca cel mai neprihănit dintre pământeni să intre în casa celui mai păcătos dintre ei?”

Zacheu tremura ca varga. Se temea ca nu cumva Iisus să-i întoarcă spatele și să plece. Ar fi însemnat să rămână și mai compromis decât a fost. Dar Iisus știa mai bine decât noi ce are de făcut: aștepta schimbarea. „Doamne, i s-a adresat Zacheu. Orice altă casă din acest oraș ar fi fost mai demnă decât casa mea să-ți ofere găzduire”. „De ce vorbești așa?” „Pentru că sunt un om viclean și lacom. M-am certat cu toată lumea. Am furat. De foarte multe ori L-am supărat pe Dumnezeu... Dar iartă-mă, Doamne, dacă poți! Aș vrea să mă îndrept și să devin alt om. Iată, chiar acum voi da jumătate din averea mea săracilor, iar pe cei nedreptățiți de lăcomia mea îi voi răsplăti împătrit!”. S-a bucurat Iisus, auzind

aceste vorbe și i-a răspuns: „Frate Zacheu, să știi că astăzi mântuirea a intrat în casa ta”.

În timp ce povestea, fața bătrânului Petru s-a luminat, de parcă în lăuntrul ființei sale s-ar fi aprins o lumânare tainică.

– E doar o pildă, a adăugat cu blândețe, căutându-mi privirea și încercând să-mi dăruiască o parte din căldura sa. Una din multele la care am fost martor și care m-a convins că iubirea face minuni, schimbându-i chiar și pe cei mai înrăiți dintre păcătoși.

– Înțeleg spre ce înclini. Dar una e să fii un simplu vameș și cu totul alta – împărat.

– Dumnezeu îi tratează cu aceeași îngăduință și pe cei de sus și pe cei de jos.

– O fi cum zici. Doar că, cerându-mi să fac bine, mi-ai cere să fac ceva peste puterea mea. Am săvârșit atâtea fărădelegi, încât e prea târziu să mă îndrept.

– Niciodată nu e prea târziu, dacă nu transformi păcatul în obișnuință, m-a asigurat Petru.

– Dar ce este păcatul?

Puțin îngândurat, Apostolul a conchis:

– Cred că e măsura răului din noi.

– Reiese, oare, că fiecare om are măsura sa? Au nu cumva cel care comite fapte urâte, dar mărunte, poate fi considerat evlavios?

Petru s-a întunecat la chip, dar mi-a răspuns:

– Ochiul divin ne urmărește pretutindeni... Poți să te ascunzi de oameni, nu însă și de Dumnezeu. Iar gravitatea păcatului nu depinde de amploarea lui. A minți un singur om este la fel de grav cu a minți un întreg imperiu. Strivind o floare, strivești și ceva din sacralitatea întregii lumi. A da cu biciul într-un dobitoc nevinovat este la fel de condamabil cu a da cu piatra

într-un frate. Să omori cu bună știință – iată păcatul suprem. Tu îl săvârșești aproape zilnic. Oprește-te!

– Latinii spun: *Prin greutate – spre stele.*

– Păcatul niciodată nu te poate înălța la stele. E cea mai grea dintre poveri. Te ține îngropat în mlaștină. Iar când te afli la cumpăna dintre urcuș și coborâre, toți îngerii din cer așteaptă, cu sufletul la gură, să vadă ce cale vei alege: pe cea a binelui sau pe cea a răului? Tu ce alegi?

– Mai stau în cumpănă, am rostit nehotărât.

22.

Surpriza lui Florin (Grădina publică)

Respir din greu. Alerg. Alunec. Abia dacă observ pe unde calc. Sunt stoarsă de puteri, dar nu-mi permit să mă opresc.

În sfârșit, văd necuprinsul mării!

Ținându-se de mâini, o pereche de îndrăgostiți fuge spre țărm. Marea aleargă după ei. Încă puțin și îi va înghiți. Golful în care s-au adăpostit e înconjurat de stânci abrupte pe care nu au cum să le escaladeze.

Dându-și seama că sfârșitul este iminent, ei se opresc din fugă și se îmbrățișează.

Vreau să-i ajut, dar cum? Le strig ceva cu voce disperată. Îndrăgostiții se răsucesc spre mine și, astfel, mă aruncă într-o consternare de coșmar: de pe locul unde mă aflu, îl văd pe pictorul Florin Montana, strângând la piept o fată care seamănă cu mine! Trec printr-o stare de confuzie, de parcă m-aș fi rupt în două, iar o parte din mine s-ar fi materializat în brațele lui Florin. Fata de lângă el sunt eu! Nu am nici cea

mai mică îndoială. Arăt poate un pic mai tânără și mai frumoasă, dar mă uit în ochii mei! Cu aceeași privire văd și valul ucigaș ce se rostogolește ca un munte peste perechea de îndrăgostiți. Ei însă nu disperă. Surâd. Îmi fac cu mâna un dureros semn de adio. În clipa următoare, genunea îi înghite...

Deznădejdea mă înghite și pe mine, smulgându-mă din ghearele coșmarului prin care trec.

„Doamne! Îndepărtează de la mine această încercare!” îl implor pe Dumnezeu, neînțelegând încă pe ce lume mă aflu. Cu greu, îmi amintesc că ațipisem după ore, citind în pat o carte plicticoasă.

La scurtă vreme, pornesc în grabă spre atelierul lui Florin Montana, să mă conving că n-a pățit nimic. S-au scurs câteva luni din ziua când ne-am cunoscut – luni în care, de două ori pe săptămână, i-am pozat cuminte, fără ca măcar o singură dată să fi văzut la ce lucrează.

– Arta e o noutate continuă, îmi spunea el în timp ce picta. Nu știu cum va arăta până la urmă acest triptic. În fiecare zi descopăr ceva nou în el, de parcă aș fi nu autorul, ci restauratorul lui. Am impresia că nu eu, ci un alt pictor a așternut, cu secole în urmă, chipul îngerului pe care îl pictez.

Când pune capăt ședinței, acoperea partea centrală a tripticului cu o hârtie specială ce nu permitea vopselelor să se lipească, apoi închidea celelalte două părți din lemn ca pe o ușă dublă, încuind cu grijă lacătul unei cataramă de metal. Astfel își proteja opera și de lumină și de curiozitatea unor ochi străini. O singură dată a neglijat acest ritual, grăbindu-se la bucătărie, unde îl așteptam cu cafeaua în ibric. Ușa de la intrare nu era încuiată, pentru că tocmai atunci,

fără să auzim nimic, ne-am pomenit cu Adi Corn în mijlocul atelierului. S-a oprit în fața tripticului, mut de uimire. Florin a sărit ca ars de la masă, ascunzându-și opera în camera alăturată.

– De ce nu ai bătut în ușă? l-a repezit pe Adi.

Impresionat încă de tabloul prietenului său, Adi doar l-a întrebat:

– Cum ai obținut acest efect?

– Nu am obținut încă nimic. Abia lucrez.

– E nemaipomenit! Vei face mare vâlvă, când îl vei expune.

– Mai e până atunci.

– Te-am supărat?

– Știi bine că nu suport ca cineva să-mi spioneze munca. E ca și cum ai permite ca o mireasă să fie pângărită înaintea cununiei.

– Nu fi atât de categoric, a încercat Adi să-l potolească. Consideră că n-am văzut nimic... Oricum, mai e și Suzi care, cu siguranță, se uită zilnic la tabloul tău.

– Dimpotrivă, am intervenit. Sunt prima care îi respect cerința.

– Dar îi pozezi.

– Ei și?

– Reiese că știi la ce și cum lucrează.

– Sunt curioasă, fără îndoială, dar am răbdare și aștept.

– Atunci, voi aștepta și eu, a rostit el împăciuitor.

Înainte să urc în transportul public, îl apelez pe Florin, să mă asigur că lucrează în atelier.

– Nu sunt acasă, îmi răspunde. Vin spre tine. Vreau să-ți fac o surpriză.

– Ce surpriză?

El râde:

– Surprizele nu se divulgă. Ne întâlnim în parc, lângă havuz.

Mă aflu chiar alături, la doi pași. Ajung, desigur, înaintea lui și mă așez pe una din băncile de pe Aleea Clasicilor. Parcul e plin de vocile copiilor care se dau cu rolele. Havuzul emană liniște. Pe alte bănci, văd o mulțime de bătrâni conversând în grupuri nu prea mari. Goniți de vânt, norii își plimbă umbrele printre copaci. Cel mai obraznic dintre ei se agață de cupola catedralei și nu o părăsește decât atunci când soarele vine să-l alunge.

La scurtă vreme, Florin Montana pășește spre mine cu un buchet enorm de trandafiri în mâini. Mă ridic emoționată, neștiind cum să mă comport în astfel de împrejurări. În calitate de viitoare actriță, bănuiesc că voi avea parte de foarte mulți admiratori care îmi vor oferi flori, dar acum, uitându-mă la el, am certitudinea că niciodată nu voi dori ca un alt băiat, în afara lui, să-mi dăruiască trandafiri.

– Asta e surpriza de care mi-ai vorbit?

Florin ridică vinovat din umeri. Se poartă ca un adolescent care nu-și poate stăpâni emoțiile. Încearcă să-mi explice:

– E pentru prima dată când dăruiesc flori unei fete.

Îmi înlătură de pe frunte o buclă rebelă și, înainte să-mi dau seama ce se întâmplă, mă sărută pe obraz.

– Ce faci? articulez cu greu o întrebare inutilă.

– Mi s-a făcut dor de tine. Am descoperit că ochii tăi sunt nu doar frumoși, ci plini de taină. Asta voiam să redau în tabloul meu – enigma privirii tale. Azi dimineață, în sfârșit, am reușit! Sunt la ultimele

retușări.

Mă agăț de gâtul lui. O bucurie debordantă îmi umple pieptul cu mândrie, de parcă nu el, ci eu aș fi cea care a finisat tabloul.

– Mi-ai adus o veste nemaipomenită! Când mi-l arăți?

– Să zicem: la sfârșitul săptămânii. De cum pun totul în ordine, te invit să-l vezi.

Deci, asta era! Nu moartea, ci nașterea însemna furtuna din coșmarul meu.

Rușinată de panica prin care am trecut, abia mă stăpânesc să nu-l sărut, în timp ce el se apleacă spre mine și îmi șoptește la ureche:

– Mereu mi-e dor de tine, de cuvintele tale, de liniștea din ele. Vreau să știi că ești ca o livadă înflorită în sufletul meu.

23.

Smerenie și măreție

(*Roma Antică*)

Stând de vorbă cu Sfântul Petru, mă străduiam să par autoritar, să am o voce plină de severitate. El însă era înzestrat cu o putere mult mai mare decât cea a unui împărat. Îl arestasem, ca să-l pedepsesc. Eram convins că merită să fie răstignit. Dar, cu cât mai multe informații aflam despre trecutul lui, cu atât mai puține argumente găseam pentru a-l condamna.

Faptul m-a dus cu gândul la Pilat din Pont, procuratorul Iudeii care, în ziua când L-a judecat pe Iisus Hristos, le-a spus demnitarilor evrei: „Mi l-ați adus pe Omul Acesta ca să-L judec. Și, iată, cercetându-l de față cu voi, nu L-am găsit vinovat de nicio faptă demnă de osândă”...

– Știu la ce te gândești, m-a asigurat Apostolul Petru. Te întrebi, probabil, cui să dai crezare: omului din fața ta sau omului din mintea ta?

– Sunteți două persoane diferite? Consideri că aș

comite o eroare, dacă te-aș judeca pe baza vorbelor transmise de informatorii mei?

– Greșim cu toții. Problema însă ține nu de persoana ta, ci de statutul tău de împărat. Leul, să zicem, când se uită la un pui de antilopă, ce vede? O ființă frumoasă și plăpândă sau o halcă de carne ademenitoare? Ei bine, în calitatea ta de împărat, te uiți la noi nu ca un om obișnuit, ci ca un leu. Ne vezi denaturat. Nu poți admite că și noi, creștinii, suferim, ne doare, lăcrimăm. Te-ai obișnuit să ne omori și nu te poți opri. Îți spui în gând: „Va trece!” Dar nu trece. „Se va uita”. Dar nu se uită, pentru că victimele nu uită niciodată! „Măine va fi o altă zi”, încerci să te calmezi. Dar nu va fi, deoarece ziua de mâine se sprijină pe cea de azi, iar dacă azi e rău, cum crezi că mâine ar putea să fie bine? Te mai întrebi, probabil, de ce îți spun toate acestea? Ca să te îmbunez? Sigur! E tot ce îmi doresc mai mult, de dragul sutelor de suferinzi care așteaptă de la mine ocrotire. Îmi doresc acest miracol și sper să se întâmple, deoarece știu că, sub veșmintele tale de împărat, bate inima unui om blând, capabil să vadă și să depășească răul... Dar facerea de bine nu trebuie amânată pentru mai târziu. Fă-o acum! Aici! Imediat!

– Dacă aș ști ce trebuie să fac!

– Ignoranța nu este o scuză. Sunt regi care greșesc din neștiință. Dar nu și împăratul Romei. „Nero e foarte instruit”, am auzit vorbindu-se despre dumneata. Deci, știi ce faci. Și totuși, perseverezi în rău. De ce?

– Consideri că îmi place să greșesc?

– Ești mândru și orgolios. Asta te împiedică să fii bun. Mai e și faptul că nu știi în ce constă adevărata măreție. Nici eu, la vârsta dumitale, nu eram în stare să deosebesc prea bine grâul de neghină. Dar... În

seara de după Cina cea de Taină, Iisus Hristos s-a ridicat de la masă, a turnat puțină apă într-un vas și a prins a spăla picioarele ucenicilor Săi. Noi, desigur, ne-am împotrivit, ne-am revoltat: „Cum se poate? Nu merităm atâta pioșenie din partea Ta. Te umilești”. El însă ne-a răspuns: „Ceea ce fac eu pentru voi acum e un exemplu de smerenie, nu de umilință. Voi mă numiți Învățător și Domn și bine faceți, căci asta sunt. Dar cine vrea să fie mare cu adevărat acela e dator să fie slujitorul celorlalți”... Ca să fii mare, trebuie să fii, în primul rând, smerit.

– Adică cum? am vrut să știu. Să uit de mine, de demnitatea mea? Să mă consider un gunoi, un nimeni, un nimic?

Sfântul Petru a ridicat, uimit, ochii spre mine.

– Cine renunță la demnitate, nu poate ajunge la smerenie, mi-a zis. A fi smerit nu înseamnă a crede că tu ești mai rău decât alții, ci a considera că alții sunt mai buni decât tine. Pentru asta e nevoie de iubire, de foarte multă iubire. De asta și le cerem adeptilor noștri să-și iubească aproapele ca pe ei înșiși.

– E o sarcină mult prea grea pentru unul ca mine.

– Nimic nu este imposibil, dacă nu uiți de rugăciune. Orice rugăciune te apropie de Dumnezeu. Și dimpotrivă când nu te rogi, Dumnezeu se îndepărtează de tine, lăsându-te în celălalt capăt al lumii.

– Să înțeleg că măreția unui împărat care se gândește la sine valorează mai puțin decât smerenia unui cerșetor care se gândește la alții?

Ca un părinte grijuliu, Sfântul Petru mi-a răspuns:

– Hotarul dintre măreție și smerenie e atât de subtil, încât de foarte multe ori nici nu observi cum una trece în cealaltă.

Cu gândul spre un trecut îndepărtat, a zis:

– Țin minte cum odată am urcat cu Iisus Hristos pe vârful unui munte. Cerul era senin și dintr-odată un nor de ceață a acoperit întregul munte, iar din el s-a auzit o voce tunătoare: „*Acesta este Fiul Meu Cel Iubit! De El să ascultați!*” Însăimântați, noi, cei trei ucenici pe care ne-a luat cu Sine (eu, Iacov și Ioan) am căzut cu fața în țărână, neîndrăznind nici să deschidem ochii până când Iisus ne-a atins cu mâna și ne-a spus: „Ridicați-vă și nu vă temeți!” Uitându-ne la El, am observat că s-a schimbat la față, iar hainele au prins a-i străluci ca soarele... A doua zi, întâlnindu-ne cu ceilalți frați de credință, le-am povestit, cu lux de amănunte, tot ce ni s-a întâmplat pe munte, iar asta a stârnit un abur de invidie printre ei. „De ce, oare, Învățătorul i-a ales pe dânsii ca să-L însoțească? s-au întrebat. Au nu cumva îi consideră mai buni decât pe noi? Oare și *dincolo*, în Împărăția Cerului, unii se vor bucura de mai multă prețuire decât alții?” Cum nu știau ce să răspundă, s-au apropiat de Iisus și i s-au adresat: „Învățătorule, am vrea să ne spui direct: cine dintre noi va fi mai mare în Împărăția Cerurilor?” Înțelegând de unde vine frământarea lor, Mântuitorul, ca să nu-i certe, a luat în brațe un prunc și le-a răspuns: „De nu veți fi curați la suflet, precum pruncii, niciodată nu veți intra în Împărăția Cerurilor. Țineți minte ce vă spun: doar cel smerit ca un prunc va fi cu adevărat mare în Împărăția Tatălui Meu!”

Vorbea cu nesecată admirație despre Învățătorul său, provocându-mi o bucurie de neexplicat. Am meditat o clipă asupra celor auzite, apoi am rostit un verdict la care nu mă așteptam:

– Omul acela, Iisus Hristos, se vede că a fost smerenia întruchipată.

– Niciodată pe fața pământului nu a pășit un altul mai neprihănit ca El, m-a asigurat Petru. Era atât de pur, încât putea merge pe ape.

– Ai spus *pe ape*?

– Da. S-a întâmplat pe Marea Galileei... Dând drumul mulțimii venite să-i asculte predicile, Iisus s-a retras într-un loc pustiu, ca să se roage în singurătate, iar pe noi, pe ucenicii Săi, ne-a trimis cu o barcă spre celălalt țărm al lacului. Vâsleam în voie. Nu adia nicio boare de vânt. Dar, după miezul nopții, marea, dintr-odată, a prins a geme și a se zbuciuma din ce în ce mai amenințătoare. În scurtă vreme, pericolul a devenit atât de mare, încât am crezut că ne vom îneca. Paralizați de frică, am început să ne rugăm. Tocmai atunci însă am văzut cum cineva, îmbrăcat în veșminte albe, venea spre barca noastră, mergând pe valuri. Asta ne-a înspăimântat și mai mult. „E o nălucă”, a șoptit careva. „Nu vă temeți! Sunt eu”, am auzit vocea Învățătorului nostru. Zorii deja migeau. Era suficientă lumină, ca să deslușim figura Lui. „Doamne! am strigat eu încă neîncrezător. Dacă ești Tu cu adevărat, atunci poruncește să vin la Tine, mergând pe apă”. „Vino”, m-a îndemnat Iisus... Încurajat de glasul Lui, am trecut peste bord și m-am pomenit în apă. Valurile erau încă foarte agitate, dar eu, abia atingându-le creasta, am prins a păși pe deasupra lor. Trăiam o stare de neimaginat! Să plutești ca un pescăruș pe deasupra mării! La un moment dat însă m-am uitat în adâncurile ei, am văzut abisul de sub tălpile mele și m-am descurajat. Atunci am început să mă scufund și am strigat: „Doamne! Salvează-mă că mă înec!” Învățătorul m-a prins de

haină și m-a menținut la suprafață, probozindu-mă:
„Puțin credinciosule, de ce te-ai îndoit?”

Obrajii bătrânului Petru s-au îmbujorat la gândul
că și-a dezamăgit Învățătorul.

– Nu e nimic stânjenitor să-ți fie frică, l-am
îmbărbătat.

A trecut cu vederea peste intervenția mea,
adăugând:

– Minunile există doar în viața oamenilor care cred
în ele.

Tot ce spunea el avea menirea să zdruncine în mine
fermitatea cu care mă înarmasem înainte de această
întâlnire. L-am întrebat:

– De ce, totuși, consideri că trebuie să am încredere
în dumneata?

– Deoarece, după ce mi-am trădat Învățătorul, am
învățat să spun doar adevărul.

– Ți-ai trădat Învățătorul?

– De trei ori într-o singură noapte...

Era de prisos să-i dau de înțeles că mă făcuse
curios. Mi-am împreunat brațele de-a curmezișul
pieptului, făcându-mă comod și așteptând să-și depene
povestea. Iar Petru a continuat:

– După Cina cea de Taină, Învățătorul ne-a
înștiințat: „Adevărat vă spun că, în seara aceasta,
unul dintre voi mă va trăda”. L-am privit nedumeriți
până când Ioan, cel mai tânăr dintre noi, L-a întrebat:
„Doamne, spune cine este el?” „Acela căruia îi voi da
această bucățică de pâine”, a răspuns Iisus, întinzându-
i-o lui Iuda. De cum a primit acea fărâmitură de pâine,
Iuda s-a ridicat de la masă și a plecat în grabă, iar
noi am prins a ne exprima nemulțumirea. Iisus însă
ne-a potolit, spunându-ne: „Și voi, în seara asta, mă

veți părăsi”. „Cum e posibil?! În vecii-vecilor nu voi admite așa ceva! m-am revoltat, știindu-mă fidel și credincios. Chiar dacă toată lumea se va lepăda de Tine, eu nu mă voi clinti din loc!” Dar Iisus mi-a zis surâzător: „Adevărat îți spun, Petre, că, până la cântatul cocoșilor, te vei lepăda de mine de trei ori”... Noaptea, am mas cu toții într-o grădină de măslini de la periferia Ierusalimului. Și iată că în miez de noapte, când nu ne așteptam deloc, a apărut Iuda, însoțit de soldați și farisei cu torțe aprinse. „Pe cine căutați?” i-a întrebat Învățătorul. „Pe Iisus din Nazaret”. „Eu sunt acela!” le-a răspuns fără să șovăie, iar când soldații au vrut să pună mâna pe El, am smuls sabia din teacă și am retezat cu ea urechea unui slujitor. Eram gata să mor acolo, apărându-l pe Învățător. El însă m-a oprit, poruncindu-mi: „Bagă, Petre, sabia înapoi în teacă. Nu sângele lor, ci sângele Meu urmează să spele păcatele acestei lumii”. Și s-a lăsat prins de oamenii aduși de Iuda. Văzând că este arestat, ucenicii s-au speriat și au fugit în toate părțile. Doar eu și cu Ioan ne-am furișat în urma cetei și l-am urmat de departe până la casa lui Caiafa, marele preot al iudeilor. Când tocmai voiam să intru în curte, portăreasa s-a postat în fața mea și m-a întrebat: „Nu cumva și tu ești unul dintre ucenicii lui?” „Nu, nu sunt”, m-am grăbit s-o liniștesc. Cât timp iudeii îl interogau pe Învățătorul nostru, ostașii și slugile au aprins un foc în mijlocul curții, să se încălzească. M-am dat și eu mai aproape de rug, dar cineva s-a uitat lung la mine și a zis: „Mi se pare că și tu faci parte dintre oamenii lui Iisus Galileianul”. Am simțit cum mă cuprinde frica și m-am apărut: „Habar nu am despre cine vorbești”. Eram din ce în ce mai necăjit și mai nesigur, când una dintre slugile care a luat parte la

arestarea Învățătorului mi-a zis direct: „Sunt convins că te-am văzut alături de Iisus în grădina de măslini”, iar eu i-am răspuns: „Jur pe ce am mai sfânt că nici măcar nu-l cunosc pe cel arestat”. Tocmai atunci am auzit primul cântat al cocoșilor și mi-am amintit de previziunea Învățătorului. Cu ochii în pământ, am ieșit în stradă și am izbucnit în plâns...

24.

Iubirea nu e un spectacol

(Chișinău)

Când faci rău, cobori spre întuneric. Când faci bine, te înalți spre Dumnezeu. Puțini își dau seama că adevăratul destin al omului înseamnă *urcuș*. Am înțeles asta în preajma lui Florin Montana. Datorită lui, m-am implicat în ceva extrem de valoros și, chiar dacă nu l-am ajutat cu nimic, prin însuși faptul că, inspirat de mine, a prins să picteze ceva ieșit din comun, mi-a dat putere să cred că și viața mea e plină de sens.

În ultimul timp, comunicam la telefon seară de seară. Era citit și cult. Așteptam mărturisirile lui cu nerăbdare și emoție. Cel mai mult mă sensibilizau amintirile lui din copilărie. Ca și mine, venea și el dintr-un trecut nefericit.

– Părinții mei au fost total diferiți unul de altul, mi s-a destăinuit odată. Mama era o icoană a fidelității, iar tata – un afemeiat. Ca om, era fermecător. Ca soț însă, era lipsit de caracter. Ne-a părăsit de dragul unei desfrânate, nemaivorind să îngrijească, zi de zi, de

maică-mea, care, cu ceva timp în urmă, suferise un atac cerebral și se deplasa din ce în ce mai greu. La două luni după plecarea lui, mama, pur și simplu, s-a stins din viață... L-a așteptat, seară de seară, tăcută și ursuză, fără să plângă și fără să-l condamne. Stătea la geam, în căruciorul ei de invalid și suspina. Aveam pe atunci vreo șapte ani. Am încercat să-i spun cuvinte de încurajare, dar nu mă auzea. Se uita țintă la mine ca la ceva din el. Vedea asemănarea dintre fiu și tată, iar asta o făcea să sufere și mai mult. Privirea ei îndurerată mă urmărește și acum. Fără părinți, am dus o viață dură și amară. Nu mă puteam opune gândului că, probabil, eu fusesem cauza despărțirii lor. Și, chiar dacă știam că nu este adevărat, mă consideram demn de dispreț. Am avut noroc de bunicul care a făcut din mine un copil independent. „Fii tu însuți, îmi spunea. Nu-ți complica destinul cu suferințe inutile. Bucură-te de tot ce ești în stare să-ți oferi de unul singur, fără ajutorul nimănui. Fii stăpân pe soarta ta”. Vorbele lui m-au susținut și m-au îmbărbătat, dar, pe de altă parte, m-au îndepărtat de alți copii: niciodată nu am putut avea încredere în nimeni.

Acum venise rândul meu să învăț din experiența lui Florin Montana. Simțeam că vrea să-mi transmită anumite gânduri, pe care eu, deocamdată, nu eram în stare să le înțeleg. În naivitatea mea, speram să-și dea seama că nu-mi este indiferent. Am șovăit zile în șir până când m-am hotărât să-i scriu și să-i trimit un text mai intim.

Când, în sfârșit, mi-a răspuns, m-am simțit atât de fericită, încât am plâns. Ce îmi doream, de fapt? Să mă iubească? Să devin amanta lui? Nici gând! Voiam doar să comunic cu cineva capabil să mă înțeleagă.

– Adevărata iubire, îmi spunea el, e departe de a fi spectacol. E calmă și constantă. Ea nu strigă, nu umblă după artificii, nu face abuz de declarații. Ea, pur și simplu, există ca o garanție a faptului că două persoane pot trăi cu o singură inimă.

Vorbea romantic și convingător. Eu însă eram prea tânără și prea departe de filozofia lui. Ne aflam într-o poiană presărată cu flori albe. Dornică de relaxare, i-am aruncat o privire languroasă și l-am provocat:

– Nu e nevoie de cuvinte. Mai bine prinde-mă!

Și am fugit, dosindu-mă printre copaci, ca un copil năzbâtios. Râdeam, iar el mă urmărea.

Ce ușurare!

Ce joc!

Câtă plăcere!

Din când în când, îi îngăduiam să mă ajungă din urmă și să mă ia în brațe, apoi mă zbenguiau până scăpam din nou. Florin mă apuca de mâini, de talie, de umeri, râzând și prefăcându-se că nu prea are dibăcie. În cele din urmă, ne-am pomenit față în față și ne-am îmbrățișat. O clipă doar. Atât cât să ne spunem unul altuia, fără cuvinte, că ne-am îndrăgostit.

Din ziua aceea, am devenit și mai apropiați. Încet-încet, ne-am transformat într-un fel de complici care, ziua, se comportau ca doi străini, iar noaptea, la telefon – ca doi îndrăgostiți. Nu-i ascundeam nimic. Îi împărtășeam toate nedumeririle. El prelua asupra sa răul din mine și mă elibera, ajutându-mă să devin mai bună, mai puternică, mai instruită. Uneori, îmi dădea sfaturi utile. Niciodată însă nu încerca să mă domine. Dimpotrivă – mă trata cu înțelegere. Mă respecta. Mă adora. Probabil... mă iubea!

Acum mă pregătesc să merg la cea mai importantă

întâlnire: Florin m-a invitat să-i văd icoana!

– Părerea ta contează foarte mult, mi-a spus la telefon. Dacă îți place, o accept și eu. Dacă nu...

– Îmi place. Stai liniștit. E minunată!

– De unde știi?

– Am văzut-o în felul cum zâmbești. E o poveste!

– Nu vreau să te dezamăgesc.

– Sunt sigură că ai pictat o rugăciune.

Vorbeam declamator. Știam asta, dar era de datoria mea să-l smulg din vraja acelei munci istovitoare pe care și-o asumase ca pe blestemul lui Sisif.

La început, am vrut să mă îmbrac cât mai festiv, apoi mi-am amintit că mă invitase doar pe mine și m-am gândit că o ținută mai ieșită din comun ar putea să-l stânjenească. În cele din urmă, fiind destul de cald afară, m-am dus ca la o promenadă: cu geanși până la glezne, ghete sport, tricou deschis și ochelari de soare.

Pe drum, mi-am amintit o parte din discuția de astă noapte...

„De ce ești tristă?” m-a întrebat, descoperind o umbră de îngrijorare în felul cum mă exprimam.

„Se simte?”

„Ai o problemă?”

„E o neliniște”, i-am răspuns.

„Cu privire la ce?”

„Cu privire la relația dintre noi”.

„S-a întâmplat ceva?”

„Deocamdată nu. Dar... Nu am încredere în mine. Uneori, uitându-mă la tine și admirându-te, îmi spun că nu te merit, că nimic nu e durabil între noi și că, până la urmă, ai să mă părăsești”.

Înveselit de fanteziile mele, Florin a râs cu poftă și m-a asigurat:

„Doar moartea ne va despărți!”

Mă emoționează gândul că a folosit o frază din ceremonia nupțială. O ambulanță cu sirenele incluse depășește în viteză troleibuzul nostru. La ultima stație, în timp ce cobor odată cu ceilalți pasageri, zăresc în față un stâlp negru de fum și două echipaje ale pompierilor, luptând cu flăcările unui incendiu: arde atelierul prietenului meu! Țip fără sine și mă arunc ca o dementă spre limbile de foc.

– Florin! Florin!

Câțiva bărbați încearcă să mă împiedice. În cele din urmă, cineva reușește să mă prindă în brațe și să mă scoată pe sus din curtea în flăcări. E Adi Corn. Arată dezolat. Are arsuri pe față și pe mâini.

– Am încercat să-l salvez... Dar nu am reușit, răzbate până la mine sentința lui.

– Unde e Florin?!

„Acolo”, îmi răspunde din priviri, cu ochii spre cenușa fumegândă.

– Nu! Nu cred! gem ca o fiară, iar Adi mă îndeamnă cu furie:

– Plângi! Strigă! Urlă! Oricum, nimic nu e în stare să-l întoarcă printre noi.

Vreau să-mi înfrunt durerea, să mă opun. Încerc să lupt cu ea. Dar nu reușesc. Nu am repere. Nu am un punct de sprijin. Mă zbat în gol și cad fără putere în mijlocul mulțimii agitate...

25.

Străinul cuibărit în mine

(Împăratul Nero)

Până a mă întâlni cu Sfântul Petru, eram un suveran nepăsător. Tot ce fusese bun în mine degradase. Pierdusem sensibilitatea. Nu mai puteam iubi pe nimeni. Nu aveam încredere în nimeni. Mă uitam la semenii mei ca la niște potențiali dușmani și nu aveam o mai mare satisfacție decât aceea de a-i pedepsi. În zadar încercam să ies din rolul pe care trebuia să-l joc. Nero se cuibărise în ființa mea, transformându-mă într-un ucigaș. Ajunsesem să mă tem a da ochii cu mine însumi, de frică să nu descopăr în ei privirea condamnilă a străinului din mine. Și iată că Sfântul Petru, prin ceea ce mi-a povestit, mi-a trezit din nou nevoia de a mă schimba, a deveni alt om.

Dar ce puteam schimba? Imperiul? Pe mine? Cele trecute sau cele viitoare? Aveam eu, oare, puterea de a îndrepta ceva în jurul meu? Mă îndoiam! Și tocmai asta mă durea. Nu era nimic nou în ezitarea mea. O făcusem de nenumărate ori și înainte. Știam că o voi face și

acum: voi renunța foarte curând la bunele intenții. Îmi tocisem caracterul. Nu posedam voința unui luptător. Ajunsesem prizonierul neajunsurilor pe care altă dată le detestam. Artistul de odinioară pierduse bătălia cu mediocritatea. Acceptasem rolul de torționar. Rușine! Meritam să fiu disprețuit. Era clar. Dureros de clar. Și trist, desigur. Doar dacă...

Ideea s-a declanșat ca o explozie în mintea mea: puteam schimba destinul lui! Asta era! Din moment ce nu puteam face nimic bun pentru mine, puteam face măcar ceva util pentru el.

– Ce-ai zice, dacă te-aș salva? l-am întrebat conspirativ, orientând subiectul spre ceea ce mă frământa.

Sfântul Petru s-a uitat la mine mai degrabă curios, decât suspect.

– Să mă salvezi? De cine?

– De mine, l-am înștiințat. Ești în pericol. Am poruncit să fii adus aici nu ca să conversăm... Vei fi crucificat. Pretorienii așteaptă să le dau semnalul. Te vor lua pe sus și te vor răstigni.

– Ingenios scenariu! a rostit el, fără să dea vreun semn că își pierduse cumpătul.

– Sunt foarte inventiv când trebuie să fac un rău.

– Am bănuir că nu ești sincer.

– Emoțiile m-au dat de gol?

– Mă așteptam la un pericol.

– Dar nu te așteptai să dau dovadă de mărinimie, nu-i așa? Cu asta te-am surprins. Se vede după felul cum te uiți la mine. Hai, recunoaște: sunt un actor de geniu! Pot răsturna din mers orice scenariu. Pot face publicul să plângă sau să râdă, în dependență de capriciile mele.

Îngândurat, Petru m-a examinat cu neîncredere.

– O fi cum zici. Poate că ești un geniu sau un actor ratat. Nu știu. Nu te cunosc îndeajuns. Știu doar că ești un împărat necruțător cu *turma mea*. O decimezi, o înjosești, o maltratezi și bănuiesc că simți plăcere când victimele sângerează și imploră îndurare... Eu nu voi implora nimic! Moartea, venind din partea ta, va fi o binecuvântare pentru mine, iar viața, oferită prin mărinimia ta, s-ar transforma într-un blestem. De asta te îndemn: dă ordin pretorienilor să-și facă datoria.

S-a ridicat în picioare, gata să-și înfrunte soarta. Era semeț ca un stejar. Știam că nu pozează. Citisem de la început în ochii lui gătița de a merge la Poporul Cerului. Avea însă și îndatoriri terestre. Își asumase misiunea de a-i ocroti pe cei care au avut încredere în el. L-am întrebat:

– La *turma* dumitale te-ai gândit? Ai spus că ești păstorul ei. Nu porți nicio răspundere față de cei care ți-au dat crezare și te-au urmat? Nu ți se pare că, viu fiind, ai mult mai multe șanse să-i ajuți?

– Cum să ajuți pe cineva, dacă nu ești ajutat de Dumnezeu?

– Ei bine, iată ca Dumnezeuul tău, prin mine, îți întinde o mână salvatoare.

– Mă îndoiesc că te-a ales tocmai pe dumneata drept mesager al Său.

– Nici eu nu cred că sunt trimisul Lui, dar nu exclud că ruga dumitale de a mă schimba o fi ajuns la El. Și, iată, simt că m-am schimbat: nu mai doresc să fiu călăul nimănui. În orice caz – nu azi. Te las să pleci. Mai mult: îți înmânez acest papirus. E un permis de trecere. Ai porțile deschise. Dar trebuie s-o faci acum, cât încă nu m-am răzgândit.

Am cules de pe masă unul din permisele pe care

le pregătisem pentru solii mei și i l-am pus în mână, îndemnându-l:

– Pleacă. Fă tot ce poți ca mâine dimineață să fii cât mai departe de zidurile Romei.

Bătrânul a schițat un gest de ezitare, apoi, cu mâini nesigure, a dosit papirusul sub haină.

– O faci din inimă? N-ai să regreti? m-a întrebat.

– Astăzi minunea a intrat în casa mea, i-am zis, cu gândul la schimbarea lui Zacheu.

– E singura minune pe care n-o pot înțelege.

– Poate că altă dată vom discuta și despre asta. Acum însă nu pierde timpul. Spectacolul s-a încheiat.

L-am condus până la ușă.

– Acest bărbat e liber! am înștiințat pretorienii, apoi, de la balcon, am urmărit cum Sfântul Petru se amestecă cu plebea, pierzându-se în labirintul Romei.

Era pe la chindii. Ca niște păsări negre, norii înghițeau flămânzi lumina de pe cer. Umbrele înserării prindeau a cuceri orașul. Doar în inima mea simțeam cum strălucește soarele, de parcă m-aș fi întors în zorii tinereții.

26.

De la îndoieli – la certitudini

(Suzana)

Voi lua avionul spre casă abia peste două zile. Mai devreme nu se poate (sunt puține zboruri către *nicăieri*). Până atuni, îmi irolesc timpul, căutându-l pe cel care m-a despărțit de sora mea. Există o șansă dintr-un milion să dau de Adi Corn exact așa, cum și el a dat de mine în ziua când mergeam la casting. ...Dar a fost, oare, întâlnirea noastră o simplă întâmplare? Ce căuta pe lângă teatrul în care tocmai intrase Margareta? O urmărea? Dăduse de ea mai devreme? Avea și alți *copoi* cu sine?

„Stop! îmi zic. Nu e bine să-l condamn anticipat. Urmând această pistă, aș putea eșua într-o psihoză maniaco-depresivă”.

La ora mesei, urc din nou treptele restaurantului unde mă invitase Adi Corn. Sper că, poate, va veni la prânz aici.

Sala centrală e aproape goală. O singură masă

e ocupată: o tânără nespus de frumoasă stă pe scaun lângă un bărbat nespus de urât. În așteptarea bucatelor, el îi șoptește ceva la ureche, atingându-i părul cu buzele. Ea râde forțat – un râs prin care încearcă să-și mascheze adevăratele trăiri. Observ toate acestea din mers, îndreptându-mă spre terasă, dar nici aici nu dau de fețe cunoscute.

Sunt dezorientată. Mă doare neîncrederea cu care îl tratez pe Adi. Mi s-a părut mereu un tip onest. Cum altfel ar fi ajuns prieten cu Florin Montana și cu Tudor? Oamenii, ce-i drept, se mai și schimbă. De regulă – în rău. Se pare că omenirea s-a născut din Cain, dintr-un ucigaș de frate. Toți marii criminali ai lumii au lăsat în matricea generațiilor de după ei tipaje ale răutății. Anumite particule din noi provin din sângele unor călăi. Oricând ne putem manifesta ca niște fiare.

De la un gând la altul, ajung la concluzia că și Adi Corn, deși nevinovat în aparență, avea neșansa de a degrada.

Firește, e doar o bănuială născută din panica pe care mi-a transmis-o Margareta. Nu merită să mă agăț de ea. Sunt în derivă. Mă identific cu un vas maritim pe care furtuna încearcă să-l scufunde. Trombe de valuri îl izbesc din toate părțile, strivindu-l sub greutatea lor și încercând să-l ducă în adâncuri. El însă țâșnește ca o săgeată înapoi la suprafață, spintecând talazurile și scuturându-se de spumă. Mă voi scutura și eu de spuma bănuielilor ce mă împiedică să judec clar.

Și totuși, încărcate de suspiciuni, amintirile se furișează spre inima mea ca un dragon flămând...

În seara aceea, după o lună de la înmormântarea lui Florin Montana, am ieșit la plimbare, în compania

câtorva colege de liceu. Nu aveam chef de nimic. Eram în doliu. Ca să mă abată de la gândurile triste, colegele m-au luat cu forța la o discotecă. Nu m-am opus. Oricum eram absentă din realitate. Doar urmăream cu nepăsare veselia celorlalți. Nu departe de mine, o gașcă de băieți bronați, etalându-și mușchii lucrați în sălile de forță, făceau haz de necaz pe contul unui grup de fete care transformaseră ringul într-o bufonadă. Cu hainele transpirate, arătau ca o turmă de bivolițe în călduri. Masculul care le puneă pe jar dansa în mijlocul lor, râzând și chiuind ca un haiduc ieșit pe pajiștea de lângă sat. Făcea mișcări obscene, se lipea de ele, le pipăia, le provoca. În clipa următoare, l-am recunoscut... Era Adi Corn!

Nu mi-a venit a crede ochilor. M-am revoltat. Cum e posibil să râzi și să dansezi, când de curând ți-ai pierdut prietenul într-un incendiu?!

– Și ce dacă? mi-a reproșat Adi cu ciudă. Ce s-ar schimba, dacă m-aș lamenta ca tine? Cu ce l-aș ajuta? Înțelege odată că Florin Montana nu mai este! Trage obloanele și dă-l uitării.

– Nu pot!

– E doar problema ta. Pe mine nu mă implica în asta. Am numeroase alte motive pentru întristare.

Mi-a întors spatele și, dansând din mers, s-a îndreptat spre *bivolițele* din ring.

Altă dată, mai precis – anul trecut, Tudor Cerescu m-a luat în vizită la Adi Corn. Îi sugerasem că am nevoie de o ieșire în natură. Treceam printr-o depresie severă (un fel de criză de identitate). Apare pe neașteptate. Îți bate la ușă și prinde a te roade, a te umili. Astfel, devii nefericită și, dacă nu te smulgi cât mai curând din

gheara ei, îți toarnă pesimism în suflet.

Totul pornește de la relațiile cu cei din jur. Învârtindu-te printre admiratori, deodată sesizezi că nici unul dintre ei nu se gândește la căsătorie. Ești bună de orice. Nu însă și de soție. Or asta, îți dă de înțeles că tinerețea a trecut. Și, chiar dacă datele din buletinul de identitate mai au capacitatea să te liniștească, farmecul obișnuit s-a dus. Constatarea te pune serios pe gânduri. Te simți însingurată. Suferi. Cobori ștacheta. Ești gata să devii cooperantă, dar nu mai ai cu cine.

Pe măsură ce ne maturizăm, această suferință ne sperie din ce în ce mai tare. Cât timp suntem încă naive, visăm la dragoste ca la o poveste. Dar vine deziluzia și te alungă din povești. Nu mai poți crede în ele, iar dacă, la prima dragoste, ai fost și părăsită cu brutalitate, mai apoi toată viața asociezi iubirea cu teama de a nu fi părăsită...

Până la urmă, mi-am zis că trebuie să fac ceva. Să-mi schimb măcar exteriorul, să-mi ameliores defectele. Astfel, m-am dus la coafor. Mi-am retezat părul. Mi l-am vopsit. Am îmbrăcat o fustă strâmtă. M-am dat cu alt parfum și am ieșit în oraș, aproape strigând: „Poftim! Sunt disponibilă!” Dar nimeni nu mă observa.

Seara târziu am revenit acasă obosită. Am făcut o baie, am pus pe mine un halat, m-am cocoțat în pantofii cu cele mai înalte tocure și am venit așa, goală, în fața oglinzii. Speram să descopăr măcar ceva în stare să mă consoleze, dar am rămas dezamăgită și, fără să vreau, am început să plâng.

– Ce ți-a venit? m-a întrebat Tudor, când m-a surprins într-o asemenea stare.

– Nu vezi? Sunt demoralizată, i-am zis. E din ce în

ce mai puțină agitație în jurul meu, iar asta mă sperie, îmi dă senzația că îmi lipsește ceva esențial.

– Comunicarea?

– Mai degrabă – dragostea. Am ajuns la vârsta când nu mă satisface mai nimic.

– Poate că te-ai maturizat.

– Ba am îmbătrânit!

El a râs din toată inima:

– Încerci să-mi smulgi un compliment?

– Sunt panicată.

– Tu, care ai toată viața înainte, te plângi că nu mai ești o fetișcană?

– Când mă gândesc că aproape toate colegele mele de clasă sunt deja măritate (unele – chiar și a doua oară) mi se face milă de mine.

– E contraindicat pentru slujitoarele Thaliei.

– Să fii actriță înseamnă să fii nefericită?

– Dimpotrivă: ai șansa să trăiești și fericirea personajelor cu care vii în scenă.

– Scena e joc, nu viață.

– Acceptă rolul ca pe un destin.

– Poate că destinul meu nu are nimic cu actoria?

Poate că viața mea are alt sens?

– Și care ar fi el?

– *Fericirea!* i-am răspuns. Aș vrea să fiu fericită. Asta aștept eu de la viață. Și nu oricând, ci azi, acum!

– Toate la timpul lor.

– Adevărata fericire nu suportă să fie amânată pentru mai târziu.

Fața lui Tudor s-a distins într-un surâs al omului care știe mult mai multe, decât lasă să se întrevadă.

– Greșești amarnic, mi-a zis cu blândețe. Viața e

mult mai cuprinzătoare decât cea mai înțeleaptă idee despre ea. Dacă n-ai înțeles asta până acum, reiese că ești încă foarte tânără!

Adi ne aștepta în curtea vilei sale, într-un pavilion deschis, cu vedere superbă spre Nistru. Credeam că vom nimeri în mijlocul unei companii gălăgioase: își sărbătorea ziua de naștere. Era firesc să-l găsim între rude și prieteni. El însă era singur și trist. Totuși, de cum ne-a văzut, s-a îmbărbătat, înveselindu-se și transformându-se într-un amfitrion atent și dornic să ne satisfacă toate doleanțele. Spre deosebire de mine care mă pomenisem într-un univers necunoscut, Tudor cunoștea și casa și împrejurimile. Alte câteva vile albeau prin marea de verdeață. Doar jos, nu prea departe de locul unde ne aflam, se vedea o clădire masivă, cu trei caturi, împrejmuită cu sârmă ghimpată.

– O închisoare într-un colț de rai? am întrebat mirată.

Incomodat, Adi m-a lăsat să trec în față, lângă balustradă, prefăcându-se că nu m-a auzit, iar Tudor s-a grăbit să-mi lămurească:

– Pe timpuri, imobilul a fost un spital militar. În prezent, e un sanatoriu privat pentru rezerviștii militari.

Nu am dat aproape nicio importanță aceluia mic detaliu. Astăzi însă îmi amintesc că, privind clădirea, am avut o strângere de inimă, de parcă cineva, foarte apropiat mie, m-ar fi chemat în ajutor. Poate că exagerez. Poate că eram prea tulburată, iar întâmplarea a deschis, spontan, porțile iadului la doar un pas de inima mea. Totuși, în clipa următoare până și pădurea mi s-a părut pustie, de parcă vietățile din ea s-ar fi temut să-și trădeze prezența, ca nu cumva cineva să le

prindă și să le tortureze.

Mai țin minte că între vila lui Adi și celelalte case din apropiere nu se vedea nici o potecă. Singurul drum de legătură cu lumea din afară ducea spre sanatoriu, nu spre vecini.

– Nu ai vecini sau te-ai certat cu ei? l-am întrebat pe Adi, iar el, înțelegând la ce anume mă refer, mi-a răspuns printr-o alegorie:

– Întrebat fiind, când va veni sfârșitul lumii, un înțelept o fi răspuns: „Când nu vor exista cărări între vecini”...

Făcând conexiunea dintre amintiri și bănuieli, am avut și eu (la fel ca sora mea) o reacție de panică și consternare: Adi Corn, cu bună seamă, era cel pe care Margareta îl numise *Bestia*.

27.

Stăpân al lumii sau un fir de praf?

(Roma Antică)

La nici o săptămână după ce m-am despărțit de Sfântul Petru, eu, Nero, ies de la Circul lui Caligula și mă îndrept spre Agger Vaticano – o piață de dincolo de Tibru unde, în fiecare sâmbătă, se joacă „*spectacolul crucificării*”: zeci de creștini sfârșesc în chinuri ca Iisus Hristos.

Zăduful e insuportabil și, totuși, o mulțime de „spectatori” roiesc ca viespile în jurul răstignirilor pregătite pentru condamnați. Se vede că oamenii de rând au o predilecție aparte pentru suferință. Durerea îi atrage. O savurează. O gustă cu voluptate sadică, de parcă nefericirea altora i-ar face pe ei mai fericiți. Până și mie mi se face silă de plăcerea lor. Miroase a sălbăticie.

Merg, fără un scop anume, spre grupul arestaților. Pretorienii fac uz de scuturi, ca să împingă în lături mulțimea curioasă. Nu știu ce mi-a venit să vizitez tocmai acum acest sinistru loc. De altfel, nu e pentru

prima oară când bat străzile Romei, fără speranța să ajung acolo unde m-am pornit. Abia când mă opresc în fața condamnaților, înțeleg precipitat ce m-a călăuzit până aici: în mijlocul arestaților, ca un părinte, stă în picioare Sfântul Petru! „Nu e posibil, mă gândesc. Doar l-am eliberat”.

– Din câte știi, urma să pleci din Roma, îi amintesc, apropiindu-mă de el. De ce te afli printre condamnați?

– Destinul hotărăște când și unde să te afli, îmi răspunde.

– Ți-am oferit ocazia să te salvezi. Cine te-a obligat să te întorci?

– Învățătorul meu.

– Spuneai că nu există o altă ființă mai mărinimoasă decât El.

– Așa și este.

– Atunci?

– Ne-am întâlnit și am vorbit, iar El mi-a dat de înțeles că nu fac bine, părăsindu-mi turma.

– Doar a murit pe cruce la Ierusalim. Cum ai putut să-l vezi și să vorbești cu El?

– A înviat din morți, îmi spune simplu, apoi, învăluindu-și părtașii de credință cu privirea, își drege glasul și li se adresează:

– Adevărat vă spun: Iisus Hristos a înviat!

– Cum să învie, dacă fusese mort? se aude vocea unui sceptic dintre „spectatori”.

– Sunt unul dintre martori, îi răspunde Petru. Am văzut totul cu ochii mei... Am văzut cum L-au bătut în cuie, cum a murit... Eram și noi, elevii lui, mai mult morți decât vii. Stăteam ascunși într-un șopron și tremuram de frica chinuitorilor trimiși să ne vâneze, iar El zăcea într-un mormânt păzit de străji. Intrarea

fusesse astupată cu o piatră. Patru bărbați voinici abia dacă erau în stare să o miște. O-o, cât ne-a durut și cât am suferit! Dar în a treia zi, Maria Magdalena, una dintre surorile cu care împărtășeam credința, a alergat în mijlocul nostru și ne-a strigat: „Bucurați-Vă! Iisus a înviat din morți!” La început, nu ne-a venit a crede. Apoi am pornit cu toții spre mormânt. Piatra de la intrare fusese strămutată. Mormântul era gol! Doar giulgiul în care fusese El înfășurat se mai afla pe lespede. Minunea se înfăptuise! Învățătorul era viu! În aceeași seară, stând cu ușa încuiată, ne-am pomenit cu El față în față. Și-a făcut apariția ca din senin, fără să deschidă ușa și ne-a spus: „Pace vouă”. Și era viu. Și lumina ca o divinitate... La opt zile după înviere, Toma, unul dintre ucenicii care nu fusese cu noi când L-am văzut pentru întâia oară, a pus la îndoială acest fapt: „Nu voi crede nimic din ceea ce mi-ați povestit, până când nu voi vedea cu ochii mei semnul cuieiilor din palmele Sale”. Tocmai atunci, Învățătorul și-a făcut din nou apariția printre noi și i-a zis: „Vino mai aproape, Toma, și privește-mi mâinile. Pune degetul în coasta Mea și nu te îndoi”. Toma s-a apropiat de Iisus și, pipăindu-i rănilor cu degetul, a exclamat: „Acum văd și cred”. La care Mântuitorul i-a răspuns: „Ai văzut și ai crezut. Dar cu adevărat fericiți sunt cei care nu au văzut și au crezut!” ... Eram acolo, lângă Învățătorul meu, și vă asigur că totul s-au întâmplat exact așa. Dar vă întreb: voi credeți?

– Da! răspund creștinii într-un singur glas, de parcă mărturia ar răsuna din pieptul tuturor celor prezenți pe Agger Vaticano.

– Știu ce simțiți în clipa asta, își reia Petru discursul. Așteptați din partea Cerului măcar un semn,

o cât de mică dovadă a faptului că merită să vă jertfiți... Ei bine, el (semnul pe care vi-l doriți) v-a fost trimis prin mine!

Coborându-și vocea, sfântul le mărturisește:

– Mai multă vreme, am fost urmărit și pus sub acuzare. Mă aștepta crucificarea... Și, recunosc, nu am tăria lui Iisus Hristos. Sunt ca și voi – un simplu muritor. Am șovăit. M-am speriat. Am vrut să fug din Roma. Ba chiar un suflet bun m-a ajutat să trec de străji. Deja scăpasem. Ieșisem din cetate și mă aflam pe Via Appia, când dintr-odată mi-am întâlnit Învățătorul. Era la fel de tânăr ca și în ziua învierii Sale. „Iisuse! am strigat plin de uimire. Încotro te îndrepti, Doamne?” La care Iisus mi-a răspuns: „Am venit la Roma, spre a fi din nou crucificat”... Vă dați seama? Învățătorul știa ce vă așteptă azi, aici. Știa că trebuie să fiți bătuți în cuie și El venea să moară lângă voi, în locul meu... Cum să admit așa ceva? Cum să vă părăsesc, fugind de soartă? Nu am putut. Și m-am întors... Voi mă considerați păstorul vostru. Deci, e de datoria mea să fiu cu voi până la capăt. Nu plângeți! Nu vă temeți! Prin moarte, ne vom uni cu El! Ce altă dovadă să mai așteptăm din partea Lui? Credința este darul pe care trebuie să-l acceptăm fără dovezi!

Mă uit în ochii condamnaților și văd speranță. Uluiitor ce forță de îmbărbătare are Sfântul Petru!

Când liniștea se reinstaurează, îi anunț:

– Ca împărat al Romei, eu, Nero, am dreptul să grațiez un condamnat la moarte. Vreau să ofer această șansă Apostolului Petru!

Mulțimea de pe Agger Vaticano izbucnește în urale. Doar Petru, potolind-o, îmi răspunde:

– Mare e mila Domnului, când vrea să facă o

minune. Îți mulțumesc că nu te-ai împietrit cu totul. Dar, dacă vrei cu bună seamă să salvezi un om nevinovat, atunci dă ordin să fie grațiat cel mai tânăr dintre condamnați.

Își întoarce privirea spre un copilandru.

– Vino, Ioan! îl strigă. Ești liber. Împăratul Nero îți dăruiește viața.

Ar fi fost nedemn din partea mea să mă împotrivesc.

– Așa să fie! confirm ca un actor ce sunt.

– Cât despre mine, mi se adresează Petru, poruncește călăilor să mă răstignească nu ca pe Iisus Hristos, ci invers: cu capul în jos.

– De ce? mă mir, dar nu primesc nici un răspuns.

O oră mai târziu, în timp ce Petru suferă pe cruce, descopăr în privirea lui, aproape stinsă, o lume tainică, fermecătoare și imensă, întinzându-se până dincolo de infinit, cu galaxii din ce în ce mai mici și mai îndepărtate, cu rude și prieteni trecuți în neființă, cu îngeri, heruvimi și sfinți, cu nenăscuți care își caută părinții. Și toate acestea – în palmele ocrotitoare ale Demiurgului.

Atunci, nimicnicia mea devine evidentă: eu, împăratul Nero, deși stăpân al lumii, sunt doar un fir de praf!

29.

Împăcarea cu sine

(*Malul Nistrului*)

Zăpezile din mine – aceste ploi înghețate din care tristețea își crește viitoarele fluvii – au prins a se topi. Nu mai sunt încătușat de ele. Nu mă mai agăț de suferință. De câteva zile, pieptul mi s-au umplut de robustețe, de parcă cineva a rupt în două zăgazul unui lac de munte în care fusese întemnițată energia mea, lăsând-o să curgă în torente turbulente și să ducă cu ea toate necazurile mele.

– Omul poate cuceri tot felul de împărății. Nu însă și Împărăția Cerului, m-a provocat la discuție împăratul Nero. Poți intra în ea doar dacă ești neîntinat. Eu, de aproape două mii de ani, rătăcesc în căutarea unei porți deschise și nu pot da de ea...

A spus-o pe un ton înfiorător de pesimist. Poate că aștepta să-l consolez, dar am tăcut. L-am ocolit și am ieșit afară. Chemarea primăverii răsuna în mine ca un strigăt de biruință. Simțeam nevoia contactului

cu Nistrul, cu puterea lui. Abia când am atins valurile reci cu palma, am înțeles că tot ce e frumos și viu în jurul meu așteaptă de la mine ocrotire. Până mai ieri, m-am limitat să văd doar lucrurile pe care le puteam percepe fără să mă uit la ele. Știam că sunt acolo. Le simțeam, le auzeam. Țineam minte cum arată, cum se mișcă, cum sunt distribuite, purtându-le în minte oriunde m-aș fi deplasat. Era depozitul memoriei în care păstrăm, așa cum e firesc, toate proiecțiile din spațiu și timp. Dar nu ele constituiau balastul care mă trăgea la fund. În cealaltă jumătate a minții păstram o sumedenie de amintiri. Multe din ele – încărcate de setea unei răzbunări incerte. Ele alcătuiau povara sufletului meu. Ca să fiu fericit, urma să mă debarsez de ele. Dar cum?

La început, mă comportam aidoma unui oștean căruia nu-i place primejdia, dar care permanent e angajat într-un război dus pentru pace. Pacea râvnită de mine se numea *împăcarea cu sine*. Venise timpul să mă împac nu atât cu mine, cât cu Îngerul meu Păzitor, pe care nu o singură dată îl dezamăgisem. Îngerii, de altfel, ne vizitează, uneori, sub chipul unor prieteni sau persoane necunoscute care spun și fac ceea ce urma să spună sau să facă Îngerul nostru. Neînțelegând că stăm de vorbă cu el, îl ignorăm, îl trecem cu vederea și doar arareori, odată sau de două ori în viață, atingerea lui, deși imperceptibilă ca o rază de lună, ne provoacă atâta ușurare, încât suntem gata să devenim și noi lumină sau iubire. Cel mai mare păcat e să nu iubești. Iar cel mai mare blestem e să nu poți să iubești.

Îmi triesc amintirile, de parcă le-aș sorbi cu paiul dintr-un vas fără de fund. Doar așa reușesc să-mi demontez trecutul, depistând în el o sumedenie de

lucruri inutile. Până și teatrul, la care ținusem ca la un copil, acum mi se pare golit de importanța pe care i-o atribuisem. Deși mă doare încă, mi-a devenit străin. Orice gând legat de el lovește în mine ca un glonte. Trebuie să-l dau uitării, ca să nu mă tortureze. Da, l-am pierdut și asta mă apasă, dar nu este o pierdere fără de care să nu pot trăi. Abia după ce îți pierzi demnitatea, nimic altceva nu înseamnă pierdere. Or, eu n-am renunțat la demnitate, nici la vechile mele principii și valori morale.

„Lumea are culorile dispoziției noastre”, îmi ziceam în gând, hotărât să fiu din nou un om echilibrat. Ca să nu dau greș, din șirul de ferestre deschise către viitor, le alegeam pe cele însorite și prindeam a privi lumea prin ele...

La ora mesei, vioi și optimist, revin la vila prietenului meu, dar... Surpriză! Pe terasa de la intrare, dau de Suzana. Stă pe unul din șezlonguri, sprijinită de o geantă de călătorie.

- Tu? o întreb mirat. Ce faci aici?
- Te aștept.
- Demult?
- Nu are importanță... Mă bucur că ai rămas la vilă.
- Cauți odihnă?
- Nu, răspunde ea.
- Atunci?
- Sunt multe de vorbit.

Arunc o privire precaută în jur și o invit în casă. Suzana își lasă geanta în antreu, rostind:

– Când am fost aici, anul trecut, toate arătau un pic altfel.

– Ăsta e Adi. Mereu modifică ceva. Totuși, de unde

ai aflat că stau la el?

– M-am întâlnit cu Adi la Paris.

– Avea adresa ta?

– A dat de mine absolut întâmplător.

– Ți-e foame?

– Am luat masa în avion. Nu vreau nimic. Doar să mă aduc în ordine.

– Nicio problemă.

Un sfert de oră mai târziu, afișând un surâs ambiguu, Suzana mă anunță:

– Cu sau fără voia ta, aş dori să înnoptez aici...

– Perfect. Există spațiu pentru un batalion întreg. Doar să-l previn pe Adi.

– Nu! mă oprește ea. Te rog din suflet, să nu vorbești cu el!

Reacția ei mă alarmează.

– S-a întâmplat ceva?

– Da. Ceva deosebit de grav.

O spune și izbucnește într-un plâns nestăvilit. Aduc în grabă un pahar cu apă. Îl bea printre sughituri și, frământată de ceva exasperant, imploră:

– Nu-l contacta, te rog! În orice caz, nu azi. Iar dacă vrei să plec imediat, atunci arată-mi, mai întâi, icoanele din vila lui.

Rămân fără cuvinte. Neliniștea prinde a crește în mine ca iarba după ploaie. Îmi deschei un nasture de la cămașă și, inspirând tot aerul din încăpere, precizez:

– Icoanele?

Nerăbdătoare, Suzana mă îndeamnă:

– Du-mă prin toate încăperile. Arată-mi unde sunt.

– Ce ți-a venit? Explică-mi.

– Una dintre icoanele lui Adi ascunde un secret...

E o chestiune de viață și de moarte.

Nu știu ce atitudine sa iau. Îi spun:

– Nu-mi amintesc să fi văzut în vilă vreo icoană.

– Există! Sunt sigură de asta. Trebuie să existe.

– Dar lămurește-mă odată, de ce ți-e teamă să nu afle Adi că ai venit aici?

– Sunt sigură că n-o să-ți placă adevărul despre el.

– Și totuși...

– E un tip periculos.

– Mai lasă-mă!

– Ei, vezi?

– Ne cunoaștem de o viață.

– Și ce dacă? E un actor desăvârșit.

– Vorbim despre același om?

– Duce o viață dublă. E prins într-o afacere murdară. Torturează oameni.

– Poți fi mai explicită?

– În „sanatoriul” de lângă vila lui, testează medicamente psihotropice.

Par niște aberații. O contrazic:

– Nu poate fi adevărat! Cine ți-a spus așa ceva?

– Cineva care a reușit să scape din calvarul lor.

– Cine?

– Margareta, sora mea.

– Nu mi-ai zis niciodată că ai o soră.

– Pentru că niciodată nu am avut ocazia s-o fac.

Vede stupoarea de pe chipul meu și, în pofida faptului că e la fel de agitată ca și mine, mă ia de mâini și mă imploră:

– Dacă ții măcar un pic la mine, permite-mi să-ți demonstrez că am dreptate.

– Aștept dovezi, nu vorbe, îi spun rigid, încrucișându-mi brațele a supărare.

Cu voce stinsă, Suzana prinde a-mi destăinui povestea Margaretei. Ascuns în semiîntunericul atelierului de pictură, împăratul Nero ne spionează din ce în ce mai curios.

Sunt descumpănit de ceea ce aud, dar nu pun întrebări, n-o întrerup, n-o contrazic. Când încheie, mă întreabă:

– Acum mă crezi?

Am o stranie senzație de disconfort, de parcă aş fi asistat la disecarea unui cadavru. Nu pot admite că Adi este implicat în ceea ce insinuează ea. Şi dacă se înşală? Dacă nu va găsi nicio dovadă care să-l încredinţeze? Cum mă voi uita atunci în ochii lui?

Aş comite, probabil, o mare imprudenţă, permiţându-i să scotocească vila, fără acordul prietenului meu. Pe de altă parte, dacă pericolul de care mi-a vorbit este real, atunci, împiedicând-o, aş deveni un complice la crimă?

Cum ar trebui să mă comport?

Stăm în picioare, uitându-ne pierduţi unul la altul.

– Bănuielile nu sunt dovezi, îmi spun într-un târziu şi mă îndrept spre uşă, dar, înainte să părăsesc vila, adaug: Ai la dispoziţie două ore, să mă convingi că nu greşeşti.

30.

Icoana furată

(Depozitul secret)

Atitudinea lui Tudor față de nesocotința mea nu mă descurajează. E normal să se revolte. I-am acuzat prietenul, fără să-i prezint nicio dovadă certă. Are tot dreptul să mă expedieze de unde am venit. El însă mă lasă singură în casă și, astfel, îmi acordă avantajul de a găsi ceea ce caut. Trebuie să profit de asta. Să dau de adevăr. Faptul că sora mea continuă să fie hăituită chiar și la Paris demonstrează că taina savantului nu a fost descoperită.

Firește, implicându-mă în căutarea cercetărilor lui Dorian Filip, mi-am asumat un risc enorm, dar nu mă pot abține.

Examinez în grabă încăperile. Vila e spațioasă și bogată. Poți găsi orice în ea, afară de icoane. Pare să aparțină unui burlac ateu.

Când trec prin atelierul de pictură, am o strângere de inimă, de parcă încăperea s-ar afla în stăpânirea unui

spirit odios. Dintre toate lucrurile, îmi captează atenția portretul unui împărat roman. Îl recunosc imediat. E Nero! Mă urmărește cu ochi iscoditori. Are privirea unui animal de pradă pe care prezența mea îl deranjează. Pe timpuri, când urma s-o joc pe Virginia, iubita lui, vrând să fiu cât mai convingătoare, m-am documentat, am răsfoit reviste, cărți, albume. Astfel, m-am ales cu imaginea unui personaj terorizat de un duel interior, în care iubirea se confrunta cu setea de mărire. Am avut în față zeci de ilustrații, majoritatea reprezentând statui și busturi ale împăratului. Dar, straniu: cu cât mai multe detalii descopeream în viața lui, cu atât mai multe lucruri inexplicabile se întâmplau în viața mea. Devenisem irascibilă și agresivă. Mă certam cu toată lumea. Treceam prin stări de panică și stres. La început, credeam că neplăcerile mă afectează doar pe mine. Ulterior însă, am observat că și alți actori prinși în spectacol păreau săriți de pe fix, fiind gata să rupă în bucăți până și cele mai trainice relații de prietenie. Ne stăpânea pe toți un fel de *ciumă emoțională*. Aveam vedenii. Voința ne era paralizată. Repetițiile ne oboseau. Păream captivii unei stări de nebunie care ne storcea de energie. În cele din urmă, din lipsă de finanțe, spectacolul a fost exclus din repertoriu, iar noi, ca prin minune, am reintrat în albia normalității.

Acum stau curioasă în fața portretului lui Nero și mă întreb, la ce bun să irosești vopsea și timp cu chipul unui dictator din Roma Antică? Să fie Adi un fan al tiraniei?

Mă îndepărtez în grabă de portret și, brusc, în cel mai îndepărtat colț al atelierului, descopăr o mică ușă camuflată în mobilier. Trec peste prag, pomenin-du-mă într-o încăpere lungă și îngustă ca o debara fără ferestre,

având pereții acoperiți cu rafturi. Mici statuete, vase de lut, monede, arme și multe alte obiecte străvechi sunt distribuite pe polițe ca în depozitul unui muzeu. Examinez în treacăt exponatele, dar nu găsesc nimic asemănător cu o icoană. În schimb, în umbra altor lucruri, îl văd din nou pe Nero – acum întruchipat într-un bust de marmoră. E așezat cu neglijență în spatele câtorva statuete din aceeași epocă. Nu îndrăznesc să mă ating de el. Sunt sigură că bustul îmi este cunoscut. Forțez memoria și, fără un efort prea mare, îmi amintesc...

Într-o toamnă, am participat la o licitație de artă. M-am dus din simplă curiozitate, ca la un spectacol. Se adunase o mulțime de oameni, majoritatea veniți doar să admire exponatele. La intrare, mi-a atras atenția un bărbat voinic, cu fruntea dosită sub borurile unei pălării de gangster. Avea mustăți și barbă. Păreau lipite cu adeziv de machiaj. Purta o pelerină mare, de culoare neagră, sub care putea dosi orice. De cum a pătruns în Sala de Expoziție, s-a făcut nevăzut printre ceilalți vizitatori. Agitația era mare. Nimeni însă nu vorbea prea tare și nu se atingea de exponate. Oaspeții se plimbau pe lângă ele, le admirau, calculau costul real și cel cu care presupuneau că se vor vinde. Majoritatea erau oameni de creație. Se cunoșteau. Se salutau, își strângeau mâinile, făcând schimb de impresii.

Bărbatul în negru nu s-a reținut prea mult în preajma exponatelor. A intrat direct în sala de licitații și s-a așezat în spate, neînsoțit de nimeni. Emană un aer amenințător. Când sala s-a umplut treptat, licitatorul s-a ridicat la tribună, cerând puțină liniște.

„Vom licita mai întâi obiectele cu preț redus”, a anunțat el la microfon.

Totul s-a vândut rapid și fără controverse. Doar în clipa când pe masa de vânzare a fost instalat bustul lui Nero, bărbatul în negru a devenit foarte atent, dublând prețul inițial. Un alt bărbat a încercat să-l înfrunte, dar el părea de neclintit. Am rămas uimită că cineva era gata să dea atâta banărit pentru un lucru de nimic. În cele din urmă, misteriosul cumpărător a achitat suma negociată și, învelind bustul într-o pânză de catifea, s-a făcut nevăzut, înainte ca cineva să prindă de veste în ce direcție a luat-o...

Prinsă de vârtejul căutărilor, nici nu-mi dau seama că cele două ore se scurg pe nesimțite.

– Ei, cum? Ai găsit ce căutai? mă întreabă Tudor, dând de mine în depozitul din debara.

Expresia de pe fața mea vorbește de la sine:

– Îmi pare rău.

– Și mie.

– O casă fără de icoane.

– E vilă, nu biserică, îmi amintește Tudor.

– Unicul loc în care speram să am noroc este acest depozit, dar nici aici nu văd nimic.

– Cum ai intrat în el?

– La fel ca tine.

– Straniu. Lucrez aproape zilnic în atelier, dar nu am observat nicio intrare.

– Pictezi?

– Când obosec să scriu.

– Să înțeleg că Nero e al tău? Tu l-ai făcut?

– Așa se pare.

– Te îndoiești?

– Sunt lucruri stranii legate de acest portret.

– Nu ai știut că Adi colecționează vechituri?

Tudor surâde îngăduitor:

– Multe dintre ele costă o avere.

– Într-adevăr... Eram de față, la o licitație, când, deghezizat într-un străin, Adi a plătit o sumă foarte mare pentru acest bust.

Arăt cu ochii spre bustul împăratului.

– In-te-re-sant! exclamă Tudor, trăgându-l silabele. Deci, Nero e omniprezent în spațiul acestei vile.

Ia bustul de pe raft, examinându-i mai cu seamă ochii și comentând:

– Nero era pasionat de artă. Făcea mici statuete, busturi, bibelouri. La început – din ghips, apoi – din marmoră. În cele din urmă, s-a modelat pe sine în mai multe busturi. Două dintre ele se spune că arătau ca vii. A preluat lumina din ochii fiarelor aduse la Circ să lupte cu gladiatorii și a fixat-o în globii de cristal. Când cele două busturi au fost dezvelite în fața senatorilor, unii au leșinat, iar alții au fugit din sala de ședințe. Acesta însă e un kitsch, o reproducere fără valoare.

Vorbind, Tudor întoarce bustul pe toate părțile și, brusc, sub baza lui, descoperă un mic buton din marmoră, montat cu iscusință în interiorul soclului.

– Foarte ciudat! exclamă, ținându-l apăsător.

În aceeași clipă, se aude un zgomot înfundat, de parcă mai multe lacăte ascunse în zidăria casei s-ar descuia pe rând, permițând peretelui din spatele debaralei să se miște pe niște șine de metal și să deschidă o intrare într-un spațiu necunoscut. Surpriza e atât de mare, încât, clipe la rând, rămânem într-o muțenie șocantă. Trăim ca într-un film de groază pe care nimeni nu a reușit să-l toarne, el existând doar în închipuirea noastră.

Mă uit cu teamă la scările ce coboară către demisol.

Înainte să ne folosim de ele, Tudor blochează intrarea cu o piesă de mobilier.

– Nu am încredere în *ușile-surpriză*, îmi explică.

Cu mare grijă, pătrundem într-o cameră boltită, săpată în roca stâncii pe care se înalță vila. Pare un buncăr din beton armat capabil să reziste oricărui atac cu bombă.

– O pivniță ascunsă? întreb în șoaptă, temându-mă să nu fiu auzită de eventualii paznici ai acestui sarcofag.

Mai multe lămpi cu senzor inundă încăperea într-o lumină de neon. Nu se aude niciun zgomot, de parcă ne-am afla în temnița secretă a unui feodal. Aerul e rece, dar uscat. De undeva, din alte spații, prin numeroase țevi de ventilare, pătrunde un val de aer proaspăt. Un șir de aparate electronice, supraveghind temperatura, mențin un mediu favorabil păstrării lucrurilor ce se tem de umiditate. Explicația ne vine imediat ce descoperim mai multe tablouri în ulei și acuarelă, distribuite pe un suport asemănător cu un rastel. În peretele opus se vede încă o ușă masivă, prevăzută cu încuietori cu cifru și ascunzând, probabil, alte încăperi cu destinație misterioasă.

Luat prin surprindere, Tudor exclamă:

– Ca să construiești așa ceva, trebuie să fii un tip paranoic.

– Sau să ai o taină pe care s-o ascunzi cât mai departe de ochii celorlalți, îl completez, cu gândul la povestea Margaretei.

– Nu-mi pot imagina că Adi este implicat în conspirații ilegale.

– Iar eu sunt sigură că Margareta a avut dreptate.

Ca să nu reluăm disputa pe această temă, Tudor

trece în revistă tablourile de pe suport și îmi explică:

– Câteva dintre ele fac parte din Patrimoniul Cultural al Europei, dar sunt considerate dispărute.

Simt furnicături de groază prin tot corpul. Îmi dau seama că am pătruns în miezul unui mister periculos. Viața însăși e zidită pe o taină, omul fiind cea mai secretă dintre ele. Și totuși, îmi vine foarte greu să-mi stăpânesc neliniștea.

O lucrare e învelită într-o hârtie de protecție. Tudor desface învelitoarea, scoțând la iveală trei panouri de lemn prinse între ele cu balamale de bronz și încuiate cu o cataramă.

– Tripticul lui Florin! îmi scapă de pe buze un strigăt de uimire.

Tot atunci, o lumină invizibilă coboară din tablou în demisol. Întunericul din noi se risipește. Frica dispare, iar încrederea în bine devine atotbiruitoare.

– E *Îngerul* la care a lucrat Florin Montana! insist din ce în ce mai convinsă și mai agitată. De unde s-a luat aici?

Fața lui Tudor exprimă doar nedumerire.

– Într-adevăr, e stilul lui Florin. Iar acești ochi de înger... Sunt ochii tăi!

Mă podidește plânsul. Sunt răvășită.

– Din câte știu, toate lucrările prietenului meu au fost distruse de incendiu... Reiese că una a supraviețuit. De ce, totuși, aici se vede semnătura altcuiva?

– Ce semnătură?

– Privește, mă îndeamnă Tudor.

– *Adi Corn*? E strigător la cer! Cum a putut!?

Mi-l amintesc pe Adi, împiedicându-mă să mă apropiu de atelierul înghițit de flăcări.

Mă țin de inimă, întrebându-mă: a fost o simplă

întâmplare sau cineva a pus totul la cale?

– Ce ai?

– Incendiul putea fi declanșat de Adi?

– Să nu exagerăm!

– Dar nu este exclus.

– S-au efectuat suficiente expertize. A fost un accident, îmi amintește Tudor, apoi desprinde pe neașteptate ceva din spatele tabloului și mă întreabă: Nu asta căutai?

Ține în mână un stick minuscul.

– Doamne! Chiar l-am găsit? Unde era?

– Cineva l-a fixat cu bandă adezivă în partea posterioară a tripticului, pe care l-a confundat, probabil, cu o icoană.

– De fapt, asta și este!

– Să ne grăbim! Acum ne paște un pericol foarte mare.

Mă ajută să ies din „ascunzătoarea” lui Adi, închizând la loc ușa secretă.

Când traversăm atelierul, privirea împăratului ne sfredelește ca un burghiu de foc...

31.

Destinul – o zbatere de aripi

(*Virginia*)

Înainte să părăsesc Roma, am urcat pe una din cele șapte coline ale ei și am privit cu scârbă înapoi. Orașul etern arăta, ca de obicei, aglomerat de vânzoleala pietonilor pestriți și gălăgioși, înghesuindu-se în jurul pieței de carne și călcând cu nepăsare pavajul îmbibat cu sângele animalelor sacrificate la abatorul din vecinătate. Legate cu funii, vitele încă neînjunghiate mugeau speriate, așteptându-și rândul și privind îngrozite agonia suratelor lovite de cuțit. Tabloul m-a zguduit, făcându-mă să-mi dau seama că și eu, împăratul Nero, eram un animal vânat pentru sacrificare.

Plutind peste acoperișuri, mirosul de fum și de grăsime arsă, ajungea până la mine, îmi pătrundea în ochi, în haine și în minte, amplificându-mi dezgustul pentru ceea ce lăsam în urmă. Roma, cu toată splendoarea și mizeria ei, nu mai era a mea. Îmi devenise străină și ostilă. Sute de ochi mă căutau,

probabil, ca să mă trădeze.

În partea veche a orașului, nu reușisem să reconstruiesc toate cartierele distruse de incendiu. Privindu-le, am constatat că arătau ca un cimitir în ruină. Asta, de fapt, lăsam în urmă – un cimitir abandonat, dar tot asta duceam și cu mine – o inimă întemnițată într-un mormânt.

Unde greșisem? Pe cine supărasem?

Nu e secret că unii mă condamnau pentru aceleași lucruri, pentru care alții mă adora. Dar ura de unde se luase? Cine fusese ținta ei: actorul anonim sau împăratul Nero? Care dintre ei fusese condamnat? Mai eram în stare să salvez măcar o parte din esența mea? La urma-urmei, ce vină aveam eu ca actor? Să moară împăratul! El, Nero, e un criminal. El să răspundă! Dar actorul? De ce să piară pe același eșafod?

Recunosc, am fost un împărat controversat. Nimeni nu mi-a cunoscut adevărata față. Pe toți i-am derutat. Nu mi-a păsat ce se va scrie despre mine după ce nu voi mai fi. Credeam că sunt nemuritor. Eram convins că toți îmi datorează iubire și recunoștință. Uitasem că, alcătuind biografia mea, scribii vor întreba nu plebea, ci patricienii ce atitudine nutresc față de mine? Istoria e făurită de popor, dar nu poporul decide cine să rămână în istorie. Credeți că arcurile de triumf din Roma se datorează doar conducătorilor de oști? Cezar i-a înngenuncheat pe gali. Oare de unul singur? În bătălia de la Filippi, au murit mii de romani. Posteritatea însă a vorbit doar despre consulii care l-au învins pe Brutus. Cine a construit faimoasele piramide egiptene? Nu căutați! Nu veți găsi. În paginile istoriei rămân doar numele dictate de către cei care dețin puterea.

Acum sunt sigur: potențații zilei îmi sunt dușmani.

Adevărații mei prieteni sunt cei de jos – poporul. Am fost al plebei. Ea m-a născut. Ea m-a format. Ea a făcut din mine cel mai mare actor al timpurilor noastre. Ea a știut că l-am jucat pe Nero, fără să fiu ca el. De asta m-a iubit. Cum altfel va explica posteritatea de ce oamenii de rând vor veni zilnic la mormântul meu cu flori timp de o sută de ani după ce nu voi mai fi în viață? Ce alt împărat al Romei se va bucura de mai multă venerație, decât mine? Nici unul!

Nu neg: am fost și crud, dar nu este adevărat că am călcat pe suferința altora ca pe o zdreanță. Când vrei ca răul să devină lege, nu trebuie să ierți pe nimeni. E suficient să răsucești pumnalul în durerea altora. Eu m-am ferit, cât am putut, de asta. Violența mea s-a prăbușit asupra Capitoliului. Urmările se vor vedea în timp, când tocmai ei, cei din palat, vor hotărî cum să arate chipul meu în manualele școlare.

– E timpul! l-am auzit pe Epaphroditus, singurul servitor care a rămas alături de mine până la sfârșit. Să ne grăbim! Legionarii sunt aproape.

„Unde să mă grăbesc? îmi venea să strig. Nu e totuna dacă moartea mă va prinde lângă Roma sau aiurea, în fața unei mici cetăți care va refuza să-mi deschidă porțile, de frica urmărilor?”

Cu o ultimă privire de adio, am îmbrățișat Roma, apoi m-am aruncat în șa și am galopat ca un dement spre nicăieri, întrebându-mă: „De cine fug? De adversarii mei? De Nero? Sau de mine?”

Două ore mai târziu, am căzut din șa la o răspântie de drumuri. Un pâlț de sălcii făceau umbră unui izvor cu apă cristalină. Muream de sete. Pluteam între realitate și inexistență.

Așezată pe o lespede, o tânără femeie, îmbrăcată într-o tunică fără mâneci, mă privea surprinsă, de parcă ar fi avut în față o stafie. Cu mâini tremurânde, mi-a oferit urciorul plin cu apă, spunându-mi:

– Bea. Nu-ți fie frică. Nu-ți dau venin.

– De ce vorbești așa? am întrebat-o, mirat de tonul și de vorba ei. Cu ce te-am ofensat?

– Cu ne iubirea ta.

Am ridicat ochii spre ea. Vorbea neclar.

– Nu-ți amintești de mine?

Nu, nu-mi aminteam. Nu se asemana cu nici una dintre femeile de la palat. Și totuși... Privirea ei venea dintr-un trecut uitat.

– Virginia?

– Da, eu...

Uimirea a devenit muțenie. O vreme nu am putut rosti niciun cuvânt, apoi m-am lăsat învins de remușcări. Îmi era rușine pentru tot ce ar fi trebuit să fac, dar nu făcusem pentru această tânără cu care aș fi fost, probabil, fericit, dacă eu însumi nu l-aș fi ucis în mine pe iubitul ei.

– Mi-ai promis să mă iubești întreaga viață, mi-a amintit ea.

Ce puteam să-i răspund? Să mă justific? Să mă îndreptățesc sau să implor iertare? La ce bun?

– Sunt un fugar nenorocit, am îngânat cu voce de om năpăstuit. Zeci de cohorte și centurii au fost trimise să mă caute și să mă omoare. E straniu că ne-am întâlnit tocmai acum.

– Zeii mi-au răspuns la rugă. Nu te-au lăsat să mori, înainte să-ți spun că te disprețuiesc.

– Mă disprețuiești?

– De ce te miri?

– Doar m-ai iubit.

– Pe cine? Pe împăratul Nero?

Întrebarea mi-a zdruncinat încrederea în sine.

– Degeaba te ascunzi, m-a avertizat ea cu răceală. Știu totul. Ești Nero pentru toată lumea, dar nu și pentru mine.

– De când știi asta?

– Din ziua când dulăii tăi de la palat m-au violat.

– Nu eu am ordonat așa ceva! A fost și pentru mine un coșmar. Stăteam legat în temnița palatului, cu un căluș în gură și mă uitam neputincios la necinstirea ta.

– Doar te uitai? Nu savurai momentul despărțirii de trecutul tău?

– Ce tot vorbești?

– Ai vrea să cred că nu de bună voie te-ai aruncat în brațele lui Nero?

– El m-a constrâns.

– Nimeni nu poate obliga talentul să îngenuncheze.

– Dorința mea era să mă întorc acasă, lângă tine.

– Ce nobilă intenție și ce catastrofal sfârșit!

– Puterea schimbă omul.

– Îl schimbă doar pe omul slab. Dacă erai puternic, renunțai la tron. Tu însă te-ai îndrăgostit de rol. Nu încerca să negi. Eram de față, când ai ieșit de la Senat înconjurat de garda personală. Mulțimea te aclama. Erai în culmea slavei. Ți-am văzut ochii arzând de îngâmfare. Erai schimbat. Nici urmă din bărbatul pe care îl iubeam. Doar aroganță și nesăbuiță. Am vrut să mă apropiu, să-ți amintesc că mai exist, dar s-a produs acea dispută violentă, în care straja l-a omorât pe Nero cel adevărat.

– Deci, te-ai convins că vina nu a fost a mea. Nu eu am pus la cale tragedia.

– Adevărata tragedie abia urma să se producă... Murise nu doar Nero, ci și tu. Ai murit aici, în inima mea. Am înțeles că te-am pierdut. Degeaba îmi făceam iluzii că în curând te vei întoarce la Neapolis. Degeaba te-am urmat, fără să fiu văzută, până la palat. Stăteam în întuneric, lângă turnul central și mă rugam să ieși, să mă găsești și, împreună, să fugim cât mai departe de mocirla ce te absorbea. Tu însă ai preferat să calci peste cadavre. Ai apărut sus, la balcon. Purta coroa. Un alt bărbat îți săruta picioarele și implora ceva. Nu auzeam ce zice. Doar am văzut cum l-ai luat în brațe și l-ai aruncat în hău... „El nu e Nero, a reușit să-mi spună cel căzut. E un actor... Anunță straja...” A fost momentul în care soarta ta era aici, în palma mea. Puteam să strig, să dau alarma. Puteam să mă răzbun pentru trădarea ta, dar... Am tăcut.

– De ce?

– Deoarece în clipa următoare l-am recunoscut: cel care murea sub ochii mei era nemernicul care organizase violarea. El m-a luat cu forța din Neapolis și m-a adus la Roma. Naivă cum eram, mi-am zis că tu l-ai pedepsit pentru nenorocirea mea. Credeam că, în sfârșit, ți-ai amintit de mine, că totul va fi bine. Dar nu s-a întâmplat nimic. M-ai ignorat. M-ai dat uitării. Atunci te-am suspectat de reavoință și trădare. Mi-am zis că pângărirea mea putea fi planul tău.

– Cum ai putut să crezi așa ceva?

– Tu m-ai convins. Nu-ți amintești de crimele pe care le-ai comis la scurtă vreme după asta?

– Ce crime? am încercat să scap de acuzarea ei.

– Nu tu ai ordonat pretorienilor s-o înjunghie pe Agrippina, mama ta, adică a lui Nero? Nu din porunca ta Octavia, soția împăratului, și-a găsit sfârșitul la

palat? Să-ți spun și alte nume care puteau să te acuze că nu ești cel adevărat? Asta m-a speriat. Mi-am dat seama că tremuri de frică să nu fii demascat. Erai în stare să înlături pe oricine putea da în vileag secretul tău. De asta am fugit, adăpostindu-mă aici, cât mai departe de cei care mă cunoșteau.

Învinuirile Virginiei m-au pus pe gânduri. Avea, oare, dreptate? Eram un criminal?

– De dragul cui? a vrut să știe. Cine te-a obligat să faci așa ceva și ce ai obținut în schimb? Putere? A meritat, de dragul ei, să treci cu plugul peste trecutul nostru?

„Nu, nu a meritat”, îmi venea să strig, dar știam că nu voi fi convingător. Prea degradasem. Prea mă contopisem cu rolul pe care îl râvnisem cu aviditatea unui asasin.

– Știi pentru ce merită cu adevărat să te naști și să trăiești? m-a întrebat Virginia și tot ea a răspuns: Pentru iubire. Iubirea e singurul dar divin care ne face oameni. Dacă îl pierzi, te pierzi ca om.

Sigur. Ca împărat, aveam de toate. Numai iubire – nu! Cum de uitasem? Mi-am amintit-o pe Virginia așa cum arăta în clipa când oamenii tursorului au venit să mă ridice din Neapolis. Era întruchiparea inocenței. Se afla la vârsta când femeia abia începe să prindă contur în corpul gingaș al adolescenței. Părea un fruct exotic, proaspăt și înmiresmat, din care nu te grăbești să muști, deoarece știi că e al tău și că, oricum, îți este destinat doar ție.

Tot atunci însă coșmarul violului mi-a reamintit cum o duzină de neoameni pătrundeau în trupul ei, deșertându-și sămânța acolo, unde eu visam să-mi cresc urmașii...

Oare nu asta m-a îndepărtat de ea? Nu asta a trezit în mine nevoia compensării prin putere?

Mă aflu într-un straniu amestec de prezență și absență, de parcă o jumătate din mine s-ar fi aflat acolo, lângă izvorul cu apă cristalină, discutând cu iubirea vieții mele, iar cealaltă jumătate, neatinsă încă de păcat, s-ar fi dus într-o lume a mirajelor liniștitoare.

Palidă ca luna în descreștere, Virginia mi-a spus:

– Având putere, poți avea orice. Dar nu și dragoste. Ea nu de tiranie are frică, ci de răceala inimii. Cu ani în urmă, în inima mea nu exista nici un spațiu neocupat de iubirea pentru tine. Eram convinsă că așa va fi până la moarte. Dar suferința a preschimbat-o în tăciune. Focul s-a stins. Iubirea a murit. Viața a încetat să aibă sens. O singură dorință mai trăia în mine: să mă răzbun. Visam să văd calvarul intrând în viața ta... Într-o zi însă am stat de vorbă cu un bătrân care fusese bătut și umilit de către slujitorii tăi, dar care îi iertase. Procedase la fel ca și Învățătorul său care, răstignit pe cruce, și-a privit chinătorii și L-a rugat pe Tatăl său: „Doamne, iartă-i, că nu știu ce fac”... Ei bine, asta îl rog acum și eu pe Dumnezeu meu: iartă, Doamne, acest rob care s-a vrut stăpân, dar care va muri tot sclav.

Mi-a aruncat o ultimă privire plină de durere, apoi și-a aburcat pe umăr urciorul cu apă și a pornit spre soarele ce apunea într-un incendiu multicolor.

– Virginia! am strigat-o. Așteaptă. Nu pleca. Nu sunt un sclav! Sunt liber. Nu împăratul Nero e stăpân pe mine, ci eu pe el. Oricând îl pot elimina din viața mea... Privește.

Ea s-a oprit în loc, șovăitoare. Dincolo de pâraul ce șerpuia în vale, un pâlc de călăreți venea spre noi în goana cailor. Tropotul copitelor l-a făcut pe

Epaphroditus să sară în picioare.

– Suntem pierduți!

– Ba dimpotrivă, am răspuns. Abia în clipa asta se pare că m-am regăsit.

Mi-am scos pumnalul de la cingătoare. În sfârșit, urma să mă întorc la pacea pe care o trăisem când nu eram decât un biet actor.

„Să mori eliberat de tot ce-i rău în tine... Ce sărbătoare pentru suflet!” m-am gândit, dar nu am fost în stare să-mi aplic eu însumi lovitura. Actorul nu avea suficient curaj, iar Nero se împotriva.

– Nu pot s-o fac. Mi-e silă, i-am spus în șoaptă servitorului. Ajută-mă.

I-am întins jungherul pe care el l-a strâns în pumn cu mult mai multă bărbăție decât mine. Inima a prins a-mi bate cu putere, dar nu a durat mai mult decât o zbatere de aripi.

– Nu!!!

Țipătul Virginiei mi-a străpuns pieptul odată cu lama armei ce m-a eliberat de Nero. Nu am simit nimic. Doar liniște și împăcare. Apoi regretul căzând ca o cortină grea:

– *O-o! Zeilor! Nimeni nu știe ce mare artist pierde omenirea în această clipă...*

32.

Mesajul savantului

(Stickul secret)

Îeșim din buncărul lui Adi Corn stresați și tulburați. Stăm împietriți în mijlocul salonului – noi doi și tăcerea dintre noi. Îngerul din icoana lui Florin Montana ne privește cu tristețe. Am instalat-o în lumină. E o minune! Am vizitat zeci de muzee importante, am văzut numeroase expoziții de pictură, am citit o mulțime de cărți, albume și reviste despre artă, dar niciodată nu mi-a fost dat să văd ceva atât de splendid și de tulburător. Sunt exaltat și mândru de lucrarea lui Florin. E tot ce poate să-și dorească un artist.

Suzana își amintește:

– Am stat adeseori lângă Florin când o picta. Ardeam cu flacără, de curioasă ce eram. El însă zicea că o icoană poate fi nimicită cu privirea, dacă te uiți la ea când încă nu e terminată.

– Rar pictor atât de înzestrat ca el. Ar fi ajuns foarte departe, dacă fatalitatea nu l-ar fi oprit.

–A fost o crimă, nu o fatalitate!

Îi înțeleg revolta. Deocamdată însă, nu pot admite că Adi Corn se află în spatele tragediei. Sigur, era de față când urgia s-a abătut asupra lui Florin. A încercat, probabil, să-l ajute, salvând icoana, iar după ce incendiul s-a potolit, viciat de slăbiciune, în loc s-o înmăneze rudelor, a păstrat-o pentru sine.

Încerc să-i explic asta Suzanei:

– Da, a comis o faptă amorală. E rușinos, desigur, dar să-l acuzi de crimă e prea de tot. Nu sunt dovezi.

– Și-a însușit o operă străină.

– E doar o presupunere. Până și dreptul de autor este incert. Noi zicem că icoana aparține lui Florin Montana. În ce temei? De ce adică, dacă ne-am afla în fața unui anchetator, ni s-ar da dreptate nouă, și nu lui Adi Corn? A absolvit și el o școală de arte plastice. A pictat. Are atelier. Are lucrări. Icoana îi poartă semnătura. Nu văd ce probe îl pot incrimina.

Îngândurată, Suzana examinează tripticul, apoi, iluminată de un gând, aleargă la bucătărie, de unde se întoarce cu un cuțit în mână.

– Ce vrei să faci?

– Din câte țin eu minte, Florin își înșcria inițialele în colțul de sus al tuturor lucrărilor executate în ulei.

– Dar nu văd pe icoană nici urmă de abrevieri.

– Imediat ce literele se uscau, le acoperea cu ultimul strat de vopsea și, astfel, își camufla identitatea.

Înainte s-o pot împiedica, răzăluiește o parte din vopseaua din colțul de sus al tripticului, scoțând în relief inițialele prietenului meu: „F.M.”.

– Îmi pare rău, îi zic. E o neclaritate. Nu te pripi. Poate că Adi ne va explica ce s-a întâmplat.

– Și asta? îmi arată stickul descoperit în spatele icoanei. Tot „neclaritate” se numește?

Atacurile Suzanei mă lasă fără apărare. Îmi vine din ce în ce mai greu să demonstrez că Adi nu e vinovat.

– Poate că nu e ceea ce ai bănuît.

– Atunci, ce-ar fi să ne uităm prin conținutul stickului?

Nu mi se pare o idee inspirată, dar, vrând-nevrând, deschid laptopul și încerc să citesc fișierul. Presupun că nu va fi o misiune prea ușoară. Într-adevăr, nu reușesc nimic și doar după mai multe încercări, pe ecran apare un mesaj:

„Sunt Dorian Filip, savantul care a codificat această informație. Am elaborat un nanoser din plasma celor mai ucigătoare microorganisme. Omoară sufletul! Răspândit în masă, poate stopa evoluția civilizației. Sunt în căutarea unui antidot. Dacă citiți aceste rânduri, înseamnă că nu mai sunt în viață. Pericolul este imens! Distrugeți stickul!”

Aceste ultime două cuvinte prind a se derula la nesfârșit, umplând ecranul cu insistența unui patefon stricat. Am impresia că tragicul deznodământ s-a și produs la scară mondială. Poate că cineva, mult mai abil decât noi, a decriptat fișierul lui Filip și a plasat deja această bombă la rădăcina omenirii?

Scot stickul ca pe un cap de viperă și îl așez pe masă, lângă icoana lui Florin Montana. Albă la față, Suzana se interesează:

– Crezi că întâmplător Florin și-a intitulat lucrarea „Îngerul Salvator al Omenirii”?

Ce să-i răspund? Că talentul lucrează adeseori în baza unor premoniții? Discutasem de nenumărate ori cu prietenii mei despre asta în anii studenției. O știa și Adi. Cum de nu ținuse cont de simbolistica lucrării?

– Creația e plină de mistere, îi răspund, apoi, presat

de gândul că timpul nu se scurge în favoarea noastră, o întreb: Cum procedăm?

– Poate că Dorian Filip are dreptate... Poate că trebuie să-l nimicim...

– Tu hotărăști.

Inhibată încă de gravitatea informației, Suzana culege stickul de pe masă. De undeva de jos, se aude țipătul strident al soneriei de la intrare. Cu ochii dilatați de spaimă, Suzana aleargă spre atelierul de pictură, strângând în pumn stikcul care îi arde palma.

– Cine-i? întreb prin interfon.

– Deschideți! Avem un mesaj din partea domnului Adrian Corn, mă înștiințează o voce de bărbat.

Trag de timp, ca să-mi revin. Afară, dau de cei doi militari în camuflaje.

– S-a întâmplat ceva?

Ignorându-mi întrebarea, unul dintre ei aruncă o privire iscoditoare peste umărul meu și se interesează:

– Sunteți cu cineva?

– Ar fi o problemă?

– Nu ne privește. Doar că domnul Adrian ne-a ordonat să nu permitem accesul nimănui în vilă.

– Nu era mai bine să fi discutat cu mine?

– Securitatea e în grija noastră.

Mă salută militărește ca în prima zi, dar nu se grăbesc să plece nicăieri.

– Vom fi în preajmă, mă înștiințează cel cu voce ruginită, dându-mi de înțeles că s-ar putea să fiu amenințat de nu știu ce pericol cunoscut numai de ei.

Suzana nu e în stare să-și ascundă agitația:

– Cine era?

– Serviciul de pază.

– Au mirosit ceva?

– Nu-ți face griji, încerc să dosesc de ochii ei angoasa din interiorul meu.

Avertismentul militarilor îmi provoacă o stare de nesiguranță. E clar că Adi a devenit suspicios. Cunoaște, oare, că Suzana e aici? Se va întoarce? O va împiedica să scoată adevărul la lumină?

Incertitudinea mă face vulnerabil. Suzana îmi caută privirea.

– Ești un neînduplecat, îmi spune.

– De ce?

– Încerci să rezolvi totul de unul singur, de parcă te-ai teme să nu te dau de gol.

– Dimpotrivă, sunt sigur că doar împreună vom ieși cu bine din toate încercările.

– Atunci?

– Caut soluții.

– Și ce propui?

– O primă variantă ar fi să plecăm imediat la Chișinău cu stickul și cu icoana lui Florin Montana, apoi să stăm de vorbă cu Adi Corn pe un *teren neutru*.

– Sunt de acord. Să mergem, îmbrățișează Suzana ideea mea.

– Nu te pripi, o temperez. Suntem supravegheați. Adi, probabil, e la curent cu faptul că ai venit aici. Abia așteaptă să găsești mesajul lui Dorian Filip. Un singur pas greșit și stickul va nimeri în mâna lui. Crezi că întâmplător serviciul de pază a intrat la bănuieli?

– Admitem, spune ea. Atunci, ce ne rămâne? Să ne lăsăm cuprinși de panică? Să așteptăm până ce *Bestia* va da de noi?

Faptul că se revoltă o face și mai atractivă, obligându-mă să mă gândesc că o priveghetoare rămâne admirabilă chiar și atunci, când cântă un necaz.

– Mă bucur că nu te dai bătută, îi zic. Ar fi ridicol să ne lamentăm. Suntem amenințați, nici vorbă. Poate că cineva, știind ce am descoperit, ne-a și semnat sentința. Dar șanse de izbândă au doar oameni care își stăpânesc emoțiile. Să ni le stăpânim și noi. Să ne purtăm așa, de parcă nu s-a întâmplat nimic. Imaginează-ți că vila e o scenă. Fii naturală, sinceră, spontană. Uită, vremelnic, cu ce scop ai venit aici...

Suzana se așază pe marginea fotoliului, sprijinindu-se ușor de umărul meu. Îi simt mirosul părului. E același, ca pe timpuri. Doar noi nu mai suntem aceiași.

Stăm așa un timp, urmărind focul din vatră, apoi o aud șoptindu-mi:

– Totul va fi bine. Ai să vezi.

Sper să aibă dreptate...

După cină, Suzana aduce din sufragerie o tavă cu două ceșcuțe de cafea.

E o fire optimistă și senină. Nu lasă niciodată loc de plictiseală între ea și cei apropiați. Îmi place s-o privesc, s-o văd cum se mișcă, cum zâmbește. O admir. Poate chiar o iubesc, dar încă nu-mi permit să recunosc. Ca să-i abat gândurile de la cele întâmplate, îndrept discuția într-o albie distractivă.

– De-a lungul anilor, îi spun, te-au curtat mai mulți bărbați. Din câte știu însă, nu ai rămas cu nici unul dintre ei. De ce?

– Poate din cauză că nici unul dintre ei nu era la fel ca tine, râde ea.

– Nu mă flata. Nu merit.

– Totuși, de ce întrebi?

– Îmi place cum zâmbești.

Suzana se amuză, dar nu mă ia în serios. Doar,

surâde enigmatic, ca Gioconda, ascunzând în colțul buzelor un sens al cărui înțeles nu mă pricep cum trebuie să fie descifrat.

– Te-ai dus în Franța cu un prieten, regizor...

– Cu Titi.

– Ce s-a ales de el?

– Nimic, rostește ea. Era un fraier. M-a părăsit în prima săptămână, obligându-mă să învăț a suporta în tăcere durerile pe care nu ești în stare să le ocolești.

Mă simt incomodat. Probabil, am comis o gafă, răscolindu-i amintirile. Suzana însă se lasă în voia lor și-mi povestește:

– La început, am suferit. Eram absolut singură într-un oraș necunoscut, fără familie, fără prieteni, încercând din răputeri să capăt un statut de care nu aveam nevoie. Apoi m-am simțit mulțumită că am scăpat de el. S-a dovedit a fi un fustangiu. Profita de femeile credule. Noapte de noapte, frecventa cele mai scumpe restaurante din Paris, întreținându-se din contul turistelor ofilite, care aveau nevoie de bărbați ca el, să se creadă încă tinere. Multe dintre ele a doua zi, după ce se trezeau din mahmureală, se întrebau, probabil, dacă nu cumva, în loc să se distreze, au privit televizorul până au adormit cu capul pe umărul lui.

Râde, roșind ca o elevă care a spus ceva necuviincios în prezența unui profesor, apoi continuă:

– Odată, ne-am întâlnit în treacăt la o cafenea. A insistat să discutăm. Știam că nu am ce vorbi cu unul ca el, dar, pe neașteptate, mi-am amintit un episod amuzant dintr-un film și mi-am zis că n-ar fi rău să mă bucur de plăcerea unei răzbunări. I-am cerut chelnerului să-mi aducă o ceașcă mare de apă clocotindă pentru ceai. Când mi-a pus-o pe masă, am așteptat să se îndepărteze,

apoi, cu sânge rece, am deșertat uncropul peste pulpele lui Titi, în zona șlițului. El a sărit în picioare înnebunit de durere. Tropăia ca un motan încălțat, încercând să-și aerisească fuduliile. „Oricum, erau de rahat!” i-am strigat din urmă, în timp ce alerga spre toaletă, să toarne apă rece peste opăreala mea.

Nu e frumos să râzi de suferința altuia, dar izbucnesc într-un râs nereținut, iar Suzana precizează:

– Nici nu bănuiam că o simplă năzdrăvănie ca aceasta îți poate provoca atâta satisfacție. Așa că, iată, pot fi și rea, să știi.

– Ești foarte creativă, îi zic. Oriunde te implici, faci lucrurile să pară mai interesante.

– Poate că le fac un pic mai picante, după cum o cere meseria noastră. Căci, ce e un actor, de fapt? Nu o persoană emotivă obligată să emoționeze și alți oameni?

– Se poate spune și așa, cad de acord cu ea, în timp ce experiența din domeniu îmi șoptește că un actor adeseori e un „nebun sentimental”.

Totuși, păstrez doar pentru mine acest punct de vedere. Preocupată de trecutul ei, Suzana mă întreabă:

– Știi ce am descoperit acolo, la Paris?

Mă vede curios și se destăinuie:

– E foarte greu să-i înțelegi pe alții, dar și mai greu e să ai un dialog pașnic cu tine, să te placi, să te accepți, să fii mulțumită de felul cum gândești, cum te porți. Cunoști, de exemplu, ce trebuie să faci, ca să arăți superb. Dispui de sfaturi. Ai modele. Dar nu te duci la sala de sport, nu faci plimbări, nu ții dietă. E mai ușor să lenevești, apoi să cauți scuze. Ai cumva kilograme în plus? Ei și? Cine nu are? Incluzi mecanismul autocompensării și te imaginezi frumoasă, elegantă și

deșteaptă. Știi că te hrănești cu iluzii, dar, pe moment, te ajută să nu te sinucizi... Trăim într-un infern creat de oameni. E atâta forfotă, înghesuială și nervozitate în jurul nostru, încât ne sufocăm. Încercăm să ieșim la suprafață, dar nu reușim. Alții ne-o iau înainte, ne calcă în picioare, ne mint, ne obligă să devenim ca ei: obraznici și vicleni. Așa ajungem niște complexați care se tem să adreseze întrebări, să vorbească, să respire. Măștile altora devin și alte noastre. Nu mai știi ce reprezinți în ochii celorlalți. Și atunci, dintr-o falsă ambiție, încerci să vinzi gogoase despre tine.

Își drege glasul, sorbind o gură de cafea și continuă:

– Ca să nu dau satisfacție colegelor care așteptau să eșuez, am prins a le trimite fotografii cu vederi din cele mai luxoase cartiere ale Parisului, mințindu-le că locuiesc acolo. Mai mult: mă laudam cu cluburile de elită și petrecerile somptuoase la care, chipurile, eram invitată de marile vedete ale scenei. Uneori culegeam din ziare evenimente din cronicile zilei și le repovesteam așa, de parcă eu însămi aș fi fost în centrul lor... Nu voi ști niciodată de ce procedam așa. Le făceam în ciudă? Sau mă amăgeam că fac parte dintr-un scenariu al vieții scris pentru elita socială? Trăiam într-o mizerie lucie, dar voiam ca cei de aici, de acasă, să creadă că m-am afirmat. Sunt sigură că foarte mulți dintre compatrioții noștri, stabiliți în Occident, scrâșnesc din dinți și suferă, dar la baștină trimit mesaje optimiste și se laudă că „l-au apucat pe Dumnezeu de picioare”. În realitate, suntem nefericiți și vulnerabili. Și asta din cauză că pornim la drum total nepregătiți să facem față primejdiilor. Cunoaștem faptul că, umblând în căutarea fericirii, s-ar putea să ne rănim, să sângerăm și, cu toate acestea, nu purtăm

niciodată cu noi o trusă de prim-ajutor, un umăr de nădejde, o dragoste în care să ne putem adăposti... M-am săturat să fiu de una singură într-un deșert plin de nisipuri mișcătoare. Lumea e mare și interesantă, iar eu nu sunt în stare să mă integrez în ea. Doar îi pipăi marginile cu buzele crăpate de curiozitate.

Îi înțeleg frustrările. Aș vrea să-i spun ceva în stare s-o încurajeze. Cuvintele însă mi se par deșarte în astfel de împrejurări. Ca să n-o las total fără susținere, îi iau mâna și i-o sărut.

Afară, cerul luptă cu întunericul care încearcă să pună stăpânire pe amurg.

– Dar tu? întreabă ea. Ți-ai revenit?

– Probabil, da. În orice caz, mă simt eliberat. Teatrul îmi acaparase viața. Eram întemnițat în el. Îl situasem în centrul existenței mele. De asta, când l-am pierdut, a fost ca și cum m-aș fi pierdut pe mine. Durerea era atât de mare, încât o simțeam în piept, în inimă, în suflet. Ca s-o uit, m-am refugiat în scris, dar nicio ocupație nu era în stare să mă lecuiască... Abia aici, pe malul Nistrului, am avut suficient timp să mă gândesc la cele întâmplate și să realizez că nu merită să-ți legi viața de o destinație anume. Omul are și rădăcini, și aripi. Odată încercat, zborul te cheamă spre necunoscut.

– Îmi place cum gândești acum, mă asigură Suzana. Pari optimist. Mă bucur... De altfel, lucrei la un roman. Cum te descurci?

– Sunt în impas.

– De ce?

– În creație, niciodată nu poți ști la ce să te aștepți în clipa următoare. Se poate întâmpla să fii convins că urci treptele spre podiumul unui succes răsunător, iar în realitate să te afli pe treptele unui eșafod... Mă simt

învins de personajul meu.

– De Nero?

– Mă obligă să-l prezint ca pe un geniu. Pretinde că lumea niciodată nu a cunoscut un alt actor mai mare decât el.

– Cum poate să pretindă un personaj ceva? Nu autorul îl face să vorbească?

Să-i spun că stau de vorbă cu fantoma lui? Și dacă mă înșel? Dacă discuția o duc cu mine însumi? Să recunosc că am halucinații? Cum m-ar trata?

– A scrie o carte înseamnă a-ți diseca sufletul, sperând să dai de apă în pustiu, încerc s-o zăpăcesc cu fraze încâlcite. Când lucrezi la compoziția unui roman, trebuie să fii foarte flexibil. Dacă nu admiți nici o abatere de la planul inițial, atunci personajele ies false. E bine să le lași pe ele să-și spună povestea. Subiectul abia atunci curge de la sine, când protagoniștii dispun de libertate. Firește, nu toți scriitorii sunt pregătiți să facă acest pas. Cei mai mulți se încapăținează să-și prezinte măștile neînsuflețite și dau în bară cu ele... Eu nu m-am opus. M-am lăsat pe mâna lui Nero. Știam, de exemplu, că fiecare cometă marchează un sfârșit (adeseori – sfârșitul unei civilizații). De asta și apar atât de rar pe cer. Iar Nero m-a întrebat: oare ce vârstă cred că are el, din moment ce văzuse atâtea comete, încât o bună parte dintre ele nici nu și le mai amintea? „Să fie răul de aceeași vârstă cu timpul?” m-am întrebat și am intrat în dialog cu împăratul.

– Vrei să mă încânți cu povești de adormit copiii? Își exprimă Suzana îndoiala.

– Am avut și eu exact aceeași reacție în timpul discuției cu Nero. El însă a continuat să mă preseze, întrebându-mă: „Crezi că există o ființă mai cumplită

decât omul? Teroarea naște teroare. Ura naște ură. Și doar omul poate naște orice. E cel mai teribil actor din Univers. Acum e blând și generos. Acum se poate preschimba în fiară. Nici un animal (în afară de om) nu ucide din plăcere. Am înțeles asta de mic copil și mi-am dorit să fiu actor, să pot juca tot ce trăiește omul, de la umilință până la noblețe. Astfel, cu ajutorul zeilor, într-o bună zi, am ajuns să-l joc pe Nero”...

– De când te delectezi cu un asemenea spectacol? mă descoase ea.

– Din ziua în care l-am pictat pe Nero. A coborât din pânză și s-a întrupat.

– Erai băut?

– Asta și m-a îngrijorat. Eram lucid. Nu beau deloc.

– Atunci ce poate fi?

– Acolo unde știința rămâne mută de uimire, credința abia începe să vorbească, dar, în cazul meu, nici știința, nici teologia nu au cum să mă ajute. Urmează să-mi asum singur răspunsul.

– Și care e răspunsul tău?

Avea în voce un ton ușor dramatic, pe care îl folosim, de obicei, în dialog cu oamenii bolnavi. Trebuia să-i spulber din start această atitudine.

– Mă crezi nebun?

– Doamne ferește! Pur și simplu, mă gândesc că, animat de inspirație, puteai trece printr-o percepție denaturată a realității...

– Nu! am oprit-o. Nu inspirația e de vină, ci o stranie conjunctură de împrejurări. Sunt sigur că toate lucrurile emană o anumită energie, bună sau rea, în dependență de esența lor. Visul, gândul, suferința pornesc de la om, dar se imprimă în lucrurile pe care le ating. În anturajul unor oameni răi, până și aerul e

otrăvit de răutate... Și acum, hai să punem lucrurile cap la cap. Dacă ceea ce ți-a povestit Margareta e adevărat, atunci reiese că aici, foarte aproape de vila lui Adi, în „sanatoriul” înconjurat cu sârmă ghimpată, s-a adunat enorm de multă energie negativă. Suferința provocată de torționari nu putea trece fără urmă. Se degaja, pulsa, comunica cu alte energii și forțe negative. Nu este exclus că undeva, în zona irealului, există un *centru de comandă* al energiei distructive. Nero de acolo a venit. L-a atras mirosul sângelui, a intuit apropierea unei mari nenorociri...

– Într-adevăr, spune Suzana. Nu putea fi o simplă întâmplare această stranie convergență de împrejurări. Și laboratorul clandestin, și nanoserul lui Dorian Filip, și icoana lui Florin Montana – toate s-au întâlnit aici, în vila lui Adi, unde stăpânul ei, nu se știe de ce, colectează tot felul de obiecte din epoca personajului tău.

Surâd admirativ. Suzana e magnifică în clipele când se pasionează de ceva. Totuși...

– Nu te grăbi, îi zic. Am formulat o bănuială. S-ar putea să nu existe nicio legătură între personajul meu și „sanatoriul” privat. Romanele, de regulă, sunt ficțiune. Luând pana în mână, scriitorul trebuie să fabuleze, nu să depună mărturii. El reinventează lumea, nu o reproduce asemeni unui fotograf. O carte, ca să te înaripeze, trebuie să aducă pe masa cititorului și puțin miracol. El, cititorul, așteaptă ca noi, scriitorii, să-l plasăm pe aripile visului. Un roman inspirat este, în primul rând, o poveste palpitantă.

– M-ai făcut curioasă. Abia aștept să citesc povestea unui împărat care s-a considerat actor.

– Mai e până atunci. Am nevoie de timp. Nu poți fi

eficient, dacă lucrezi pe apucate.

– Cine te împiedică să te concentrezi doar la subiect?

– Tu! Îi spun în glumă, în timp ce mintea îmi pune pe tapet întreaga listă de probleme ce au intrat în viața mea odată cu sosirea ei. Care bărbat ar fi în stare să lucreze în prezența ta?

Ea râde:

– Frumos, dar neadevărat.

– De ce?

– Pentru că nu poate fi real ca cineva să-ți spună exact ceea ce vrei să auzi de la el.

– Aștepți să-ți fac și alte complimente?

– Vreau să fii sincer cu mine, nu seducător. Știu că te pricepi. Nu o singură dată m-am convins că poți face o femeie să viseze, fără să rostești nimic.

Ascultând-o, simt cum chimia unor dorințe pe care le-am avut față de ea mai înainte, dar pe care le-am ținut sub șapte încuietori, pune din nou stăpânire pe sângele meu. Gesturile capătă o stângăcie nefirească, iar privirile prind a exprima mai mult decât o simplă admirație. Totuși, mă strădui să ies cât mai curând din această stare de euforie.

– Când suntem împreună, zice Suzana, capăt elan și siguranță. M-ai ajutat enorm în ziua morții lui Florin Montana. Eram înnebunită de durere. Cât a ținut procesiunea funerară, am stat înțepenită și inconștientă. Abia când toată lumea a plecat din cimitir, m-am lăsat în genunchi și am prins a săpa mormântul cu mâinile. Trebuia să-l găsesc, să-l scot mai repede la suprafață, să mă conving că nu murise... Mi-am revenit în brațele tale. Ai fost singurul dintre prieteni care mi-a observat absența și te-ai întors. Nu-mi amintesc cum m-ai smuls

din țărână. Țin minte doar că, înainte să mă urci în ambulanță, mi-ai strigat: „Ai toată viața înainte!”... Eu însă, nu credeam că viața poate continua fără Florin, dar a continuat... Apoi îmi amintesc privirea ta din ziua când m-ai angajat în teatru. Absolvisem facultatea. Eram matură. Consideram că mă pricep la oameni. Dar felul cum m-ai privit atunci m-a pus pe gânduri... Ai fost corect, nici vorbă. Nu m-ai tratat ca pe o veche cunoștință de care te rușinezi, când trebuie s-o prezinți prietenilor tăi. Dimpotrivă, te-ai bucurat că, după ani de necomunicare, nu te-am dezamăgit. Am sesizat însă ceva deosebit în felul cum te-ai uitat la mine. Ceva emoționant și tainic. Mult timp n-am fost în stare să înțeleg ce exprima acel *ceva*, până când, într-o bună zi, m-am împiedicat de ochii tăi și abia atunci am observat că erau făcuți din iubire. O iubire împletită din tristețe și blândețe... M-am bucurat, dar mi-a fost frică de perspectivă și am rămas în umbră, retrasă și distantă.

– Iar eu speram că ceea ce simțeam față de tine era doar taina mea.

– Uiți ce intuiție avem noi, femeile, când e vorba de iubire... Unde mai pui că îmi plăcea cum te jucai cu mine: mă sorbeai din priviri, erai fierbinte și răscolitor. Uneori, la repetiții, aflându-mă printre actorii teatrului, îți simțeam gândurile fanteziste furișându-se spre mine, dezbrăcându-mă și mângâindu-mă în văzul tuturor, dar neștiut de nimeni...

– Ei, nici chiar așa! o contrazic, roșind. Sunt un „copil bătrân”.

– Pe bune? surâde instigator Suzana.

Alunec pe o gheață prea subțire și caut cu înfrigurare un adăpost solid.

– E timpul să ne odihnim, gălesc la nimereală un

pretext mai mult decât nesperios. Măine dimineață, ne așteaptă un drum greu.

– Cum zici, se învoiește ea, uitându-se la mine ca o regină conștientă de autoritatea sa.

Abia mă stăpânesc să nu-i mărturisesc că am visat la ea, că mi-a fost dor, că am sperat să se întoarcă cât mai curând de la Paris. Inima îmi bate nebunește. Zadarnic încerc s-o potolesc. Presimt apropierea *clipei* și, totuși, tresar când o aud spunându-mi:

– Nu mă descurc prea bine cu dormitoarele din vilă. Vino să mă ajuți, te rog.

Iese din salon fără să-mi aștepte răspunsul. Are păr lung și talie subțire. Pășește ca o balerină.

Simt că surâde, când își dă seama că o urmez...

33.

Întoarcerea stăpânului

(*Vila lui Adi*)

A doua zi, pe când cerul abia îmbracă hainele diafane ale zorilor, mă strecor pe nesimțite în pădure, de unde mă întorc cu câțiva ghiociei în mână. Îi pun într-un pahar cu apă și îi așez pe noptiera de la căpătâiul ei. Când dau să plec, Suzana se trezește.

– Ce-i asta? mă întreabă.

„Sufletul meu”, îmi vine să-i răspund, dar mă abțin, spunându-i:

– A venit primăvara. Probabil, tu ai adus-o.

O oră mai târziu, cobor cu bagajele la mașină. Spre surprinderea mea însă, descopăr că lacătul electronic de la ușa garajului nu răspunde teleghidajului. Verific bateria. Pare funcțională.

– Nu bateria e de vină, îmi spune Vocea Ruginită, apropiindu-se pe la spate. Am introdus alt cod.

– De ce ?

– Ca să fim siguri că nimeni nu pleacă fără învoirea noastră.

– Nu-mi arde de glume, rostesc nemulțumit.

– Nici nouă, se implică al doilea angajat al pazei, făcându-și apariția, ca de obicei, parcă de nicăieri. Ce căutați aici?

– Deschideți-mi garajul, le zic. Am hotărât să mă întorc la Chișinău.

– Ne pare rău. Avem cu totul alte dispoziții.

– De la cine?

– Nu vă privește.

– Intrați în vilă! îmi ordonă Vocea Ruginită.

– Și dacă mă opun?

– În stare de alertă, avem dreptul să facem uz de arme, mă avertizează el, bătând cu palma peste echipamentul din dotarea sa.

– Vorbiți de „stare de alertă”?

– V-am spus deja: nu vă privește.

Fac cale întoarsă, încercând, din mers, să-l apelez pe Adi. Operatorul automat mă informează că telefonul lui se află în afara ariei de acoperire.

– Au apărut probleme? se neliniștește Suzana, citindu-mi dezamăgirea de pe chip.

– Adună strictul necesar, îi zic. Vom încerca o altă variantă.

– Ești sigur că vom reuși?

Nu știu nici eu la ce surprize să ne așteptăm, dar sunt convins că trebuie să părăsim cât mai curând aceste locuri. Mă tem pentru Suzana. Nici Adi, nici acoliții lui nu au nevoie de persoane care le cunosc secretul. La mine nici nu mă gândesc. Când ai în grijă protecția unei ființe dragi, uiți că și tu ai avea, poate,

nevoie de ocrotire. Din acest motiv, umblu cu garda jos. Totuși, de după jaluzelele unei ferestre ce dă spre mica curte din spatele vilei, inspectez atent alea ce duce spre pădure. Azi dimineață, când m-am întors cu ghioceii, am lăsat porțița descuiată. Nu văd nimic suspect. Bănuiesc că cei doi militari mai sunt acolo, în față, la intrare. Ar merita să risc.

– Așteaptă-mă aici, îmi spun Suzanei. Voi merge în recunoaștere... Să ieși doar la semnalul meu.

Planul e simplu: dincolo de gardul de piatră din spatele vilei, urcă spre cer coama pădurii. Odată intrați în ea, am putea găsi o potecă pe care să ieșim la șosea. Însă, înainte să deschid porțița, aud un zgomot metalic, de parcă cineva, de cealaltă parte a zidului, și-a armat pistolul, pregătindu-se de luptă. Subconștientul îmi șoptește că în clipa următoare s-ar putea să fiu lovit în cap cu mânerul armei, apoi lipit cu fața de gardul înalt și verificat minuțios prin buzunare. Cu toate acestea, nu mă opresc. Ies hotărât din curte, închizând porțița după mine.

Ca într-un film cu cadrele încetinite, lucrurile se întâmplă exact așa cum le-am intuit, cu singura deosebire că cel care a țâșnit din ascunzișul său nu s-a așteptat să mă feresc la timp, astfel încât a ratat lovitura, reușind doar să mă zgârie puțin cu muchia revolverului. În schimb, îmi pune imediat pistolul la tâmplă și mă verifică sumar.

Sunt dincolo de mine însumi, cu un pas înaintea realității, ținând situația sub control dintr-un spațiu invizibil pentru agresorul meu. Acest fapt îl împiedică să mă prindă pe picior greșit. În gesturile lui și chiar în mâna cu care strânge revolverul sesizez un tremur ușor, cauzat de încordare. „*L-am prins!*” raportează

cuiva prin rație, iar la scurtă vreme aud zgomotul unor pași venind în grabă dinspre vilă.

Nu mai fusesem niciodată amenințat cu o armă și poate tocmai de asta, în loc să mi se facă frică, mă înveselesc. Sunt înconjurat de indivizi cu nervii zdruncinați. Habar nu am pe cine reprezintă. Ar putea fi chiar niște asasini. În orice clipă, *din întâmplare*, ar putea apăsa pe trăgaci. Și totuși, nu mi-e teamă. Sunt aproape calm, ceea ce denotă că, dintr-un anumit punct de vedere, sunt la fel de nebun ca și ei sau ca și personajul din romanul meu.

Cu mintea periferică, îmi dau seama că tocmai această atitudine, indiferentă și provocatoare, îi surprinde, impunându-le respect. În orice altă situație m-ar călca în picioare. Sunt obișnuiți, probabil, să ordone, să lovească, să omoare. O altă parte din mine – cea rațională – încearcă să-mi tempereze bravada, amintindu-mi că mă aflu foarte aproape de *abatorul morții*. Un singur pas greșit și aș putea sfârși în măruntaiele mașinăriei lor.

– Ce facem cu el? se interesează cel cu pistolul, când camarazii i se alătură.

– Din nou dumneata! exclamă Vocea Ruginită. O cauți cu lumânarea, nu? Chiar vrei să afli de ce suntem în stare?

– Nu vreau decât să fiu lăsat în pace!

– Să-l ducem *jos*, propune agresorul meu, băgându-și arma în cobur. Ard de nerăbdare să-i arăt *unde ierneză racii*.

Nu e dificil să-mi dau seama ce înseamnă „jos”. De pe locul unde ne aflăm, clădirea cu sârmă ghimpată se află la picioarele noastre, între vilă și Nistru. Încurajat de tăcerea camarazilor săi, tipul cu armă mă împinge

din spate, ordonându-mi scurt:

– Hai! Mișcă băiete!

Revenim în curte.

Văzând că sunt bruscat și am tâmpla însângerată, Suzana uită de prudență și se aruncă în întâmpinarea noastră.

– Cretinilor! strigă la ei. Ce i-ați făcut?

Îmi ia capul în mâini, îmi pipăie rana.

– Nu e nimic grav, o liniștesc. E logodnica mea, adaug mai apăsător, ca să potolesc stupoarea celor trei paznici.

– Chiar așa? se miră Vocea Ruginită.

– Cu atât mai bine! se bucură primul agresor. O luăm și pe ea cu noi, la plimbare.

– Nu te grăbi, îl temperează Vocea, întorcându-se spre mine: Mai este ceva în vilă?

– Doar noi.

– Când a venit?

– Aseară.

– Cum a trecut neobservată?

– Întrebați-vă colegii, nu pe mine.

Aceștea ridică nedumeriți din umere, chipurile, habar nu au.

– Cu ce scop ai venit? o ia la rost unul dintre ei.

– Sunt anchetată? Aveți mandat? le-o taie scurt Suzana. De ce ne-ați reținut? Adi e la curent cu samavolnicia voastră?

Tupeul cu care îi atacă, în loc să-i zăpăcească, venind, de această dată, din partea unei femei, îi irită și mai mult.

– Gura! țipă la ea tipul care m-a lovit, strângând din nou în mână revolverul, pe care îl îndreaptă către pieptul ei. Cine ți-a permis să vii aici?!

– Eu! răsună vocea prietenului meu, care tocmai atunci își face apariția de după colțul vilei...

Nu țin minte nici o altă ocazie, în care vederea lui Adi Corn să-mi fi provocat mai multă satisfacție. „Ce bine” respir liniștit, imaginându-mi că delirul va lua sfârșit. Trec cu vederea peste faptul că și el ar putea fi implicat în teatrul acțiunilor. Mă uit cu admirație la prietenul meu. Dacă nu aș ști absolut nimic despre trecutul lui, mi s-ar părea cuceritor și de încredere. Are figură de atlet. Poartă cămașă apretată, costum bine croit, pantofi făcuți la comandă. Pe scurt: un tip deosebit de carismatic.

– Ce se întâmplă? îi întreabă supărat pe cei din pază.

După felul cum se șifonează, îmi dau seama că aceștea se află în fața unui superior.

– Păi, iată, i-am arestat, se dezvinovățește Vocea Ruginită.

– Cum să-i arestați, fără să-mi cereți învoirea?

– Voiau să plece...

– Și ce dacă? Sunt liberi să facă ce doresc. Au venit în ospeție la mine să se odihnească, nu să fie brutalizați de către voi.

– Ne-ați ordonat să nu permitem nimănui să iasă din această zonă.

– Știu foarte bine ce v-am ordonat. Faceți-vă datoria în continuare! Blocați intrările!

– Și ei? întreabă cu regret agresorul care mai ține pistolul îndreptat spre noi.

– V-am spus deja: sunt invitații mei. Să mergem! ni se adresează Adi, luându-ne la braț și aproape forțându-ne să reintrăm în vilă.

Abia după ce încuie ușa după sine, convingându-se că nu ne urmărește nimeni, se postează belicos în fața noastră și ne întreabă:

– Chiar nu vă dați seama în ce încurcătură v-ați băgat?

– Explică-ne, te rog.

– Bine. Urmați-mă.

Ne duce după sine în salon, unde, pe masa de mahon, se află bustul lui Nero și tripticul lui Florin Montana. Vederea lui produce asupra prietenului meu efectul unei explozii de grenadă. Schije imaginare lovesc în bufonada lui de om atotputernic, preschimbându-l în adolescentul de odinioară. Rămâne contrariat și, ca să nu cadă, se apucă cu ambele mâini de spătarul unui fotoliu.

– Să-ți aduc niște apă? Îl întreabă Suzana.

Fluturând din mână a negație, Adi se prăbușește în fotoliu ca un bătrân strivit de remușcări, apoi oftează, își ia capul în mâini și ne întreabă:

–Deci, ați aflat? Știți totul?

– Doar bănuim.

El sare în picioare, apucă tripticul cu mâinile sale de fierar, îl ridică deasupra capului, căutând cu ochii un obiect de care să-l strivească.

– Nu!!! Îl împiedică Suzana. Destul că l-ai furat! De ce să-l nimicești?

– Pentru că și el m-a nimicit pe mine!

– Cine? Întreb.

– Talentul lui Florin Montana.

– Chiar l-ai invidiat atât de mult?

– Din prima zi...

– Eram prieteni, îi amintesc, sperând să neutralizez intenția de a-l distruge.

– Și ce dacă? Am fost și am rămas un nimeni în comparație cu el. Până și profesorii de la școala de pictură se enervau când mă vedeau în fața șevaletului. Mă trimiteau la plug. Toate laudele lor se îndreptau spre el... Iar eu, de mic copil, fusesem învățat să fiu în toate primul. Și nu eram. Nu reușeam! Cum să-l iubesc? Cum să-l admir?

Vorbind, se potolește și nu mai caută o mobilă de care să facă țandări icoana lui Florin Montana. Prevenitoare, Suzana reușește s-o smulgă din mâinile lui Adi și s-o strângă la piept ca pe un prunc. Îmi dau seama că, din acest moment, îngerul care ocrotește omenirea a găsit în persoana ei cea mai sigură ocrotire din partea unui om: nici o forță din lume nu va fi în stare s-o despartă de comoara sa.

– Era un om neprihănit, îl apăr.

– Sigur. Trăia ca un duhovnic, doar cu arta. Picta neconținut și nu avea nevoie să demonstreze nimănui că se afla exact acolo unde trebuia să fie. În timp ce eu...

Dă a lehamite din mână, deschide barul, duce la gură o sticlă de whisky din care bea lacom câteva înghițituri și, fără a lăsa sticla din mână, continuă, uitându-se în ochii mei:

– După cum bine știi, m-am născut și am crescut într-un mediu foarte aspru. Cei slabi nu au ce căuta acolo, în lumea militarilor. Aceștea prețuiesc doar forța. Condamnă slăbiciunea și îi batjocoresc pe cei neperformanți, iar taică-meu voia să fiu un etalon în toate. Mă antrena, mă chinuia, mă trimitea la competiții. Dacă veneam cu locul doi sau trei, mă pedepsea. Eram tratat ca un spartan pentru care cea mai înaltă distincție a vieții era să moară, făcându-și datoria. Eu însă voiam

să trăiesc, să fiu ca toți semenii mei, să mă distrez, să trândăvesc, să am prieteni. Și, pentru că iubeam pictura, m-am dus la arte, nu la Academia Militară. Credeam că într-o bună zi voi reuși să mă afirm. Visam să am o expoziție personală, cu lucrări geniale, la care taică-meu să vină cu toată garnizoana și, îmbrățișându-mă, să-mi spună că este cel mai mândru tată din întreaga lume! Dar... În artă, dacă nu ai talent, ești un nimic lipsit de importanță. Talent avea Florin Montana! El putea deveni mândria oricărei garnizoane. Iar eu – rușinea ei.

Se plimbă agitat prin fața noastră, mai soarbe o înghițitură zdravănă de băutură și mă întreabă:

– Chiar mă condamni? Doar și tu ai suferit. Te-a eclipsat și pe tine, te-a marginalizat... Hai, recunoaște: n-ai plâns? N-ai regretat? N-ai dat cu schițele tale de pereți, când observai cu câtă ușurință plăsmuia Florin fenomenalele sale schițe și tablouri?

– Da, recunosc. M-a complexat. Era mai bun decât oricare dintre colegii noștri, dar asta nu m-a făcut să-l urăsc. Era meritul lui. Îl admiram. De ce să pun în cărca lui eșecul meu?

– Nici eu, la început, nu am avut nimic de împărțit cu el. Dimpotrivă, ca un neisprăvit lipsit de scrupule, am prins a-l spiona, a-i copia procedeele. În zilele când nu era acasă, mă furișam în atelierul lui și mă documentam, făceam fotografii, apoi mă închideam în camera mea de lucru și încercam să-l imit... În van! Nu-mi reușea nimic! Mai apoi, după ce a întâlnit-o pe Suzana, s-a apucat de triptic. Lucra însă în taină. Pe lângă asta, a bănuț, probabil, că trag cu ochiul la felul cum lucrează și s-a ascuns de mine. Ținea lucrarea încuiată. Nu am putut s-o văd decât în ziua

când, întâmplător, am dat de ea cu puțin timp înainte s-o termine... Era ceva de nedescris! Minute în șir nu mi-am putut veni în fire. Aveam impresia că stau în fața capodoperei mele, care, nu se știe de ce se afla în atelierul lui Florin Montana! Știam că am luat-o razna, că nu am niciun drept asupra ei și, totuși, am hotărât să mi-o atribui... Incendiul a fost doar următorul pas...

– Deci, tu ai pus totul la cale! Tu l-ai ucis! îl acuză Suzana.

Adi se întoarce mirat spre ea și o privește drept în ochi. Știu, din experiență, că în asemenea momente oamenii sunt sinceri și nu mint.

– Da, eu am dat foc atelierului, dar nu sunt vinovat de moartea lui.

– Cine atunci?

– Destinul... Venisem cu intenții criminale, dar nu ca să-l omor. Nu asta pusesem eu la cale. Planificasem un incendiu mărunț, ca o diversiune, în care să pară că tripticul a fost distrus. Dezastrul însă a luat proporții, obligându-mă să aleg între artă și prietenie. E plină literatura de astfel de exemple. Îți vezi prietenul cuprins de flăcări, dar vezi și capodopera atinsă de incendiu. Cum procedezi? Cui sari în ajutor? Majoritatea aleg prietenul. Eu însă am gândit estetic. Eram artist, nu preot... Florin își frângea mâinile a neputință, neștiind de ce să se apuce. „Unde-i?!” l-am întrebat, fără să-i dau și alte explicații, iar el, înțelegând la ce anume mă refer, mi-a arătat camera de alături. M-am aruncat în vâlvătaie. Totul ardea. Mai puțin tripticul care era închis din toate părțile. L-am luat în brațe. Era fierbinte. Mușca din carnea mea ca un jăratec, dar am reușit să-l scot afară și să-l ascund. Când am intrat din nou în casă, Florin nu se vedea nicăieri. Am dat de el

în depozitul cu lucrări. Încercase să salveze un tablou, dar o grindă putredă s-a desprins din tavan și... nu am mai avut cum să-l ajut...

– Sau, poate, nu ai vrut?! aud vocea Suzanei.

– Pompierii erau deja acolo. M-au dat la o parte.

Au încercat resuscitarea lui. ... Degeaba!

– Așa că te-ai întors satisfăcut și ți-ai însușit icoana care nu era a ta, insistă prietena mea.

– De fapt, doar am salvat-o.

– De cine? De pizmă? De lăcomia ta?

– Invidia a dispărut treptat. A fost înlocuită de furie, rostește Adi.

– Erai și furios? Pe cine?

– Pe imoralitatea mea. Pe faptul că mă consideram un asasin. Nu săvârșisem încă nici o crimă. Doar însușisem o operă străină, iar asta mă înfuria. Nu există un alt sentiment mai sufocant decât furia îndreptată împotriva neputinței tale.

Îl ascult foarte atent. Încerc să pun în ordine întreaga informație. Mă simt însă învins de o tristețe fără margini. Nu-mi recunosc prietenul. Nu mai e adolescentul optimist și plin de energie care ne găsea vara de lucru. Are aceeași față bine proporționată, maxilar puternic, frunte lată: toate împreună alcătuind un chip viril, dar stors și chinuit.

– După luni de ezitări și remușcări, am învățat să coexist cu cele două creaturi pe care le purtam în mine: omul onest și omul criminal. Pe ultimul l-am îngropat în uitare, departe de realitate, ca să mă vindec de el prin desconsiderare. Incendiatorul însă spârgea sicriul și ieșea la suprafață. Îmi apărea în somn, pe stradă, în oglindă. Era însângerat și plin de zgură. Nu mă lua la rost, nu mă mustra. Doar aștepta să-l pun la lucru, să

incendieze restul lumii... Vrând să mă tratez de el, am căutat pe internet, să dau de cazuri similare. Astfel, am ajuns la Nero. Se spune că și el, dând foc *orașului etern*, și-a incendiat, din întâmplare, unicul prieten din copilărie.

Involuntar, tresar când pomenește de eroul din romanul meu.

– Crezi că a fost o simplă întâmplare? îl întreb.

– Nu știu. În schimb, datorită lui, am aflat că cea mai chinuitoare pentru un artist e *setea de apreciere*. Ea face din noi și zei, și fiare. Din ea se naște conștiința propriei importanțe. Nici apetitul sexual nu stimulează mai puternic dorința de mărire... Iar eu îmi doream din toată inima aprecierea tatei. El trebuia să vadă în mine eroul pe care și-l imaginase. Venise timpul să-i arăt „realizarea” mea.

– Icoana lui Florin? Cu ea voiai să crești în ochii lui?

Răceala din glasul Suzanei îmi îngheață sângele. Adi însă n-o aude. Rămâne în picioare, lângă șemineu, urmărind un singur scop: să ne explice ce s-a întâmplat și, astfel, să-l scoatem de sub acuzare.

– Nu am știut că Florin și-a camuflat semnătura. Voi ați descoperit-o. Eu nici nu am căutat-o. Mi-am pus numele pe opera amicului și m-am dus cu ea la tata. Speram să fiu luat în brațe și încoronat ca pictor. El însă privea lumea cu alți ochi. Puține erau lucrurile capabile să-l impresioneze. Tobă de carte, ar fi putut ajunge un savant cu renume, dar viața l-a înngenuncheat, l-a preschimbât într-un soldat brutal și dur. A luptat în războaie prin mai multe țări din lume. A pierdut camarazi, a scăpat viu din ambuscade și, deși era medic, a fost nevoit să tragă și să omoare. Nu s-a mândrit cu

asta. A încercat să uite. Existau însă dovezi, pe care superiorii lui le-au transformat în acuzații. Astfel, l-au obligat la tot felul de alte mizerii, făcându-l, în cele din urmă, șef peste „sanatoriul” criminal din vale...

– De ce *criminal*? îl întreb.

– Deoarece furnizau, în secret, arme biologice până și teroriștilor. Taică-meu ajunsese coordonatorul principal. Ceva îl schimbaseră din rău în și mai rău. Știam cât este de intolerant cu mine și, totuși, m-am dus *să-l bucur*... Auzi cum sună? *Să-l bucur cu minciuna mea!*

Felul cum vorbește denotă doar frustrare. Orice mi-ar spune, nu mă poate face să-l justific. Stă rezemat de pervazul ferestrei. În spatele lui, cerul se întuneacă a ploaie. Bănuiesc că ceea ce ne-a povestit până acum e doar o mică parte din aisbergul pe care îl poartă în interior.

– Cu icoana în brațe, m-am apropiat de laboratorul în care echipa tatei lucra neîntrerupt deja a treia zi. Aveau o comandă urgentă. Se grăbeau. Hangarul era închis ermetic. Asta e regula: nimeni nu intră și nu iese decât atunci, când totul se termină. Spre norocul meu, taică-meu tocmai s-a apropiat de ecranul ce desparte holul de restul laboratorului. A ridicat din sprincene, când i-am arătat icoana. Atunci, pentru prima oară în viață, i-am văzut ochii în lacrimi. Străluceau de mândrie... Doamne! Ce greu e să te uiți în ochii părintelui tău, știind că-l minți!

În timp ce rostește aceste vorbe, Adi are privirea disperată a unui om căzut într-o prăpastie.

– Nu știu cum s-a întâmplat că tocmai atunci, un membru al echipei a scăpat o eprubetă din mână, făcând-o țândări pe podea. Alarma s-a declanșat imediat. O mulțime de încuietori s-au auzit blocând

hangarul. Tata a alergat să dea o mână de ajutor. Cei peste zece oameni din interior și-au dat seama că sunt sortiți pieirii. Un fum galben a prins a-i sufoca. Unii s-au dezintegrat pe loc. Alții s-au prefăcut în movilițe de cenușă... Printr-un ultim efort, tata a revenit în fața mea. Nu-l mai recunoșteam. Se topea într-o reacție cumplită, de parcă organismul i-ar fi devenit un reactor atomic. A întins mâna spre mine, apoi s-a prăbușit. În clipa următoare, m-am prăbușit și eu acolo, pe coridor, strângând la piept un înger care, înloc să mă salveze, îmi distrusese viața...

34.

Arma eliberării

(Vila lui Adi)

Tulburat de amintiri, Adi ne întoarce spatele, dosindu-și emoțiile prin care trece. Nu cred să fi avut o altă ocazie, în care să-și fi despovărat sufletul așa cum a făcut-o în prezența noastră. Umerii îi tresaltă într-un zbucium mărunț, după care se îmbărbătează și, prompt, redevine tipul milităros, pe care îl percepe ca pe un om străin.

– Stickul! pronunță dintr-odată acest cuvânt metalic, cu sens de sentință.

Întinde mâna spre Suzana:

– Dă-mi-l!

Nepregătită de această bruscă schimbare de situație, prietena mea reacționează ca o actriță: se frământă, vrea să nege, să refuze, să declare că nu știe nimic. Ca să n-o incomodez, iau câțiva bușteni din lada pentru lemne și îi potrivesc peste jăratecul din vatră. Focul se trezește, cuprinzându-i într-o îmbrățișare roșietică.

– Dragă Suzana, îl aud pe Adi. Nu știu cât de bună ești ca actriță, dar, ca om, ar fi păcat să te umilești, mințindu-mă că nu știi nimic. Știi totul! De asta ai și venit de la Paris direct la vila mea. Ca să pui mâna pe stick. Margareta a avut dreptate: ești foarte inventivă și descurcăreță.

– Ce știi despre Margareta?

– Ajungem și la ea, după ce am stickul.

Intervin, ca s-o ajut:

– N-ai vrea să ne lămurești, mai întâi, ce-i cu acest stick? De ce ai atâta nevoie de el?

– Nu ne-a rămas prea mult timp pentru discuții.

– Și totuși.

– Sunt sigur că ai auzit de bombe cu efect întârziat.

Ei bine, dacă în alte contexte această sintagmă e doar o metaforă, atunci în cazul nostru – e un mare pericol.

Face ocolul camerei. Se postează cât mai aproape de mine și îmi spune:

– Demult n-am stat de vorbă ca între prieteni. Știu că te-am dezamăgit. E dureros să-ți înșeli prietenul și să nu te poți justifica. Dar nu te grăbi. Nu mă condamna. Mai dă-mi răgaz. Am adunat aici, în piept, o mulțime de îngrijorări pe care doar cu tine cred că aș fi în stare să le împart. Mi se face rău la gândul că s-ar putea să nu reușesc. Inima mea a ajuns un vas plin-ochi. Nu pot să-l duc mai departe prin viață, dacă nu vărs ceva din conținutul lui. Voi m-ați ajutat să mă descarc. Sunt alinat. Dar mă apasă încă povara unor mari păcate. Aș vrea să scap de ele și nu știu cum.

– Încearcă.

– Nici nu-ți imaginezi cât e de greu.

Dincolo de ferestre, o furtună de lapoviță și ninsoare înfășoară vila într-o plapumă albă. Adi își

adună gândurile împrăștiate prin cuvinte nerostite, apoi, ca să nu se împotmolească în ele, constată cu tristețe:

– Nevoile te lasă fără prieteni. M-am convins de asta imediat după catastrofă... Cum era de așteptat, a fost deschisă o anchetă. Unul câte unul, cei implicați în afacere au dispărut, dând vina doar pe tatăl meu. Ca să-l apăr, am luat răspunderea asupra mea și foarte curând m-am pomenit față în față cu cea mai nemiloasă mafie din Europa care mi-a prezentat nota de plată: o datorie de câteva milioane de dolari. Trebuia să-mi șterg picioarele de legile bunei cuviințe, dacă voiam să nu mă duc la fund.

Își astupă ochii cu palmele, gonind din ei amintirile din acele vremuri.

– Nu sunt în stare să-ți spun nici a zecea parte din crimele pe care le-am comis acum opt-nouă ani, dar te asigur că azi m-aș teme să fac parte din acele timpuri...

În mijlocul salonului e așternut un covor mare și gros, menit să înghită orice zgomot, dar până și el devine neîncăpător pentru neliniștea pe care o stârnește confesiunea lui Adi.

– Cel mai mult m-a durut pierderea mamei. Era atât de legată de tata, încât a renunțat să trăiască fără el. Ca fiu, ar fi trebuit s-o consolez sau, cel puțin, să-mi dau seama ce pune la cale. Eu însă eram în căutare de bani și nu mă puteam concentra decât asupra lor. „Mi-e dor să ies în larg, pe Nistru”, mi-a spus mama într-o duminică. Purta un trening negru și arăta superb. Am coborât la râu. Nu adia nicio fărâmbă de vânt. Pădurea de pe dealurile abrupte se reflecta în apă. Am vâslit fără un efort prea mare până la mijlocul râului. Așezată pe bancheta din spate, mama mă privea îngândurată și

tăcută. Din când în când, ochii îi străluceau în lacrimi. „E atât de frumos în jur, încât nici să mori nu e păcat în mijlocul acestei feerii”, a rostit la un moment dat. Am vâslit în continuare, fără să dau prea mare importanță vorbelor ei. Debarcaderul de unde luasem barca părea acum o casă plutitoare împotmolită în verdeța de pe mal. „Suntem exact în locul în care am dorit să ajung”, am auzit-o. S-a ridicat în picioare, scuturându-și pletele în toate părțile și fixându-mă cu o privire plină de durere, apoi și-a făcut semnul crucii și s-a aruncat în apă... Am așteptat s-o văd ieșind la suprafață și înotând în jurul bărcii, dar întinderea râului a luat din nou înfățișarea unei oglinzi nemișcate. „Mamă! am strigat-o. Mamă!” Neprimind niciun răspuns, am plonjat imediat după ea. M-am scufundat cât de mult am putut... Nimic! Stratul de apă de la suprafață era transparent. Aș fi văzut-o, dar nu era nicăieri. Panicat, m-am scufundat iar și iar din ce în ce mai adânc și din ce în ce mai disperat... O forță teribilă o înghițise pentru totdeauna! Mi-am dat seama că am pierdut-o când, stors de puteri, apele râului m-au aruncat pe o limbă de nisip. Mălul de pe margini se usca la soare, încălzind o mulțime de șerpi adunați în jurul meu. Stăteam pe spate, cu ochii închiși, temându-mă să-i provoc. Nu voiam să mă uit la ei. Doar îi simțeam după felul cum mi se încrețea pielea pe suflet. Atunci am înțeles că nu întâmplător m-am pomenit acolo și că, de fapt, Providența îmi arăta ce viață mă așteaptă în continuare. În cele din urmă, mi-am învins dezgustul și, călcând printre acele reptile veninoase, m-am aruncat din nou în apele Nistrului. Am ieșit pe mal mult mai la vale, în dreptul unei biserici părăsite de care îngrijea un pustnic. Lăcașul era gol și rece, mai rece decât sângele meu. Mirosea a tămâie, dar și

a podele de beton proaspăt spălate. Într-un mic sfeșnic ardea un mănunchi de lumânări ca o galaxie dintr-un Univers pierdut. Golul din mine s-a contopit cu golul din biserică și atunci, cu spaimă, mi-am dat seama că l-am dezamăgit pe Dumnezeu. N-am fost niciodată un creștin prea bun. Mai degrabă - dimpotrivă. Ceea ce făceam, ghidat de mafie, îmi așternea, cu siguranță, calea spre infern. Și totuși, undeva în adâncul sufletului, continuam să cred în Dumnezeu, în pofida faptului că El nu mai putea crede în mine. Așa am ajuns să mă urăsc. Uram cruzimea cu care îmi decimam dușmanii. Uram perfidia cu care îi tratam, ziua, să zicem, vânzându-le droguri, iar noaptea aruncându-le în aer depozitele în care le păstrau. Nici nu mi-am dat seama când am ajuns să dictez eu regulile în lumea interlopă.

Ascultându-l, mă simt din ce în ce mai incomod, dar Adi nu-mi observă repulsia și, în loc să înceteze, se complăce ca un pervers cu disconfortul meu.

– Nu cunosc prea multe despre medicină, spune în continuare. În schimb, cunosc suficient de multe despre oameni. Ca să-i manipulezi, nu ai nevoie de înțelepciune. E de ajuns să bagi frica în ei. Puterea, dacă o ai, nu suportă să te grăbești. E relaxantă. Știe să rabde, să aștepte. Știe că va depăși toate obstacolele și va învinge. Cine se agită și se grăbește, dă dovadă de slăbiciune, iar în cele din urmă, pierde. Eu nu m-am grăbit. Am fost meticulos și răbdător. Asta m-a ajutat să construiesc un imperiu mult mai puternic decât ruina pe care o moștenisem de la tatăl meu. Am schimbat până și profilul cercetărilor pe care le efectueam în „sanatoriu”. Într-o singură lună, puteam aduna un buget de zeci de ori mai mare decât într-un an, pe timpul tatei...

– Poate că era mai bine, dacă rămâneai un simplu

pictor mediocru, îl întrerup din amintiri.

– Spui asta, pentru că nu știi câtă putere stăpânesc. Uneori, am impresia că cineva m-a ales tocmai pe mine ca să duc la bun sfârșit visul de veacuri al celor care dirijează lumea.

– La ce te referi?

– La adevărurile pe care foarte mulți oameni le cunosc, dar nimeni nu le afișează.

Se ridică de la locul său, astupând cu statura sa uriașă o bună parte din lumina ce pătrunde prin fereastră. Adaugă:

– Omenirea a avut mereu probleme cu supra-popularea. Ne înmulțim ca insectele. Suntem deja peste măsură de mulți și, din această cauză, ne comportăm ca lăcustele: nimicim, fără discernământ, tot ce întâlnim în cale. În trecut, războaiele decimau populația țărilor beligerante. Distrugerile materiale însă erau enorme. Ca să-și păstreze bogățiile intacte, ulterior, cei care ne dirijează din umbră au recurs la arma biologică. E o nimica toată „*să scapi de sub control*” un virus ucigaș. Problema e că oamenii infectați, știind că mor, prind a lovi în dreapta și în stânga și nu este exclus că foarte curând vor deveni groparii civilizației umane. De asta e nevoie de o nouă armă, una mai sigură, mai performantă.

– Cine ți-a băgat asemenea prostii în cap?

– Nu sunt prostii. Am participat la zeci de seminare paramilitare, în care tema centrală era găsirea unor soluții mai puțin dureroase pentru eliminarea celor de prisos.

– Tu te auzi vorbind?

– Nu văd nimic rău în a trata un organism bolnav.

– Dar sunt idei periculoase! Istoria cunoaște nenu-

mărate precedente.

– Sigur. Toate regimurile totalitariste le-au aplicat în practică, recurgând la violență. Noi propunem drept remediu *FE-RI-CI-REA*.

Rostește acest cuvânt, de parcă ar rosti o rugăciune dintr-o religie inexistentă.

– Știi care e cauza suferințelor umane? mă întreabă și răspunde exaltat: *Sufletul!* Lipsește-l pe om de suflet și vei obține o ființă fericită, fără ambiții, fără remușcări, fără probleme de morală sau de conștiință.

– Adică o simplă legumă, se implică Suzana, revoltată.

– Majoritatea dintre noi ar prefera să fie, cum zici tu, „o legumă”, doar să nu aibă grija zilei de mâine. Milioane de oameni au necazuri la serviciu, în familie, în relațiile cu alți oameni. Și toate aceste neplăceri și probleme se rotesc în jurul unui mic centru, numit *suflet*. Nimeni, până acum, nu s-a gândit să elimine din om acest „genom”, iar Dorian Filip l-a identificat și a elaborat un virus care îl poate omorî. Vă dați seama? Înghiți o simplă pastilă și, în câteva clipe, scapi de toate problemele vieții! De asta am nevoie de stickul lui Filip, ca să-i pun în valoare capodopera.

Cinismul amicului meu mă înspăimântă.

– Dar te-ai băgat într-un teren, pe unde calcă numai Bunul Dumnezeu, îi spun.

– Și ce dacă? Nu scrie în Biblie că Tatăl Nostru cel din Ceruri pe toate le vede și pe toate le iartă?

– Are și răbdarea Lui o limită.

– Ei bine, iată că și răbdarea mea s-a epuizat, ne anunță el. Unde e stickul, draga mea?

– Acum, că am aflat ce vrei să faci cu el, răspunde Suzana, nu ți-l voi ceda pentru nimic în lume.

Ca la comandă, se aude apelul unui telefon. Adi vede cine îl sună și răspunde abia după ce conectează difuzorul, ca să ne țină la curent cu ce discută.

– Au sosit doi inspectori de la *Centrul de Control*, îl informează o voce de bărbat. Vor să discute cu dumneavoastră.

– Excelent, afișează prietenul meu o atitudine cât mai energizantă. Să mă aștepte la „sanatoriu”. Aveți grijă să se simtă bine.

– Dar sunt nerăbdători, îl pune la curent omul de la celălalt capăt al firului.

– Executați! ordonă Adi, apoi închide și ne privește cu ochi triști.

– Deci, asta e: cercul s-a strâns. Au aflat că m-am întors de la Paris... Vor stickul.

Suzana se lipește de mine ca un copil intimidat.

– Știu ce simți, o asigură Adi. Dar, crede-mă, nu mi-ar plăcea să văd cum cei din *Centru* năvălesc cu oamenii lor peste voi, cum vă doboară la podea, cum vă dezbracă și vă verifică centimetru cu centimetru. Din acest motiv, îți propun o altă soluție. Una mai demnă și mai aproape de durerea ta.

Deschide un laptop, introduce codul și se conectează la o rețea știută doar de el. Între timp, o informează pe Suzana:

– Margareta, sora ta, consideră că ai trădat-o. E sigură că ești *omul meu*. Probabil, așa și va muri cu această mare dezamăgire în suflet.

Întoarce ecranul laptopului spre noi.

Un tip în vârstă se interesează:

– Gata? Aș putea s-o lichidez?

– Adu-o în fața camerei! îi ordonă Adi.

Tipul face semn altui complice care așază cu forța

pe scaunul din fața camerei de luat vederi o tânără speriată, cu părul de culoarea focului.

– Margareta! strigă Suzana. Ce ai? Ce ți-au făcut? Ești bine? Cum te simți?

– Fără prea multe întrebări, o întrerupe Adi. Spune-i că ai stickul și că, din principiu, preferi ca ea să moară, decât să mi-l restituie.

– Nu este adevărat! Nu-l crede. Ești sora mea!

– Soră, ai zis? întreabă Margareta. Cum să te cred, dacă m-ai vândut lui Adi Corn?

– Te-a mințit! Nu am nimic cu banda lui.

– Atunci, de ce ești liberă, iar eu – captivă?

Ca o tigroaică, Suzana se aruncă asupra lui Adi, lovindu-l cu pumnii și strigând:

– Elibereaz-o! Elibereaz-o imediat!

– În schimbul stickului, răspunde el.

O smulg cu forța de lângă amicul meu. O îmbrățișez. Încerc s-o liniștesc. Suzana plânge în hohote, apoi se apropie de ecran și, stăpânindu-și cu greu emoțiile, îi spune Margaretei:

– Scumpa mea! Am stickul lui Dorian Filip. Într-adevăr, era ascuns într-o icoană. Am să i-l dau lui Adi Corn, în schimbul libertății tale. Doar să ții cont de sfaturile mele. Mă auzi? Ai să mă ierți?

– Nu știu, șoptește Margareta, ștergându-și lacrimile cu dosul palmei.

– Unde vă aflați? o întreabă Suzana.

– În garsoniera mea. Mă țin aici a doua zi.

– Câți te păzesc?

– Acești doi... imbecili.

– Pe coridor, pe scări, afară mai este cineva?

– Nu cred.

Ca un general care conduce o operațiune de

salvare, Suzana prinde a da ordine, uimindu-mă cu perspicacitatea sa.

– De cât timp ai avea nevoie, ca să dispari de sub controlul lor?

– O clipă! sare cel mai în vârstă dintre gardieni. Cum să dispară? Cine e tipa care dă ordine?

– Fiți atenți la ce vă spune, zice Adi. E ca și cum v-ași spune eu ce trebuie să faceți.

– Scoate-le bateriile din telefoane și ia-le cu tine, o instrucează Suzi pe Margareta. Ia banii și actele, apoi încuie ușa pe din afară și fugi cât mai departe din acel sector. Eu voi aștepta douăzeci de minute, să mă conving că nimeni nu se ia după tine. Abia după asta le voi da stickul.

Margareta începe pregătirile, apoi, nedumerită, o întreabă pe Suzana:

– Ai să le dai stickul?

– Nu am de ales.

– Reiese că Dorian Filip degeaba a murit?

– Dorian a fost un geniu. Ca să duci la bun sfârșit lucrarea lui, ar trebui să fii, cel puțin, la fel de talentat ca el. Or, Dumnezeu are grijă să pună nu ani, ci veacuri între două personalități ca el.

– Și dacă te înșeli? Dacă răul va învinge? Dacă sufletul va fi eliminat din om? Îți dai seama cât întuneric va coborî atunci peste întreaga omenire? Copiii vor înceta să mai zâmbească. Își vor urî părinții. Nu vor cunoaște ce-i iubirea... Apropo de copii. Arată-mi Bestia. Vreau să mă uit în ochii ei.

Suzana prinde în cadrul ecranului chipul lui Adi. Întâlnindu-i privirea, Margareta îi spune:

– Dacă tot ai hotărât să omori tot ce e frumos în om, atunci începe cu Adelina, cu fiica ta.

– Cu cine? se neliniștește prietenul meu.

– Vezi? Habar nu ai că Doina, colega mea de cameră, ți-a născut o fiică. Ai violat-o și ai uitat de ea. Iar dânsa, de frica ta, nici nu ți-a spus că ai un îngerăș care îți seamănă perfect.

– Încerci să mă calomniezi? Mă crezi naiv?

– Ia-o cum vrei. Dar fă un mic efort și întreabă-te: cum e să fii o fetiță de doi ani și să tremuri de groaza tatălui tău care, dintr-o clipă în alta, îți poate smulge sufletul din piept?

Mă uit la Adi și văd cum, în adâncul ființei lui, se naște lumina unui sentiment tulburător, pe care nu l-a cunoscut mai înainte. Se simte incomod. Roșește. Încearcă să-l suprimă. Nu reușește însă și doar rostește:

– Au încercat și alții să mă influențeze, dar fără niciun rezultat.

Îngrijorată, Suzana revine la ceea ce a plănuit.

– Grăbește-te! o îndeamnă pe Margareta.

– Șefu, ce facem? întreabă unul dintre temniceri.

– Nimic, le spune Adi. Vă așezați pe scaune, la vedere și stați așa o jumătate de oră, după care puteți lua un avion spre casă.

– Să-mi dai de știre, când vei fi în siguranță, o roagă Suzana pe Margareta care, ieșind din apartament, îi trimite un sărut aerian. Și nu uita: ai fost și vei rămâne sora mea!

35.

Revenirea celui răătăcit

(*Vila lui Adi*)

O jumătate de oră mai târziu, Suzana intră în atelierul de pictură al lui Adi. Știu ce are de gând să facă, dar nu am cum să mă opun. Și-a dat cuvântul și nu și-l poate încălca. Rezemat de biroul din colț, rămân în picioare, în așteptarea prietenei mele care urmează să ia o decizie dramatică. Nu știu ce simte în aceste clipe. Nu-mi aud decât bătăile inimii.

Dar, în clipa următoare, ceva se întâmplă. Ceva grav și ireversibil. De undeva, de departe, un zgomot strident și subțire trece prin fereastră și izbește violent bustul lui Nero, împrăștiindu-l în mii de cioburi prin toată încăperea.

– Nu te mișca! îmi ordonă Adi și dintr-un salt se apropie de fereastră prin care glonțul a pătruns ca printr-o ceață.

Examinează gaura lăsată de proiectil, întunecându-se la față. Văd în privirea lui dezamăgirea unei lovituri aplicate pe la spate de o mână nevăzută.

– Au plasat un lunetist în turnul de pază de dincolo de Nistru.

Suzana apare uimită în cadrul ușii. Nefiresc de abil pentru figura sa masivă, Adi o acoperă cu corpul său, spunându-i:

– Nu te speria. Avem o mică problemă. O rezolv în câteva minute.

Îi sună telefonul. Aud:

– A fost primul avertisment. Știi ce urmează. Nu te juca cu noi.

– Ați trimis moartea în casa mea. Chiar vreți război? îi întreabă Adi.

– Vorbești și nu știi, că, de fapt, ești un cadavru, îl amenință vocea din telefon, întrerupând conexiunea.

– Bine, rostește Adi ca pentru sine. Habar nu au că mă implic doar în războaiele pe care le câștig.

Scoate dintr-un dulap un fel de armă cu radar pe care o îndreaptă spre turnul de unde s-a tras. Înainte să apese pe trăgaci, își scutură o scamă de pe reverul hainei, de parcă s-ar pregăti de un spectacol. Undele armei găsesc detonatorul plasat din timp sub sutele de kilograme de trotil ascunse în betonul pe care se sprijină pilonii turnului. O explozie infernală pulverizează turnul cu tot cu lunetist la sute de metri de locul unde se afla.

În liniștea ce urmează, Adi face legătura cu oamenii săi și le spune:

– Dosiți-vă în adăposturi. Nu conflictăți cu nimeni. Așteptați ordinele mele.

Incompetent cum sunt, îmi dau seama că ne aflăm în mijlocul unui război al mafiei. Calm și fără grabă, prietenul meu deschide o nișă blindată și, printr-o singură apăsare de buton, își conectează sistemul intern de apărare. Vila prinde viață, pulsează, trepidează și, după felul cum se aud vuind și închizându-se mai multe

uși, înțeleg că se transformă într-un bastion fortificat. Adi respiră ușurat, iar relaxarea lui îmi redă calmul și mie.

– Gata, ne spune, sigur de sine, sunteți în afara oricărui pericol.

Scoate din bar o sticlă de șampanie și, zâmbind satisfăcut, ne oferă câte un pahar. Neîncrezătoare, Suzana rămâne în picioare. E încă foarte speriată. O conduc până la primul fotoliu. Tremură toată.

– Să înțeleg că nu mai ai nevoie de asta? îl întreabă pe Adi, desfăcând căușul palmei în care ține stickul lui Dorian Filip.

– Am anulat cumva înțelegerea pe care am avut-o? vine răspunsul lui.

Speriată de pasul pe care urmează să-l facă, Suzana așază stickul pe masă, lângă icoana lui Florin Montana. Trec printr-un atac de panică. Mă gândesc la cazul în care stickul ar ajunge în mâna celor care au dat ordin să se tragă în noi și, involuntar, scap paharul cu șampanie pe dușumea. Evident, se face țândări.

– În sfârșit, exclamă Adi bucuros. Iată un semn bun.

Soarbe până la fund șampania din paharul său, apoi îl zdrobește cu putere de dalele de marmoră.

– Oare cât timp trebuie să treacă, până când vei avea din nou încredere în mine? vrea să știe.

– Tu hotărăști, îi spun.

– Din câte cunosc, atât paradisul, cât și infernul se află în noi. Omul alege unde să trăiască. Eu însă, de ani buni, am pierdut deosebirea dintre ele...

Știi că e sincer și că rățăcește ca un somnambul pe cornișa unui zid al pierzaniei.

– Ai observat? mă întreabă. Când a construit

această vilă, taică-meu a luat în calcul până și faptul că într-o bună zi s-ar putea să evadez în locuri mai puțin periculoase. Astfel, a amplasat ieșirea din spate (pe unde, în mod obișnuit, se fuge) spre peretele abrupt al dealului. Ieși din casă și te izbești de stâncă, de ceva ce te împiedică să pleci. Doar așa a reușit să mă țină legat de acest imperiu al răului, pe care nu o singură dată m-am întrebat dacă a meritat să-l construiesc. Zi și tu, dragă prietene: poate o singură persoană să schimbe măcar un pic lumea în bine? „Nu! Nu poate”, a fost răspunsul meu de fiecare dată când mi-am adresat această întrebare. Doar oamenii pe care răul nu-i poate înfrânge sunt în stare să facă ceva bun pentru alții. Iar eu, spre regret, nu mă număr printre ei. Datorită vouă însă, am înțeles un lucru extraordinar: dacă ești om (un om adevărat, nu un gunoi), atunci poți săvârși minuni... Priviți. Am aici, în mână, soarta omenirii. De mine depinde să dau stickul adversarilor mei și să pun capăt conflictului armat pe care ei l-au provocat sau să-l vând unor cumpărători mai influenți.

– Nici una, nici alta! îl imploră Suzana.

– Știu. Te doare, căci, de azi încolo, orice s-ar întâmpla, mereu vei ști că vina e a ta. Și nici o pocăință nu va fi în stare să te smulgă din cuiele acestei răstigniri.

Se uită la micul obiect din plastic și izbucnește într-un râs isteric. Prin ușa întredeschisă a atelierului, mai degrabă intuiesc decât observ cum personajul meu devine foarte interesat de intențiile lui Adi. Se dă o luptă crâncenă între actorul anonim și împăratul Nero. Toate metehnele acestuia din urmă, pline de venin și ură, sunt gata să se reverse peste marginile lumii.

Între timp, mai multe camere de luat vederi trimit informații pe ecranul unui computer central, unde se

vede cum o ambarcațiune fără însemne distinctive traversează în viteză Nistrul și debarcă nu departe de „sanatoriul” lui Adi un comandou de mercenari.

– Ce va fi cu noi acum? întreabă Suzana, speriată.

– Stați liniștiți. Evenimentele se desfășoară exact așa cum mi-am imaginat, o calmează Adi, făcând legătura cu cineva prin telefon și rostind: Șobolanul a mușcat din nadă.

Se ridică apoi de la locul său și face câțiva pași prin încăpere. Are stickul în mână. Am impresia că se complace cu puterea pe care o deține în acest moment. Incapabilă să reziste presiunii, Suzana își ascunde fața în palme.

– Ei bine, iată momentul adevărului, rostește Adi, desfăcând pumnul și aruncând stickul în jăratecul din vatră.

E un gest atât de spontan, încât ne lasă fără replică.

În primele clipe, nu se întâmplă absolut nimic. Toți trei stăm cu ochii ațintiți pe stick. Se pare că nicio temperatură nu e în stare să-l distrugă, apoi o mică flacără apare în jurul lui, făcându-l să trosnească și să se topească. Mirosul neplăcut al morții ajunge la conștiința noastră înaintea gândului că totul s-a sfârșit.

Uitând de toate conflictele pe care le-a avut cu Adi, Suzana îl cuprinde plină de recunoștință.

– Știu ce vrei să-mi spui, o asigură el. Hai, încearcă. N-ai să mori din asta.

– Ce să spun?

– Un simplu „Mulțumesc”.

Rușinată, prietena mea vine din nou lângă mine, cu fruntea în pământ, incapabilă să exprime prin cuvinte ceea ce simte.

– În fine, rostește Adi înțeleghător, informându-ne:

Nu mai aveți ce căuta aici. Plecați.

– Cum să plecăm?

– Evident, nu așa cum ați venit.

Se oprește contemplativ în fața icoanei lui Florin Montana, apoi se folosește de cuțitul adus de Suzana și își șterge semnătura de pe triptic.

– Așa e corect, constată împăcat. Din câte știu, Florin Montana a pictat-o pentru tine. Ia-o! E moștenirea ta, conchide încrezător și pune icoana în brațele Suzanei.

Ochii ei se contopesc cu cei ai Îngerului din icoană.

Trecem prin atelier și abia când Adi deschide intrarea către buncărul secret, îmi dau seama că prietenul meu are, probabil, o ieșire de rezervă, cunoscută doar de cei *ai casei*, care ne va scoate undeva, cât mai departe de teatrul operațiunilor militare.

Sunt deja pe cale să cobor pe scări, când o stranie prezență se face simțită în imediata mea apropiere: Nero se furișează după noi! Nu știu cum reușește, dar înțeleg că răul dorește să ne însoțească!

– O clipă, îl anunț pe Adi și revin în fața portretului făcut de mine.

Împăratul își înalță fruntea cu obraznicie. Puțin lipsește să-l aud spunându-mi că a câștigat.

Afară se aud împușcături din ce în ce mai dese, apoi motoarele unor elicoptere ale poliției, venind dinspre Chișinău, acoperă cu vuietul lor asurzitor toate celelalte zgomote.

Pun mâna pe cuțitul folosit de Adi și, fulgerător, spintec pânda portretului de la stânga la dreapta. Sfâșiată în două, fața împăratului prinde a sângera, iar ochii i se sting într-o spaimă sălbatecă. Situația mă cutremură. Am mâinile însângerate, dar inima eliberată

pentru totdeauna de Golgota unei drame personale.

Coridorul în care ne lasă Adi, pare un mormânt lung și îngust. Câteva lămpi de neon prinse din loc în loc de tavanul pe care îl ating cu fruntea, pâlpâie o vreme, arătându-ne în ce direcție să mergem, apoi pierd din putere și, în clipa următoare, coboară peste noi bezna infernului.

„S-o țineți doar înaintea și în sus”, ne-a instruit Adi la despărțire, uitând să ne ofere dacă nu o lanternă, cel puțin – o lumânare. Era grăbit să intre cât mai curând în lupta ce se derula în jurul „sanatoriului”. Îl presau sentimentele paterne? Sau, poate... Bestia încă nu murise?

Acest gând, ascuțit ca o lance, mă rănește, răvășindu-mă și punând la îndoială sinceritatea prietenului meu.

Oare nu cumva așa-numitul *coridor* nu duce nicăieri? Nu cumva stăpânul vilei ne-a zidit de vii în murii unui cavou medieval?

Aprind lanterna telefonului, amintindu-mi, cu regret, că nu i-am încărcat bateria de ieri dimineață. O vreme, alergăm, ținându-ne de mâini, până ce intrăm într-o cameră enormă, cu pereții ciuruiți de gloanțe. În față – un zid al execuției, stropit cu sânge, și patru coridoare ce pleacă în direcții diferite. Pe care să-l alegem, ca să nu greșim?

– Chiar dacă ți se pare că totul e pierdut, nu dispera, îi spun Suzanei.

– Știu. Avem icoana. Ne va ajuta.

O vreme, stăm așezați pe muchia unei pietre desprinse din tavan. Ne tragem sufletul și chibzuim în care parte s-o luăm. Tocmai atunci, în simfonia liniștei,

pe unul din cele patru coridoare răsună niște pași.

– Ai auzit? întreabă Suzi.

– Da.

– Știi cine este?

– Sigur că știi! Viața mereu renaște acolo unde se imprimă pașii Lui...

* * *

Trei zile mai târziu, mă întâlnesc cu Suzana în Grădina Publică. E veselă și luminoasă.

– Am hotărât, îmi spune. Rămân acasă. Parisul se va descurca și fără mine.

Îmi vine s-o iau în brațe și s-o ridic în ceruri.

– Ce-ai zice, dacă te-aș ruga să rămânem împreună în acest week-end? o întreb plin de speranță.

– Măcar și pentru toată săptămâna, consimte ea.

– Dar pentru totdeauna?

Ea nu-mi răspunde. Doar se lipește strâns de mine. Acum sunt sigur – pentru totdeauna!

C u p r i n s

Talentul e o fiară	7
Nimic nu e veșnic	14
În căutarea sinelui	25
Leoaica	31
Imigranta	35
Portretul dictatorului	40
Un pas peste neputință	45
Agrippina	52
Oferta regizoarei	56
Palatul cu ferestrele zidite	63
Dreptul de a nu da socoteală nimănui	67
Seneca	74
Actrița concurentă	79
Secretul lui Nero	86
Savantul fugar	96
Despărțirea de învățător	106
Între extaz și disperare	114
Ochi de îngeri.....	124
Migrăm ca pulberea prin veacuri	131
Pasionat de chipul Evei	136
Păcatul - măsura răului din noi	142
Surpriza lui Florin	150
Smerenie și măreție	155
Iubirea nu e un spectacol	163
Străinul cuibărit în mine	168

De la îndoieli – la certitudi	172
Stăpân al lumii sau un fir de praf?.....	179
Împăcarea cu sine	184
Icoana furată	190
Destinul – o zbatere de aripi	198
Mesajul savantului	207
Întoarcerea stăpânului	223
Arma eliberării.....	237
Revenirea celui răătăcit	248
Cuprins	257

